

İÇİNDEKİLER...**Ölümü Kabul Edin
Ama İlkesiz Olmayı
Kabul Etmeyin**

Komünardan.....	2
Devrim Hakkını Kullanmak Yapabileceğimiz Tek Doğru İştir.....	3
Topyekün İmha Savaşı Karşısında Direnişi, Ulusa Demokratik Birliği, Seferberlik Ruhuyla KCK'nin İnşasını Geliştirerek Zafere Yürüyelim!.....	16
1 Haziran Hamlesinin Mücadelemizdeki Yeri.....	31
Zilan Tarzı Yaşamak Ve Başarmak Her Birimiz İçin Esas Alınması Gereken Bir Görevdir....	35
Sema Yoldaş.....	42
Meşru Savunma Stratejisinde Aktif Savunma Dönemi Topyekün Ayağa Kalkma Nihai Başarma Ve Zaferi Kesinleştirme Dönemidir.....	45
PKK Saflarında Militanlaşmak Önderlik Diyalektiğine Göre Kendini Çözümlmekten Geçer, ...	51
Türkiye'de Kürt İsyanları.....	60
Günümüz Biliminin Eleştirisi.....	68
Alt Toplum Yada Eğemen Sınıflara Göre Toplum.....	75
Utanmak Mı?.....	79

KOMÜNARDAN...

Yeniden Merhaba

Yeni bir sayıyla karşınızdayız.

Bu sayımızın konuları ağırlıklı olarak Haziran ayı ve gelişmeleriyle ilgilidir. Haziran ayı oldukça sıcak geçiyor. KONGRA GEL 5. Genel Kurulu'nun Mayıs ayında toplanması ve sürece ilişkin yaptığı kapsamlı değerlendirmeler, HPG'nin buna uygun duruşu ve meşru savunmanın aktif hale gelmesi, yer yer misilleme eylemlerinin gerçekleşmesi Türkiye siyasal ortamını önemli oranda hareketlendirdi ve kamplasmalar yarattı. Önderliğin daha Ocak ayında Türk devlet yönetimini uyaran ve 18 Mayıs'a kadar bir açılım yapılmazsa aradan çekileceğini, 15 yıllık demokratik, siyasal ve barışçı yöntemlerle soruna çözüm arama yaklaşımını geri çekeceğini ısrarla belirtmesine rağmen, herhangi bir çözüm yaklaşımı ortaya çıkmadı. Dahası imha operasyonları her zamankinden daha yoğun ve kapsamlı bir tarzda geliştirmeye başlandı. Ve genelkurmay "bir tek kişi kalıncaya kadar" bu operasyonları sürdüreceğini söyledi. Dolayısıyla tüm çözüm yolları en azından şimdilik kapanmış oldu.

KONGRA GEL 5. Genel Kurul 18 Mayıs günü önemli kararlara ulaştı. 18 Mayıs önemli bir tarihtir. 18 Mayıs Haki KARER arkadaşın katledildiği tarihtir. Haki KARER arkadaşın katledilmesi ile bu tarihte mücadeleyi yürüten APOCU gruba "Eğer vazgeçmezseniz imha olursunuz" mesajı verilmişti. Önderlik bu saldırı ve tehdide parti programını hazırlayarak karşılık vermiş, yanıt olmuştur. Haki arkadaşın yönlen saldırı Kürt halkı ve henüz şekillenmeye başlanan öncüsünü yok etme kararıydı. Parti programının hazırlanması ise buna karşı direnme ve var olma karar ve iradesiydi. Önderliğin zehirlenmesi, kapsamlı imha operasyonlarının yürütülmesi bugün de aynı süreçle karşılaşılabilecek bir süreç haline getiriyor.

Haziran Zilan ayıdır, Zilan'ın anlamlandırdığı bir aydır. Büyük bir kararlılık, bağlılık ve öfke, isyan, hıncın birleştiği bir bomba olarak düşmanın yüreğinde patladığı bir aydır. Kürdistan tarihinde bir ilktir, benzeri yoktur, yüceler yücesindedir.

Yine "iki güneş" olamayacağını, "tek güneş" etrafında dönülmesi gerektiğini ateşle buluşan eylemiyle ispatlayan Sema arkadaşın şahadetle buluştuğu aydır. Sema hiç sönmeyecek bir yıldızın güneş etrafında dönmesi gibi, sonsuza kadar önderliğin çevresindeki yörüngesinde dönecektir. Bu büyük şehitlerle bu ayı anıyoruz.

Haziran yeniden direnme kararının alındığı aydır da. Önderliğin uluslar arası bir komployla kaçırılıp tutsak edilmesinden sonra PKK'nin tasfiye edileceğine içteki tasfiyecilerden hareketle de "haklı" bir beklentiye girenlerin hayallerinin yerle bir olduğu bir aydır. 1 Haziran kararıyla meşru savunmanın aktifleştirilmesi, Parti tarihimizin hayati anlamı olan tarihi kararlarından biri olarak yerini almıştır. Haziran ayının sıcaklığı, biraz da ayın bu özelliğinden ileri gelmektedir.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...

DEVİRİM HAKKINI KULLANMAK YAPABİLECEĞİMİZ TEK DOĞRU İŞTİR

Partimizin kadro ve savaş çizgisinde, yeni bir devreyi geliştirmeye çalışacağız. Okulumuzun yaratıcılık temelinde gelişmesini sürdüreceğiz. Hem tarihi, hem günceli, hem geleceği en sıkı kavrayan, anda geçmiş ve geleceği birleştiren, anda geleceğe yürüyüşü olduğu kadar, geçmişe yürüyüşü gerçekleştiren, yine insan nasıl insan oldudan, günümüz insanına da ve geleceğin insanına da anlam veren gerçekliği, derinleştirilerek anlatılmaya, çözümlenmeye devam edilecektir. Toplum gerçekliğindeki en temel örgütsel ilişkiden, en vahşi savaş gerçekliğine, insana özgü yüksek kavrayış gücünden, ekonomik pratiğe kadar; yaşam nasıl yaşam oluyor, onu da çözmeye çalışıyoruz.

Ama şu bir gerçek ki; seviyeleriniz, bu çerçeveyi anlama gücünden önemli oranda yoksun. Herşeyi yitirenler topluluğusunuz. Yaşam adı altında, fazla dişe dokunur bir şey kalmamış. En iflas etmiş bir toplumun, sınıfta kalmış kişilikleri olarak, ağırlıklı olarak bize geliyorsunuz. Hatta bitmiş- tükenmiş olarak. Hırısında, azminde fazla bir şey kalmamış, bilinçten kaçıyor ve güzel şeyleri de pek anlayamıyor, istiyemiyor. Ve bir hasta, bir mahkum, yarı deli birisi olarak kendinizi dayatıyorsunuz, orta yere atıyorsunuz. Ve bu, müthiş bir ağırlık yaratıyor üzerimizde.

Çözölmeye çalışılan düşman gerçekliğiyle kıyaslandığında durumunuz hurdalık! Nasıl ki; günlük olarak mezardan çıkarıyor, beynini parçalıyor, köpeklerle yediyor, kulağını kesiyor, başını kesiyor, -böyle bazı vahşi hayvanlar var, avlarını parça parça ederler- öyle bir düşmanla karşı karşıyasmız, fakat sıradan savunma reflek-

slerinizi bile kullanmak gücünden yoksunsunuz. Ama burası da savaş okulu olmaya çalışıyor. Nasıl anlatalım? Siz ne kadar anlayabileceksiniz? 'Okulumuza hoş geldin' derken, bunları belirtmeden geçmek mümkün değil. 'Savaş okulu savaşçı yetiştirmeli' kabul de, bu biraz yetenek ve yaratma eylemi ister, sizde de en az olan şey bunlar. Hazır sunulduğunda, ona bile tepkiniz düşmandan daha fazla. Düşman sizi çekiyor, kurtuluş gerçekleri sizi çekmiyor. Bunu nasıl çözeceğiz?

En benim diyen elemanlarımıza baktığımızda, durumları ağlanılacak düzeyde. Daha doğrusu sıkışmış bizim kurtuluş gerçeklerimizle düşmanın bitirici gerçekleri arasında ve çok öfkeli, çok sıkıntılılar. En son trajik örnek, -trajik mi desek- asrın en lanetli bir teslimiyeti gerçekleşti. Kürdistan tarihinde de herhalde en sayılı, lanetli,

hazin, iğrenç teslimiyetlerden birisi. Ama bu, sizin ezici bir gerçekliğinizi temsil ediyor. Dehşet, korkunç! İzahı en güç olgulardan birisi. Kurtuluş gerçeklerine anlam veremeyen, düşman gerçekliğini de, gerçekten, sadece doğru anlamadan yoksunluk demiyorum da, 'ne kadar düşmandandır, ne kadar kendisindendir?' , bu ayrımı bile yapamayan, kurbağa gibi kendini şişiren bir kişilik. Kurbağa sesini insan sesi sanan, kurbağanın kendisini şişirmesi gibi, kendini şişirmeyi önderlik sanan kişilik; PKK cellatlığından, TC cellatlığına bir günde soyunan.

Bu gerçekliği çözmeniz gerekir ve payınızı görmenez gerekiyor. Ciddiyseniz, saygınlıkhırsanız, gerçekten de dava adamı olmaya karar vermişseniz, gerçeklerden kaçmamanız gerekiyor. Ağlamadan, perdelemeden, numaralar yapmadan gerçeği görmek ve daha da ötesi, onu değiştirmek gücünü göstermek. Çünkü devrimcilik, bu ikisinin toplamından ibarettir. Görmek ve değiştirmek, anlamak ve değiştirmek-dönüştürmek. Bu konularda artık yalancı olmaya, kaypak davranmaya bir son vermeniz gerekir. Aksi halde, ortaya çıkan gerçeklikte kendinize yer aramanız gerekiyor. Yiğit olmaya gücün yoksa, düşmanla her düzeyde bir savaş gücünü gösteremiyorsan, safları karıştırmayalım. Veya kendimizi bela yapmayalım, yormayalım. Yapabileceğiniz kadar söz söyleyin. Ama gerçekten, mutlaka ve mutlaka söz kadar yapma, yapma kadar sözünüz oluşmalı. Güçsüzlüğünü itiraf etme de bir gelişmedir. Bunu, anormal seslerle ve sahte, çoğu da ölümle neticelenen yürüyüşlerle kapatmaya çalışmak olmaması gereken bir tarz oluyor.

Hep yanlış doğup, yanlış büyümelerinizden bahsettim. Düşman eliyle büyütülmenizden bahsettim. Bir de, çok sakat yaşam anlayışlarınızdan, çok tehlikeli güdülerinizin yaşamı tehdit etmesinden bahsettim. Çok değiştirmek istedim. "Hiç birşey gelişmiyor" demeyeceğim ama insan

sizler konusunda, iyi niyet anlamında değil, kaba çaba anlamında da değil de; işin gereği, işin doğası, işin savaşçılığı kapsamında fazla bel bağlayamıyor. Kendinizi öyle bir ölüme yatırıyorsunuz ki, insan biraz düşmanını düşünür, ona göre bir mevziye yatar. Bir saat sonra başına gelecek olanı düşünür, ona göre tedbirini alır. O da yok. Ufak bir rahat, yani bir çalışma ortamı buluyor, ilk yaptığınız iş; derin uykuya yatmak. Kendini bir turist gevşekliğinden daha gevşekçe bir duruma yatırmak ve bunu da yaşam sanıyorsunuz. Hiçbir askeri yaşamla bağdaşmayacak duyguları, her tür disiplin dışı durumları bir çıkarmış gibi, bir hakmış gibi kendinize alıkoyuyorsunuz. Ama düşman yakalıyor sizi, feci ediyor.

İşte, en değme komutanı gördünüz. Öyle bir şey düşünün ki, hainliği bile kabul edilmiyor. Gözlerimizin önünde gördük. Birileri diyor, "bunu jilette doğrualım", diğeri diyor, "bize versin, gazilere versin, onu nasıl paramparça edeceğimizi gösterelim". Diğerleri diyor, "asla afedilemez". Diğeri diyor, "eğer PKK'yi dağıtmada kullanılacaksa, neden sağ bırakmayalım. Dağıtıncaya kadar." İşte, en iyi hakkında biçilen hükümler bunlar. Gerçekliğiniz bu. Şunu ben iyi tespit ettim: Kontrol etmezsek bu süreçleri, aynısı, sizin başınıza da gelecek. Ama siz öyle aymaz insanlarsınız ki, ancak ancak, ölümcül darbeyi yediğinizde belki, "bu nedir?" diyebileceksiniz. Fakat bu da, bize göre kötü talihtir. PKK olayında, şüphesiz bu tür şeyler çok. Ama bana göre, netleştirme tam olmalı artık. Sizin kendinize yapacağınız en iyi şeylerden birisi, mutlak bir net başlangıca anlam vermeniz. Hazır değilseniz, yaklaşmayın. Ben bile şu halimle, bu yaşama rağmen, ufak bir anlam yetersizliği içinde bulunsam, ben o günün sabahına asla başlamam, yakıştıramam kendime. Gönülümde, irademde bir gelişmeyi görmesem, çıkmam milletin içine. Ama halinize bakıyorum, her tarafı dökülüyor. İradesi felç, düşüncesi ne var- ne yok, belli değil, çoğun-

lukla ağlamaklı ve bir şeyler istiyor. Ne istediği de belli değil. Tabi böyle giriş olmaz.

Öyle sanıyorum ki, siz bazı köklü kararları vermesini bilmiyorsunuz. Katılış tarzınızda ağlama yanı ağır basıyor. Çaresizlik! "Kimsemiz yok, Parti ailesi bana baksın" gibi bir edayla giriş yapmışsınız. Ama ben anama bile, bu temelde en ufacak bir ilgi göstermem. "Hakkım var üzerinde" dediğinde; sanıyorum, şunu demek istiyordum, "haklı olan vatandır, haklı olan halktır". 'Senin haklılığın ondan sonra ancak olabilir' gibi bir yaklaşımla cevap verdiğimi, o çocuk yaşında bile, bu tavrın sahibi olduğumu söyleyebilirim. Ama sizin, şimdi bu halinizle bile, öyle bir tavır içerisinde olduğunuzu söylemek çok zor. Her tarafınız dökülüyor ve ağlamaklı yan ağır basıyor.

**Ülke hakkını, halkın kimlik hakkını
Ve mümkünse özgürlük temelinde
Yaşam hakkını kullanmanız
Yani Devrim hakkını bu temelde
Kullanmanız; şüphesiz doğrudur
Hakkınızdır, görevinizdir.**

İyi niyetliler içinde var. Gerçekten kendini katmak isteyenler var. Ben de, nasıl olması gerektiğini, bunlar için söylüyorum. Devrim hakkını kullanmak, bizim yapabileceğimiz tek doğru iştir. Ülkeniz ülke olmaktan çıkarılmış, toplumunuz da toplum olmaktan. Hatta isim düzeyinde bile, ciddiye alınır bir yanı bırakılmamıştır. Bu anlamda ülke hakkını, halkın kimlik hakkını ve mümkünse özgürlük temelinde yaşam hakkını kullanmanız, yani devrim hakkını bu temelde kullanmanız; şüphesiz doğrudur, hakkınızdır, görevinizdir.

Tercihle hata yok. Bunun için ne gerekiyorsa öğrenmelisiniz. Ne tür savaş gerekiyorsa ona da hazırlanmalısınız ama adam gibi, balon gibi değil. Burada en çok öğreneceğiniz hususlardan

birisi; adam olmayla balon olmayı birbirinden ayırt etmektir. Ve mümkünse, balonlaşmamaya dikkat etmek. Her konuda, özellikle siyasi-askeri yaşamda. En büyük erdem, en büyük değerli kişilik diyebileceğimiz, bu düzeyde, kendinize bir disiplin gücü yedirebilmek. Sözle adımını birleştirmek. Ama unutmayın ki, gittiginiz yerde hala bir yatalak olmaktan, bir bela olmaktan fazla bir rol oynayamıyorsunuz. Bu, sizleri hastalıklarınızla başa birakıyor. Ama asla bir savaşçı gibi, bir devrim hakkını kullanan militan gibi adlandırmanıza, değerlendirmenize yol açamaz.

İşte, devam ederseniz bu balonlaşmaya, bu gerçeklerden bagini koparip kendini gerçek yerine koymaya, sonuç; 'vahim bir trajedidir' de demeyeceğim, yani isim vermekte güçlük çekiyorum. İhanetin olur, bir amacı olur. Hain, bir şe-ye ihanet ettiğinde, karşı taraftan bir destek bulur. Yani ihanetin, teslimiyetin böyle zirvası, pek kitaplarda yok. İşte sizde gerçekleşiyor. Benim en çok yandığım hususlardan birisi de bu. Ama bu toplumu iyi tahlil ederseniz, sanırım, bunu da da-ha iyi anlayacaksınız. Düşmanına bile yaramayacak kadar se-fil! Halkına karşı tümüyle zarar, ama düşman da yararını gö-remiyor, bizdeki hainin. O zaman biz bunu hangi toplumsal sözcükle izah edeceğiz?

Burada suçu, yine kendimizde göreceğiz. Neden biz bu duruma düşürüldük? Çözmeniz gerekiyor. Yiğitlik bu! Yoksa, normal toplumların özgür vatandaşları gibi, her gün duyuyorum, bizimki de yaşama ilgi duymuş. Hele bırak, şu anda PKK'de moda: "Benim yerim ne olacak? Benim görevim ne olacak?". Tabi bu sorularla da, yakalamak istediği, normal vatandaşlar gibi yaşayacak mı? 'Yaşayamazsın' diyorum, sersem adam! Bir PKK kuralını her zaman söyledim. Çok açık da ortaya koyduk. Düşmanını yenecek gücü, iradeyi gösteremeyen ve onu biraz olsun örgütleyemeyenin "ben ne olaca-ğım, ben nasıl yaşayacağım?"

sorusunu sormaya hakkı yoktur. Bu, PKK'nin adıdır, kimliğidir. "Ya benim de hakkım de-ğil mi?" Moda olmuş, zindandan tatalim dagdakilere kadar, hak arayıcılığı.

Hak arayıcılığını, düşmanından soracaksın. Digeri gitti teslim oldu. Birbirleriyle mutlu olsunlar. İstedigini versin, is-tedigini yaşasınlar. Bu bir tercih. Ama PKK'de dersiniz, ya-şam hakkının bir tek yolu vardır, o da, işte düşünce hakkı; düşünceyi yok eden güce karşı, doğru düşünceyi geliştirerek kullanacaksın. Hatta yeme-içme hakkı, onun senden gaspettik-lerini sen de, gerektiğinde aç kurtlar gibi saldirarak ele geçireceksin. Aynen böyledir. Daha benzeri, normal vatandaşlar gibi "benim de bir evim-barkım olamaz mı, benim işte...", sa-vaşsız diyeceğim, mümkün değil. Çünkü düşmanın bir özel savaşı var ki; dünyada eşi yok. Yok yok! Bunların dışında, bu temel gerçekliğin dışında yaşam hakkı dersin, bu da kocaman bir yalandan ibaret, kandirmaca. Örgüt dişi, savaş dişi kimse sana, "yaşayabilen bir Kürt olursun" diye-mez. Çünkü bu dün-yada, öyle bir Kürde, hiçbir ulus "evet" diyemiyor. Yani "böyle bir Kürt yok" diyor. Sen diyorsun ki, "böyle bir Kürt var". Nerede var? "Ben de var" diyorsun, o da diyor ki, "be-nim kitabımda yok, politikamda yok". Kargaşa burada başlıyor. Sizi böyle kabul eden, bir dünya yok. En başta da düşman, bunu engellemiş. Nasıl bu hakkı o zaman kullanırsın? Düşmanına kabul ettirerek. Ben bunu size çok açık söylüyorum. Ve bir de, müthiş bir savaşla da kanıtladık. Siz ise sahte vatandaşlık haklarını, daha doğrusu, genelde özgür toplumların veya en azından, kendilerine göre tanımlanabilir, meşru bir yaşamın sahibi olanları taklit ederek, "ben de kravat takıyorum, benim de şeklen insana benzediğim söylenebilir, dolayısıyla ben de onlar gibi rahat yemek yiyebilirim, rahat uyuyabilirim, rahat ev-bark sahibi de olabilirim. Neden bana çok görülüyor?" Burada çok büyük bir yanılgı var. Bir ulusun elemanı ve hatta bir farklı

toplumun bireyiysen, bunun böyle olmayacağını peşinen kabul et-mem gerekir. Çünkü senin ulus dediğin, toplum dediğin yerde ve o halk üzerinde mutlak başka bir egemenlik, yabancı ve hatta özel savaş egemenliği var. Siz öküzün trene baktığı gibi, "ben bu düşmanı göremiyorum" diyorsunuz. Geliyor, bir santim yaklaşıyor, "yine göremiyorum" diyorsunuz. Neyi görü-yorsun? "Ben kendimi görüyorum". İşte, burada kurbağası, yani öküzün. Tren müthiş bir hızla geliyor, raylardan çıkmazsan, feci bir biçimde ezileceksin. Öküz düşünmüyor, "ge-liyor" diyorum, bağırıyorum "geliyor, geliyor"... "Özgürlüktür" diyorsunuz. Öküz de, raylar arasında böyle özgürlük hakkını kullanarak yürümeyi niye hak bellemesin? Biçiliyor-sunuz. Her gün değil mi? Nasıl biçiliyor-sunuz. Anlayışlar gerçekten bu düzeyden daha ilerde değil. Hergün kafalarını taşlara vura vura ne kanıtlıyor; öküz olduğu, kurbağa olduğu. Çok ses çıkarmakla insan olmak arasında fazla bir ilişki yoktur.

Peki, "hiçbir imkan yok mudur?" dersiniz. İmkani, ben her zaman söyledim; iğne ucuyla kendine bir yer yapacaksın, yer kazayacaksın, çokça burda gördüğün gibi mütevasi olacaksın, iki taşı bir araya getireceksin bir kulübe yapacaksın, iki kişiyi bir araya getirip bir kuvvet yapacaksın. Onlarla muhtemelen bir parça ekmek yiyebilirsin. Onurlu bir insanın nefes alıp verişini verebilirsin. Gerçek bu. Ama bizim züppelere bakıyorum, devlet temsilcisi gibi. Züppe! Bırak devlet temsilciliğini, ben bile mevzilere yerleşmişim, kendimi senin kadar özgür göremiyorum. Günlük yaptığım çalışma, iğneyle kuyu kazar gibidir. Durumu kurtarıldığımda, bin şükür diyo-rum kendime, bugün de anlamlı geçti.

Sizler yer beğenmiyorsunuz, görev beğenmiyorsunuz. Başka bir de yaşam istiyorlar, özgür vatandaşlar gibi. Ayıptır diyorum, "heval, yerine otur, haydi yiyeceğin-içeceğin senin olsun" diyo-

rum, ağır küfür de etmek istemiyorum. Git, anan sana ev kursun, git sahiplerine başvuru. PKK bu, beni beğenmeyebilirsin. Zaten ben öyle, çok beğenin de demiyorum, bu iş böyle oluyor. Bu işin sıfırdan başlatanı buraya kadar getirmiş. "Benim babam zengindi, ben farklı büyütüldüm", sen düşmanın kucagında büyümüşsün bana ne. "Ben şöyle rahat yaşamaya alıştırıldım, ben şöyle hatta dağda özgür bir çoban gibiydim" Olabilirsin. Benim sistemimde, bir düşman var, ona karşı korkunç büyük bir inatla bazı işleri yapma var. "Ben buna dayanmam, ben farklı yaşamak isterim." Olmaz, sen yanlış yaklaşım içindesin. İlah olman imkansız! Ondan sonra da "ben ağlarım". Bol bol ağlayanlar var, surat asıyorlar. "Ne olacak benim halim? Ne olacak benim durumum?"

Benim size yapabileceğim tek şey, sizi aç bırakmamak. Ben dediğim gibi, -anama bile, babama bile- gelmişim me-murdum, anama bir kavun aldım o kadar. "Benden birşey beklemeyin" dedim, "benim başka işlerim var". Kendim için de geçerli. Yani, şu an endekslendiğim yemek, bulgur pilavıdır. Süper yemek, benim için odur. "Başkan böyle olur mu?" dersiniz, derim; "yok, Başkan haddini bilen adamdır. İşinize gelirse Başkan'la olursunuz. İşinize gelmezse güle güle". "Biz PKK'yi kullanacağız, biz PKK'yi, -biraz parası bi-rikmiş- istediğimiz gibi yiyeceğiz. Kurumları var, onları da bayağı değişik kullanacağız" diyorsunuz. Bunlar yanlış he-saplar. İşin başındakine soracaksın. Ben, patron demiyorum kendime. Büyük emekçiye soracaksın, olur mu olmaz mı? "Yok, ben yine hırslarım, ben çaktırmadan işimi yürütürüm" dersiniz, mümkün değil bu! Bir patrona bakın, fabrikasını dört-dörtlük kullanır. Bir işçi kolay mıdır, hırslılık yapabilir mi?

Burası bir fabrika, patron yeri de değil. İdeolojinin süzgecinden geçirilmiş, sıfırdan emekle müthiş savaş içinde ya-ratılmış bir anlama sahip. Neyi, kimi kullanacaksın? Bu ger-çekleri hatırlatı-

orum, bu sefer yine saptırıyorsunuz; "ben ne olacağım, ben dayanamıyorum". Dayanamıyorsan, kendini tavana as. İşte, en son çıktı büyük kurbağa. Ne olacak şimdi? Hiçbir yerde bir şey yok, bir yer yok. Ne düşman kabul edi-yor, ne düşmanın düşmanı kabul ediyor. Yer yok! Hayır, bu-nun bizim toplumsal gerçekliğimizde daha derin bir anlamı var. Bunu anlamakla işe başlayabilirsiniz. Tercihinizi bu te-melde yapabilirsiniz. Kaçtınız bak, çoğunuz yaban ellerden geliyorsunuz. Ve olduğunuz vatan parçaları da, bir çakıl taşı değerinde bile, sizin değil. Bu gerçekliğe karşı büyük bilinçsizlik, yarı deli, yarı hasta, yarı mahkumiyet temelinde, yani üçte bir oranında olmak. "Üçte bir ben deliyim, üçte bir ben hastayım, üçte bir ben mahkumum". Bununla sen neyi elde edebilirsin? Bununla bela olduğunu, tehlikeli olabileceğini; zaman zaman işte deliliği oynar, zaman zaman zindanı oynar, zaman zaman hastayı oynar.

Her tür hastalık! Bunlar iyi şeyler değil. Son dönemlerde başıma epey adam yığılıyor. Aslında insanla çalışma, benim zaten en esas aldığım işlerdir. Bunun dışında insanla eğitsel, örgütsel, ideolojik uğraşmak, benim herşeyimdir. Sizin ise geliş tarzınız, pek bu temelde değil. Toplumda kaybettirdiklerinizi, son dönemlerde özellikle, bulmaya geliyorsunuz. En yanlış yaklaşımdır. Burda onları bulamazsınız. Burda ideoloji dediğimiz şey şu; düşünce gerçekli-ğinde kendine bir yer yaratmak-yapmak, kendiniz için bir düşünce, insan olmak için bir düşünce. Onu burda arayıp bulmaya çalışacaksınız. İrade, dağılmış, felç edilmiş. İradeyi bu-rada arayacaksınız. Halk iradesi, Parti iradesi, yani maddi güç, yani örgüt gücü nasıl olur? Onu burda arayacaksınız. Bu siyasettir, bu askerliktir. İrade-düşünce birleşti mi; bizde siyaset, askerlik ve savaş diye ortaya çıkar. Ordu, cephe diye kendini nitelendirir. Onu burda iyi öğreneceksiniz. Burda daha da ince olarak taktik, yani "düşmana göre ben nasıl ayakta kalacağım?"

Onu burda öğreneceksiniz. Şimdi bu kavramları söylüyorum, çoğunuzun kafası bence uykuya dalıyor. "Bu nerden çıktı?" diyorsunuz. Bunlar, adınızdan daha çok size gerekli olan, temel, insani hususlardır.

Buraya bunun için geldiniz. Hatta varsa bununla çelişki teşkil eden, içtiğiniz sigarayı, hemen duvar ötesine atacak-sınız. Yersiz elbiseleri hemen atacaksınız. Ruhunuzda böyle boğuk, karamsar ne varsa, hemen atacaksınız. Yani tertemiz soyunacaksınız ve öyle bir ruhla, öyle tertemiz beyaz bir say-fa biçiminde, burda yaşama başlayacaksınız. Gücünüz yeterse tabii. Kir-pas içindeysiniz. Kazı kazı çıkmıyor. Sen kenefe dönmüşsün, yani pislemişler sana, pislemişler, yüzyıldır te-mizlenemiyorsun. O zaman "sen ne geziyorsun burda?",

derler adama. Bu kokun yüzünden burayı da kirletiyorsun, defol git. Kendini temiz kılamıyorsan, temiz tutamıyorsan durma-yacaksın.

"Burası benim yerim

değil" diyeceksin, affını iste-yeceksin. Veya sık sık ortaya çıktığı gibi, çaktırmadan kaçacaksın. Ama kazara da düşmanın eline geçersen, seni öldürürler. Lütfen bir öküz kadar, bunun da bilincinde olarak hareket edin.

Okulumuzun böylesine bir tanımı daha da geliştirilebilir. Ben çok yaptım bu tanımlamaları, fakat ciddiye almadı-ğınız için tekrarlamak zorundayım. Kusura hiç bakmayın, ben ne yapayım? Sıkılıyorsunuz, dayanamıyorsunuz. "Kendimize göre" diyorsunuz. Kendinize göre dünya diye bir şey yok. Kendinize göre rezalet var, kendinize göre sefalet, kendinize göre, ancak ancak bir işportacı veyahut en tortu işlerde, bir paça ekmegi şurda-

burda kurtarabilirsiniz. Kendinize göre, bundan fazla bu dünyadan birşey beklemeyin. "Özgürlük, şeref, onur, siyaset, gurur; ben de şöyle bir insanım" demeye hakkınız yok. Çünkü dünyada, böyle bir Kürd'ü kabul eden yok. Yanlış büyütmüşler sizi, ben ne yapayım. Maalesef Kür-distan'daki cehaletin en tehlikeli bir yönü; "Ben de insan gibiyim. İşte kulaklarımla, şekil-şemalimle ben de normal va-tandaşlara benziyorum" Bu, sadece şeklen böyledir. Gerçek-ten tarih bilimine, toplum bilimine göre, böyle bir insan yok. Ayiptır söylemesi, ama gerçeği karikatürize ederek anlatmak, bazen daha iyi öğretici olabilir. Bu bazı maymunları -Japonlar özellikle yapar- zorla insana benzetmek için elbise yaptırıyorlar, hatta yürütüyorlar. Ne kadar benzedi, diye. İşte tarih bilinci,

toplum bilinci dışında bizim, kendimize insan dememiz de buna benziyor. Maymun ne kadar insansa, biz de o kadar insan olabiliriz. Gerçek bu, hiç abartmasız. Ben

delimiyim, neden bu kadar korkunç insan olma savaşını veriyo-rum? Maymun olmamak için. Bunun dehşeti var bende halen. Gerçekten, bu yüzden bu kadar işe sarılma zorunluluğunu du-yuyorum. Bu bilinç, bu hayvanlaşmaya karşı büyük tepki ol-madan, birak devrimci olmayı, normal insan olma yoluna bile giremezsiniz. Bu böyledir.

Köhnemiş düşüncelerinizle başka tablolar çizmek, sa-dece yalancı derinleştirir. Mesela ben hala kendimi çeyrek a-dam yerine koyuyorum. Pozisyonum kesinlikle böyle. Çünkü yarım adam yerine koysam, daha fazla hata yapabilirim. Ama çeyrek adam olmanın da savaşı, bu haliyle bile hala yetersizdir. Ama tam adam olmayı da biliyorum

**Ruhunuzda böyle boğuk
Karamsar ne varsa, hemen atacaksınız
Yani tertemiz soyunacaksınız
Ve öyle bir ruhla, öyle tertemiz
Beyaz bir sayfa biçiminde
Yaşama başlayacaksınız
Gücünüz yeterse tabii**

biraz. Aglayayım mı sizin gibi? Hata mı yapayım çok? Bu halk biraz umut bağla-mış, yirmi dört saatte herşey biter o zaman.

Bu lanetli ögeyi tutmasaydım, ne olurdu biliyor musu-nuz? Adam o kadar kurnaz ki, Amed'i çoktan haletmiş, Erzu-rum, Dersim, Serhat, sözümona Anakarargahımız, Botan, bilmem diğer yerler de uzantisidir, Güney şu-bu. En son, "hele gideyim, şu Amanos'u, Toros'u da bağlayayım geleyim". Hepsini de tamam gerçekten. Oyunun bir tarafı da benim. Beni nasıl hal edecek? 'En büyük Allah'. En güçsüzlerin, bir Allah anlayışları vardır. O kelimeyi de, sadece güç getiremediklerini kandırmak için, aldatmak için söylerler. En büyük yalanlardan birisi, köylülerin Allah'a tapınmasıdır. İçinde her türlü aldatıcılık var. Aynı oyunu düzenlemek istediğinde, tabii biz bu ideolojiye karşı çoktan kendimizi donatmışız, tedbirimizi de almışız. Ne tilki olduğunu, ben çok iyi biliyorum. Yıllar-dan beri. Benim işim ne? Bu! Bu işlerle sadece uğraşıyordum. Herşeye sözümona, "sahip oldum, olmak üzereydim, PKK'yi hallettim" diyor, gerillanın başkomutanıydı, herşeyi haletti, herşeyi bağladı, ama benimle olan meselesini halletmedi.

Özdeyişle, en büyük suç; beni Allah yerine koymakmış. Ama Allah yerine koymuşsan, bu en büyüğüdür. En büyüğüne de ihanet edersen, Allah seni çarpar. Bütün kitap-larda, bu böyle yazılıdır. Kim sana dedi, Allah yerine koy? Kim sana dedi aynı saatlerde Allah'ına ihanet et? Bütün ki-taplar yazar, kendi eliyle yarattığı tanrısına böyle ihanet eden, en büyük lanetli olur. Tarihte örnekleri binlerce. Ama diyor ki, "ben diğerlerinin hepsini haletmişim, sürü arkamdaydı, o-yun tamamdı". Hani bir söz daha var: 'En büyük Allah'tır'. Peygamber bile, Allah'a bağlı olarak iş yapar. Biz öyle değiliz. Biz sosyalist emekçiyiz. Bir kurbağanın kendini aldatması durumunu izah etmek için, bu kavramları kullanıyorum. Bir de sizleri izah etmek için. Düşünün bunu tekleştirdim. Benim

size yapabileceğim en büyük iyilik, büyük bir ihaneti tekleştirmekti. O düşmandır, düşmanın değişik bir çalışma koludur. O çalışma kolunu, başka çalışma kolları da var, onları da etkisizleştiriyoruz şüphesiz veya korunmaya çalışıyoruz. Yalnız bu kol çalışsa, ne olurdu biliyor musunuz? Hepsinizin akıbeti, aşağı-yukarı buna benzer olacaktır.

Bahane, yol ve yöntem çoktur. 'Osmanlı'da oyun çoktur' derler. TC'de daha fazla çoktur. Öyle bir makaraya sarı-lırdınız ki, kiminizin beyni parçalanırdı, kiminiz zavallica yalvarırdınız. Kiminiz cellat olurdunuz, kiminiz kötü işlerden kötü iş beğen, kötü sonuçlardan kötü sonuç beğen. Hem de nasıl koyarlardı, farkına bile varamazdınız. Sadece mır mır ederdiniz. Sadece, "Ya nasıl böyle oldu? Ben hiç böyle um-muyordum, ben hep şöyle istemiyordum, ben cenneti istiyordum, ben kendime çok güvenmişim vb" dersiniz. Toplumumuz tümüyle bunu söylemez mi? Ama o vurur size. Dara-ğaçlarında, ne kadar Kürt böyle öldü. Ne kadar hain, en son köpekten beter edildi. Aynı olay. Gerçekten böyleydi.

PKK tarihini inceleyeceksiniz. Kendinizi, aynen bu tu-tum içerisinde kaldığınızı, yani kontrol altında olduğunuzu,-kontrol altında olanı da kolay teslim ederler. İşte nasıl teslim oldu veya edildi. Siz daha mı güçlüsünüz? Değil! O sizlerden daha güçlüydü, daha düşünceliydi. Diyordu, "ben kitap yaz-dım, roman yazdım". Demek ki, hırslı. Ve sizi böyle susturdu. Böyle kılınızı bile kıpırdatmayacak hale getirmişti. Düşünce-niz, iradeniz teslim alınmıştı çoğunlukla. Bunu şunun için söylüyorum: kişiliğinize damga vuran, hakim olan nedenler çok. Özgürlük bunu yıkmaktır. Mesela neden bir militanımız çıkmadı? "Ben bunda hile seziyorum." Dikkat edin, tek bir kişi böyle çıkmadı. "Ben bunda bir kurnazlık görüyorum. Ben bunda bir teslimiyet görüyorum" demedi. Böyle bir sürü daha çıkmıştı eskiden.

Halen hatırlıyorum, beni sıkıntı kaynağı gibi görürken, o provokatörlerin yanında rahat oluyordu bizim arkadaşlar. Bir Semir vardı, Avrupa'da diyordu: "ben Önder olursam, sa-at onikiye kadar uyuma hakkıyla, yumurtanın beyazını attırıp adama sarısını yedirek yaşama hakkını tanıyacağım" Bi-zimkiler alkış çalıyordu; "ne güzel, insan haklarına saygılı, sevimli bir genç bu" diye. Biz burada, B'ta, zorbela bir ev buluyorduk. Can güvenlikleri için fır dönüyordum. Bir leğen bulmuştu, ona çaldırıp, bizimkilere şarkı söylettiriyordu ve diyordu yine "ne güzel, şarkı söyleme hakkımızı kullanıyo-ruz". Ona ilgi duyuyorlardı. Bir Şener vardı, halen hatırımda; ben burda okulun yemeğini hazırlamak için, güvenliğini hazırlamak için dört dönüyordum. O ise diyor, "kendinizi yaşa-yabilirsiniz". Kızlara diyor, "sen istediğin erkeğe", erkeğe diyor, "gönlünde zaten şu kız var, istediniz gibi yaşayabilirsiniz", "Gerilla, zaten yaşami tehdit ediyor, suçlu. Örgütümü-zün bazı olanakları var, paylaşabiliriz, yaşayabilirsiniz". Tamam, grubumuzun yüzde sekseni de öyle gitti. Ama yemeği yediren benim, güvenliğini sağlayan benim. Belki çok iyi görmeyebilirsiniz ama bu ortamın yerlerini, yüzde yüz bir so-ruhlulukla yerine getirdim. O sadece gelmiş, sizin sıkıntıları-nizi istismar ediyor.

O digeri dagda yaptı. Parti orada biliyorsunuz, binbir emekle, halkımız binbir emekle bazı silahlar aldı, erkekler kızlar olarak birleştiniz ve yüce özgürlük için. Bu, onu orada saptırdı, dedi ki; "yiğit, toplumun o şey sınırlarında yaşamadığını yaşayın, hakkınızdır. Çok yorulmuşsunuz, çok savaştınız". Halbuki, öyle birşey yok. Doğru dürüst bir eylem bile planlayamamışlar. "Haydi kız sen şu erkeğe, haydi erkek sen şu şeye. Haydi bir de parası var, yiğit. Yormayın bir de kendinizi". Dediler, "bu güzel, biz böyle komutan isteriz". Evimizi yıktı, bir tanesi demedi; "burda bir yanlışlık var". Ne-den? Zaaflarınıza hitap etti.

Sizin psikolojinizi düşman kontrol ediyor aslında. İçimizde sadece dolaylı, ya da direkt yollardan kullandıkları var. Zaaflarınız örgütlendiriliyor, zaaflarınız tahrik ediliyor. Örgüte gelememe, savaş kurallarına gelememe 'hak' diye size sunuluyor ve zorlandığınız için buna ilgi duyuyorsunuz. Ama ondan sonra nasıl, bir çırpıda, -alıştırmıştı tabi bu yaşama- bir bindiriyor tepenize. İşte, kepçelerle cesetlerinizi bir köye gömmüş, Köylü kabul etmiyor, demiş "atayım". Bu sefer kepçeyle çıkarıp, nereye gömdüğü belli değil. Tarihte de böy-le yaptı. Seyit Rıza'nın mezarı belli değil. Seyh Sait'in mezarı belli değil. Kepçeyle bir yerlere koymuşlar. Kemliğini buluruz, kemikten de onun kemikleri olup olmadığı anlaşılamaz. Daha da kötüsü, köpeklere yedirme. Evet daha dün, o kendini çok rahat sanan gerillanın cesetlerini, köpeklere yedirmişler. Bunlar gerçek!

Kim sana dedi öyle rahat ol diye? Korkunç olacaksın sen de. Bundan çıkaracağın tek sonuç, sonuna kadar direnme hakkını kullanacaksın. Gitti, uyuşturdu. O marjinalizm denilen olay o. Amanoslar güzel, deniz de yakındır, zaman za-man rahat, bol bol rahat uyu. Bir yıl, bir tek ürkütücü eylem yapmıyor, korkutucu eylem yapmıyor; yaşam hakkını güya kullanıyorlarmış. Yaşam hakkını kullanana böyle yaparlar. Gerçek böyle. Ben bunu abartmıyorum. Çıkma! Neden o sila-hı omuzuna taktın? TC'ye karşı silah omuza takmak bazı şeyler gerektirir, ta Osmanlı'dan beri ... Kuyucu Murat Paşa, 40 bin tanesini doldurdu. Silahlı da degillerdi de onlar. Düşünce-leri biraz farklıydı Osmanlı devletinden. TC'de, Mustafa Kemal en yakınlarını idama göndermişti. İktidarını ufacık tehdit etti diye. Ama bunlar gerçek! Elde silah, şeref onur elde et-miş. Hoşuna gidiyor. Bir de, eksik olan yaşam hakkı. Oranın sahibi var. Sana bir çakıl taşını bile layık görmüyor. Kim de-di, öyle rahat yaşayabilirsin?

Bunlar, derin gafletlerdir. Askeri kişilikte olmaması ge-reken hususlardır. Ama dediğim gibi, sizin gaflet düzeyiniz, iradenizin parçalanmışlık düzeyi, zavallılığınız, maalesef bazı acıklı durumlara düşürüyor. Daha da kötüsü, tabi, ben şehitlere hep saygılıyım, şehitler yine en büyük yaşam değeri olarak anılır. Fakat yaşayanlarınıza bakalım. Kocaman büroları veri-yoruz, kocaman kurumlar var, kocaman... Her tür yemek var, yani bir devlet dairesinde olmayan rahatlık, özgürlük var, yi-ne beğenmiyor. Rahatsız! İstisnasız kendimden başka hepsine, daha rahat çalışma imkanları tanıdım. Askeri değil, sivil çalışma imkanlarını, beğenmiyorlar. Puşt, başka şeyler isti-yor. Nedir başka istediği şeyler? Köhnemiş, pek ciddiye alınmayacak şeyler; ucuz duygulara, ucuz güdülere, o da değil, onu da yapamıyor. Bela, lümpen, sersem, hasta! Demin söyledim, üçte bire özgürlük istiyor. Üçte bire özgürlük istenilmez. Üçte birler aşılmak zorundadır. Üçte birler hak diye sa-vunulamaz. Aşılmak zorunda!

İşte, okulumuzun uğraşacağı temel konular veya ona la-yık bir öğrenci olmanın tanımı böyledir. Sanırım, oldukça an-laşılır ortaya koydum. Çarpıcı! Kaydınızı bu temelde yapma-lı-sınız. Çok mütevazî olmanız gerekiyor. Ben de, kendi katkı-mı sürdürüyorum bu temelde. 49 yaşındayım. Halen gördü-ğünüz gibi, aynı heyecanlı bir öğrenci gibi rolümü oynuyo-rum. Ne yapayım? Düşmanım büyük, böyle olmak zorunda-yım. Kötü ölmek istemiyorum. Ama namussuz gibi yaşamak da istemiyorum. Böyle, benim halen yaşadığım bir yaşam bi-çimi. "Başkan, Başkan" diyorsunuz, gel-diniz, Başkan'ın ger-çeği bu! Siz, Başkan'ı Allah yerine koyamazsınız. Koyanın durumu ortada. Ama hiçe de sayamazsınız. İkisi de, feci so-nuç verdi. Ne hiçe sayacaksınız, ne de abartacaksınız. Ger-çekliği neyse öyle öğreneksiniz. Mümkünse onunla güçleneceksiniz, onunla yol arkadaşlığı yapacaksınız. Anlamazsanız, tanrıya nasıl ihanet

edilemez ve karşı çıkıldığında lanetli ko-numa gelinir, bu duruma düşersiniz. Yok, bebek gibi kendinize uyduracağınızı sanırsanız, mümkün değil! Demek ki, bu Önderlik denilen olayı, mutlaka derslerin başında çok iyi öğrenmeniz gerekir. Dört-dörtlük öğrenmeniz gereken temel bir ders. Öğrenmeden hiç bir derse sağlam baş-layamazsınız. Bunun da yaşı-başı yok. 70 yaşında da olsanız, yeni de olsanız, ünlü de olsanız ünsüz de. Şart, temeldir. Aksi halde sonuç, bu vahamet. Ben de hergün,

Önderliği daha de-rinlikli kavramaya çalışıyorum. Temsil ediyorum doğru, ama öğreniyorum da. Oldukça derinliğine hem öğreniyorum, hem de temsil etmeye çalışıyorum. Yani en zor işlerimden birisi de o. Kendiliğinden mi geliyor Önderlik, babadan mı bana mi-ras kaldı? Belki hepinizin babasından miras birşey var, ama belki de bizim ailede mirası olmayan tek kişi benim bu konuda. Herşeyi yarattım. Demek ki, çok zor bir iş. Çünkü bu toplum için ilk defa böyle bir gerçekleşme var.

Daha da yenilmez kılmak için hiç ilgilenmediğiniz, anlamak bile istemedi-ğiniz bu işi yapıyorum. Diğer bir sürü iş yapıyorum. Nedir di-ğer bir sürü iş? Pratik işler. Hemen hemen hepinizi günlük olarak moral, ekmek, güvenlik, bütün bu geldiğiniz, gittiğiniz yolları açık tutmak. Hepsi benim işim. Belki değerini takdir etmezsiniz. Ama gerçekten hepsinin köprüsünü de, yolunu da ben kurdum. Önce kendim geçtim, sonra üzerinden sizleri ge-çirdim, güvenli olsun diye. Bu pratikleri de takdir edemezseniz zaten siz bir hırsız olursunuz, üçte birlerden birisi olursunuz veya üçte birlerin üçte üçü olursunuz.

Maalesef nefesimin fiziki sınırlarını sonuna kadar kullanıyorum. Siz o kadar rahatsızsınız, yerleriniz o kadar güzel ki, bu tanıma göre kendinizi bile şekillendirme gücü gösteremi-yorsunuz. Sadece bozuyorsunuz çoğunlukla. Yıllarca dağda kaldınız, Avrupa'da kaldınız, birer bela gibi geldiğiniz çok a-çık. Burası yaban eller. Siyasetin en zor geliştirileceği yer. Ve ben, dünyada en çok sıkıştırılan adamım. Değil mi? Bu çok a-çık. Peki, sizin gibi bir durumum var mı? Ağlıyor muyum sizin karşınızda? Çaresiz olduğumu, çözümsüz olduğumu size söylüyor muyum? Neden?

Çünkü ben sorumlu insanım. Çünkü ben halen düşma-nına göre ayakta kalmayı yaşamın tek meziyeti sanan kişi-yim. Çünkü ben ağlamayı alçaklık olarak gören, zûl-al eden* bir kişiyim. En güzel yaşamın, onurlu, yani temel değerlere bağlı yaşam olduğunu bilenlerdenim. Her şeyini buna göre ayarlayanlardanım. Temel hususlarda velhasıl bir cevap ol-mayı, tek yaşam seçeneği olarak bilen ve herşeyini milim mi-lim ona göre ayarlayan kişiyim. Başka bir şeyim olmayabilir, sizin gibi bir sigaradan zevk almayabilirim. Veya bir ahabp-çavuşum olmayabilir. Rahat uyku da olmayabilir. Yemekler-den fazla lezzet almayabilirim. Ama bana göre bu yaşam, kendi başına en büyük tutkudur, en büyük arzudur. Neden? Çünkü içinde

düşmanın böyle çok yönlü düşürdüğü, dayatmaları-na karşı ayakta durmanın gururu var, heyecanı var, ye-nilmemenin verdiği yüce bir duygu var. Bu duygu, bütün duyguların en yücesidir ve tanrısidir. Bu bizi yaşıyor. Gı-damı ben, bu duygulardan alıyorum. Siz ise; sahte yetki, işte bir ahabp-çavuş ilişkisi, bencil şeylerden. Bu sizi dediğim gibi, bu yüce şeylerden aikoyar, dolayısıyla ne siyasetçi, ne asker gibi bir kişiliğiniz geliştiremez. Bu yüce duyguları paylaşmaktan başka çareniz yok.

Bu okulda bunları yavaş yavaş hissetmek, özümsemek, düşünceye vurmak, iradeye vurmak, düşünceyi geliştirmek, iradeyi keskinleştirmek ve her tür savaşa kendini hazır hale getirmek; başarılı bir mezuniyetin ifadesi olacaktır. Bu temelde, desleri daha da ayrıntılı halde gerektiği kadar işleyebilirsiniz. Bu tanımın, daha büyük bir bilinç açılımına, güce dö-nüşümüne hizmet edecek bir sürü ders hemen dile getirilebilir. Mesela isimlendirirsem; herşeyden önce yaptığımız dev-rim bir insanlık devrimi ise de, bir ülke somutunu esas alıyor. Adına Kürdistan diyoruz, hatta Türkiye, Ortadoğu alanı da denilebilir. Daha pratik olması açısından. "Kürdistan devrimi ve insan", "insan-ideoloji", onunla bağlantılı "felsefe ve teori". Yani Kürdistan devriminin ideolojisi, onun da arkasındaki felsefesi ve teorisi nedir? Herhalde bir kadro için ilk an-laşılması gereken hususlardan birisi budur. Tarihten dem vurmak gerekir. "Kürdistan ve tarih" diye bir tartışma da anlaşılmaya değerdir. Kürt toplumu her ne ka-dar dağıtılmış ve kendisi olmaktan çıkarılmışsa; parçalarının da bir tanımını yapmak, yeni toplumu kurmak açısından ge-reklidir. Bir de günümüz var; günümüz, kapitalist-emperyalist hakimiyet altındaki bir süreci yaşıyor. Güncel kapitalist-em-peryalizmi değerlendirmek yararlı olabilir. Çünkü dolaylı ve direkt etkileri TC ile çok müthiş bize yansıtıyor. Dolayısıyla onun en tehlikeli bir parçası olarak, TC gerçekliği, kısmen ta-rih ve daha çok güncelliği içinde, onu delik

deşik etmeniz ge-rekıyor. Nasıl bir olgudur? İnsanı ne yapar? Hele bizim insanı ne yapar? 75 yıllık tarihinde ne yapmıştır, şimdi ne yapıyor; birey olarak, toplum olarak, ulus olarak? Katliamlarıyla, asimilasyonlarıyla, her tür beyaz terörüyle, yoksullaştırmasıyla bizi ne hale sokmuştur? Onu anlamak gerekiyor. Güncel du-rumunuz ne?

Bu temelde tabii, TC'nin, emperyalizmin şekillendirdi-gi mutlak egemenliği altında, kedinin fareyle oynadığı gibi, oynamak istediği bizim gerçekliğimiz. Fareden nasıl aslan olacağız veya tanınmaz hale getirilen insanımızdan nasıl yeni insana ulaşacağız? Yani, önce toplumumuzu güncellik içerisinde taniyacagız, parçalanmışlık, asimilasyonla yutulma, ö-zel savaşın almak istediği sonuçlar, 2000'e doğru bitirilmişlik planına karşı, devrimimizin bireyi nasıl olmalı? Direnen bi-rey, ardından direnen bireyden direnen parti nedir? Direnen parti, tarihiyle anlatılabilir. Ve bu tarih, nasıl bir tarih? Her-halde bir ihanete karşı bir kahramanlık. Eşine ender rastlanan bir tarihi ifade ediyor. Sonuçta; PKK somutunda bir şeyler gerçekleştirmiş. Direnen PKK, günümüzde kendini savaş öncü-sü olarak ayakta tutuyor, hatta başarıyı, zaferi zorlamak isti-yor.

Bu anlamda, Partinin kitle politikası, yani siyasi cephe-ordu ve eylemlilik. Partinin askeri çizgisi, yani silahlı sava-şım, ordusu-ARGK, askeri teori ve taktik, genelde ve özeld. Kürdistan'ın doğru savaş çizgisi ve ordusu. Daha da somut olarak, bir asker olmak, bir komutan olmak nasıl olmalı? Bir de Partileşmeyi, bir asker olmanın, bir komutan olmanın ger-çeğinde görmek. Taktik nedir? Günlük bir asker, bir komutan nasıl yaşar? Günün yirmi dört saatinde militan, asker ve komutan olarak. Hatta yalnız askeri cephede değil, siyasi cephede de - ki o da bir ordudur aslında- bir militan nasıl yaşar? Duyguda, düşüncede, örgütte, emniyette, yemekte, içmekte, uyumakta nasıl olmalıdır? 'Nasıl yaşamalı?' sorusu, en az 'Nasıl

savaşmalı?' sorusu kadar önemlidir ve ikisi taktiği ifa-de eder. Günlük olarak nasıl yaşamalı, nasıl savaşmalı eşittir; militan-taktik-önderlik. Bunu netleştirmeniz gerekiyor. Çün-kü siz stratejik Önderlik'ten ziyade, daha çok taktik önderlik-le uğraşacaksınız.

Günlük olarak nasıl yaşamalı ve nasıl savaşmalı sorusu içinde boğuşacaksınız. Hangi özelliklerle yirmi dört saati kur-taracaksınız? Eğitsel, örgütsel, eylemsel, ne kadarına, nasıl ihtiyaç vardır? Ve ne kadarını nasıl yapmalısınız? Bütün bunları, adeta haşır-neşir olurcasına bilerseniz bir taktikçi, bir taktik önder olarak faydalı işler yapabilirsiniz. Taktik önderlik dersini, adınızdan daha fazla bellemeniz gerekiyor. Hitap, davranış, ele alış, sonuçlandırış. Özellikle toplantı düzeni, toplantı sistemi, alt-üst yönetimi, çizgiye göre yönetim, ferdi yönetim, yanlış yönetim. Hepsi bu konunun içinde ele alınmalı.

Daha da ayrıntılı kılınabilir bu dersler. Örneğin, toplumsal gerçekliğimiz ele alındığında bunun en temel kurumu olan aile, özellikle günümüzde aile gericiliği, mutlak aydınla-tılması gereken konulardan birisidir. Yine Ulusal Kurtuluş sü-reci anlatıldığında, ihanet-işbirlikçilik, ihanet ve teslimiyet ta-mamen aydınlatılması gerekir, tarih ve güncelliği itibarıyla. Bunun yanında kahramanlık, özellikle PKK'de, yalnız bir bi-rey şahsında değil, bir çizgi düzeyinde, -ki kahramanlık PKK'de çizgidir- onu dört dürtlük bilince çıkarmak ve irade de keskinleştirmek, derslerin en yakıcı özelliğini ifade eder. Tarz, tempo sorunları var. Bunların hepsi taktik içinde anlatılabilir. Herhangi bir hızla değil, herhangi bir ağızla değil, politikanın ve askerliğin dili olarak hitabet, yine düşmanın yakalamayacağı bir hızla çalışmak, savaşmak, mutlak netleş-tirmeniz gereken bir derstir.

Bütün bu derslerin anası da, özü de Önderlik'tir. Bu, ben olduğum için bunu söylemiyorum.

Bir kurum olarak ön-derlik. Genelde kavram, bütün toplumlarda ilericisiyle gericisiyle, devrimcisiyle, karşı-devrimcisiyle, faşistiyle sosyalis-tiyle, halkçısıyla hakimiyle veya ezeniyle ezileniyle; ve bir de yalnız siyasi askeri alanda değil, ekonomiden, sanattan tuta-lım askeri önderliklere kadar. Genelde önderlik kavramının bir tanımını, çok iyi özümüzden gerekiyor.

B u n u n l a bağlantılı olarak, "Kürtler ve Önderlik". Hatta "Türkler ve Önderlik", bizi çok yakından ilgilendirir. Tarihte Türkler ve Önderlik, yani Türkler nasıl Sultan oldular? Günümüzde sözümona

Cumhurreisi, işte paşalar. Bu kavramları, dört dörtlük anlamak gerekiyor. Araplarda, Farslarda da anlamakta yarar vardır. Nasıl oluşmuş, nasıl temsil ediliyor? Çok önemli, çünkü yakinen bizi ilgilendirir. Ve Kürtler, Önderlik denilince ne anlarlar? Klasik Önderlik anlayışı, ağa, bey, şeyh, yine aile reisliği. Günümüzde de mahalle kabadayılığından tutalım ve onun zıddı olarakta adam olmazlığı kendini mahkum saymak. Bu da, Önderliğin zıddı, sahte önderlik, sahte kölelik. Bu kavramları netleştirmek gerekiyor. Ve tabii, daha da giderek somut bir ifadesi olarak, benim şekillendirmeye çalıştığım Önderlik. Yeni bir peygamberin doğuşu de-meyeceğim, ama yeni bir insani çıkış olduğu kesin. Günümüzde teorileştirmişim, kurumlaştırmışım, hatta hem siyasi, hem askeri, giderek kültürel-moral düzeyde de biçimlendirmişim.

PKK'yi anlatırsınız, orduyu da anlatırsınız da, ama bir de beni anlatmak, anlamak gerek. Anlatmazsanız, dersleriniz beyninden, yüreğinden yoksun kalmış olur ve dersler sadece bir kalıp olur. Ve o kalıpla da hiçbir zaman yürüyemezsiniz. Yani

sadece bir robot, yüreği-beyni olmayanın bir yürüyüş gi-bi olur ki, nitekim bununla hiç bir mesafe alamadığımız ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla Önderlik olayını, benden daha fazla öğren-meniz gerekiyor. Bu, beni didik didik etmeden tutalım kurum olarak, sosyolojik bir olgu olarak nasıl ortaya çıktı? Müm-künse, benim bile

dile getirmekte olduğumdan daha fazla ne olabilir? Tesadüfen mi ortaya çıktı, bilinçle mi, savaşıla mı, talihle mi yaver gitti? Veya düşmanın boşluklarından mı, ha-talarından mı yararlandı? Veya Kürdistan'daki büyük Önderlik boşlugunu mu

iyi gördü? Zayıflıklardan mı, güçlü yönlerden mi yararlandı? Ve bir de, 'Nasıl'. İğne ucu kadar bir im-kan olmadan, bu adam nasıl çıktı, cesaret etti? İnanılması bile neredeyse imkansız olanı nasıl gerçekleştirdi? Belki de şaşar kalırsınız ama mutlaka öğrenmeniz gerekiyor. Talih diyebilirsiniz, Allah'ın yardımıyla da diyebilirsiniz. Veya çok akıllı, çok usta da diyebilirsiniz. Veya düşman gerçeğinden veya halkımızın çok çarpıcı bazı gerçekliğinden yola çıktı diyebilirsiniz. Veya hepsi birleşti, şu etken şu kadar rol oynadı. Hepsini birleştire böyle bir durum ortaya çıktı.

Sonuçta bu, büyük bir harekettir günümüzde. İnkara gelmez. ABD, Rusya'dan yani en ünlü devletlerden tutalım, Ortadoğu'nun bütün sömürgeci, imha edici güçleri kadar, halkları da, insanları da anlamaya çalışıyor. Bu, ben olduğum için böyle değil. Bu bir dediğim gibi, sosyolojik, yani toplumsallaşmış bir olay. Siyasallaşmış da, askerileşmiş de ve hepinizi de kendi militanı yapacak kadar çok etkili. Ne kadar farkında olmasanız da, artık bu İlah sizin kaderinize hükme-

Kürtler, Önderlik denilince ne anlarlar?
Klasik Önderlik anlayışı, ağa, bey, şeyh
Yine aile reisliği
Günümüzde de mahalle kabadayılığından
Tutalım ve onun zıddı olarakta
Adam olmazlığı kendini mahkum saymak
Bu da, Önderliğin zıddı, sahte önderlik
Sahte kölelik

di-yor. Ben değil yalnız, yanlış anlamayın. Bir ilah yaratıldı, o i-lah kaderinizi yönlendiriyor. Ben de onun, bir tutsağıym de-meyeceğim, onun bir özgürlük savaşçısıyım, ama çok iyi kavradığım için gereklerini sizden daha ustaca yerine getiri-yorum. Hem çok disiplinli, hem çok yaratıcı, hem çok kurallı, hem çok inisiyatifli. Kelime hatası bile yapmadığım için şu anda birin-

ci sırada onu temsil ediyorum. Kürdistan'da yükselen Önderliğin, bir numaralı temsilcisiyim. Büyük oranda yaratıcısıyım, ama en doğruya yakın temsilcisi. Benden başkası çıkmaz demiyorum. Çıkabilir, ama beni anlamadan, hele beni aldatarak mümkün değil. İşte sahtesinin düştüğü vahim olay.

Asrın lanetlisi!

Böyle olmamak için, beni aşma hakkınız vardır, ama anlama temelinde, ama daha da birşeyler katma temelinde, bu güzel olur. Bunu yapamadınız mı, yüksek disiplinli bir kulu demiyorum, ama iyi bir savaşçısı olarak amansız yol alacak-sınız. Oynamak istediğinizde sizi çarpar. Çünkü bu iradeyi, gerçekten iyi tahlil etmeniz lazım. On yaşında, anasını bile kendi çizgisinde çalıştıran adamı, siz kendiniz için kullanamazsınız. Böyledir, yoksa o basit köylü kurnazlığıyla "ben kullanırım" dersenez; işte kurbağayı gördünüz, öyle olursunuz. Tanrı derken, kulluk yapıyorsunuz demiyorum; büyük bir iradenin sağlam bir dişlisi olmanızdan bahsediyorum. Yapamazsanız çarpılırsınız. Tekrar tekrar belirtiyorum.

Önderlik'le bütünleşme, Önderlik'le uyumlu gitme, köleleşme-kullaşma değil, öyle yaparsanız da yerle bir olursunuz. Çok terbiyeli,

çok zeki, çok güzel bir katilimi, paylaşımı gerçekleştirdiyseniz, muhtemelen kabul görebilirsiniz. Bu böyledir. Ben olduğum için bunları söylemiyorum. Kurum bunu böyle emrediyor. Ben kendimi bile, buna layık görmüyorum açıkça söyleyeyim. Kimse sahip çıkmadığı için, zoraki olarak bunu temsil ediyorum, ama ciddi temsil ediyorum. Görkemli

birisi çıkarsa, ben onu alkışlarım. Hepinizden daha fazla. Çün-kü değerini çok iyi takdir ederim ve çıkarmak zorundayız. Bizim yaptığımız başlangıcı, daha sağlam götürmenin savaşçılığını da yapmanız gerekiyor. Ama sahtesi gibi değil. Bakın, sahtesinin neredeyse kulları oldunuz, bu herhalde halkınıza da, kendinize de

**Sahtesine amansız karşı çıkmak kadar
Doğrusu uğruna da
Büyük savaş vereceksiniz
Ve herşeyi de bana bağlamayacaksınız
Köylü kurnazlığıyla
Bizi tanrı yerine koymak, doğru değil.
İnkara gelinmez
Ama katkı da bulunmak
Bu çerçevede en anlamlı görevdir**

yapabileceğiniz en büyük kötülüktür.

Demek ki, sahtesine amansız karşı çıkmak kadar, doğrusu uğruna da büyük savaş vereceksiniz. Ve herşeyi de bana bağlamayacaksınız. Köylü kurnazlığıyla, bizi tanrı yerine koymak, doğru değil. İnkara gelinmez, ama katkı da bulunmak, bu çerçevede en anlamlı görevdir. Bu dersi de, bu çerçevede inanılmaz ve sizi yeniden insan yapan, yaratan hatta önderlikleştiren bir ders olarak bütün derslerin ana dersi olarak, bütün derslere hükmeden ders olarak, hatta bütün yaşama, savaş hükmeden bir ders olarak mutlak bilince, ruha nakşedecek, keskinleştirecek ve onunla yaşama şansınızı değerlendirecek ve artık ne kadar özgürleşebiliyorsa, o kadar özgürleştirecek ve sonuçta esas hedef olan özgür yaşam hakkınızı başarıyla kullanmış olacaksınız.

**Reber APO
17 Nisan 1998**

Sömürgeci Türk Devletinin Topyekün İmha Savaşı Karşısında Direnişi, Ulusa Demokratik Birliği ve Seferberlik Ruhuyla KCK'nin İnşasını Geliştirerek Zafere Yürüyelim!

Kürdistan halkının demokratik iradesini temsil eden Kongra Gel 5. Genel Kurulu halk ve mücadele tarihimizin en kritik döneminde, süreci değerlendirmek ve halkımızın geleceğini özgürlük temelinde kurmak üzere dönemi karşılayacak kararları almak, gerekli örgütlenmelere ve planlamalara gitmek üzere 16-22 Mayıs tarihleri arasında Medya Savuma bölgesinde toplanmıştır. 1 Ekim 2006'dan itibaren tek taraflı olarak ilan ettiğimiz ateşkese rağmen imha operasyonlarının devam

Bilindiği gibi 2006 sonbaharından itibaren Kürdistan Halk Meclisi olan Kongra Gel için yeni üyelerin seçimleri koşulların el verdiği ölçüde demokratik tarzda yapılmaya çalışılmış ve başarıyla sonuçlanmıştı. Kongra-Gel 5.Genel Kurulu, Türkiye, İran, Suriye, Irak ve tüm Kürdistan parçaları ile yurt dışında seçilmiş Kürdistanlıları temsil eden toplam 213 delegenin katılımıyla Türk devletinin saldırılarının yoğunlaştığı, önemli risklerin bulunduğu bir süreçte toplanması ve başarıyla

ettiği, Önder Apo'nun Türk sömürgeci Özel Savaş rejimi tarafından uzun vadeye yayılmış bir yöntemle zehirlenmesinin açığa çıktığı, çatışmaların şiddetlendiği, Avrupa'da Önder Apo'nun yeniden yargılanmasının reddedildiği, demokratik kurum ve kuruluşlara karşı sindirme ve teslim almayı hedefleyen saldırıların geliştiği ve Türk devletinin Güney Kürdistan'a yönelik operasyon hazırlık ve tehditlerinin yoğunlaştığı bir süreçte gerçekleştirilen Kongra Gel 5. Genel Kurulu gerekli karar, örgütlenme ve planlamalara ulaşarak çalışmalarını başarıyla tamamlamıştır.

sonuçlanması halkımız ve mücadelemiz açısından önemli bir başarı olmuştur. Halkımızın demokratik iradesini örgütlülük, özgüven, kararlılık, geleceği kazanmadaki ısrarı ve Önder Apo'nun çizgisindeki netliği ortaya koymasının yanı sıra almış olduğu kararlar göz önüne alındığında halk, hareket ve mücadele tarihimiz bakımından yeni bir süreci başlatan bir Genel Kurul niteliğini kazanmıştır. 5. Genel Kurul, devrim şehitleri için yapılan saygı duruşundan ve açılış konuşmasından sonra, yeni meclis üyelerinin tek tek yemin etmeleriyle başlamıştır. Bir başkan ve dört yardımcından oluşan

Kongra Gel Başkanlık Divanının yeniden seçilmesinin ardından gündem oluşturularak çalışmasına başlamıştır.

Oluşturulan gündemler çerçevesinde öncelikle Önder APO'nun sürece ve sisteme ilişkin genel perspektifleri bir politik rapor olarak kabul edilmiştir. Bu eksenle meclisin bir önceki seçimde seçtiği kurumların iki yıllık çalışma raporları Genel Kurul bileşimine sunulmuş ve ardından raporlar değerlendirilmiştir.

Genel Kurulumuz birçok önemli kararın yanı sıra, sistemin adında da bir değişiklik yapmayı gerekli görmüştür. Koma Komalen Kürdistan (KKK) ismi yerine toplum, demokrasi ve demokratik ulus anlayışını daha iyi ifade eden, yine sistemimizin diğerlerinden özden kaynaklı farklılıkları belirtmek için KOMA CİVAKEN KURDİSTAN (KCK) ismi kabul edilmiştir. Kongra Gel 3. Genel Kurulunda yapılan KKK Sözleşmesi, iki yıllık pratiğin kazandırdığı tecrübeler ışığında gözden geçirilerek diyalektik anlayışa ve değişimin ruhuna uygun olarak düzenlenmiş, toplumsal kuruluşun ilkelerini ve özünü geliştirmek kararlılığıyla ihtiyaca cevap verecek tarzda zenginleştirilmiştir. Yine önümüzdeki iki yıl boyunca dönem icraatının sorumluluğunu taşıyacak olan Yürütme Konseyi Başkanı'yla beraber 30 üyeden oluşan Yürütme Konseyi 5. Genel Kurulumuzda seçimle belirlenmiştir. Kongra-Gel Daimi Komisyonları'nın seçimi ve ardından yapılan kapanış konuşmasıyla 5. Genel Kurulumuz tamamlanmış ve tüm üyeler alınan kararları ve yapılan planlamaları hayata geçirmek üzere görevlerinin başına büyük bir moral ve kararlılıkla dönmüşlerdir.

Kongra Gel 5. Genel Kurulu, dünya, bölge ve Kürdistan'daki siyasal gelişmeleri kapsamlı ve derinlikli bir biçimde tartışarak önemli tespitler yapmış ve buna göre önümüzdeki dönemde izleyeceği politikaları belirlemiştir. Bu kapsamda, içinde

bulduğumuz kritik ve önemli süreci karşılamak ve özellikle de 2007 yılını kazanmak için siyasal, örgütsel, sosyal ve meşru savunma alanında gerekli planlamalara gitmiştir.

Siyasal Durum

Kapitalist devletçi sistemin yaşadığı kaos aralığı derinleşerek devam etmektedir. Sistemin sorumlusu olarak kendisini gören ABD, kaostan çıkmak için dünyayı kendi imparatorluk sahası olarak görmekte ve bu temelde dünyanın farklı bölgelerine çeşitli müdahalelerde bulunmaktadır. Jeostratejik konumu ve dünya petrollerinin % 60'ına yakınının bulunması nedeniyle Ortadoğu'ya hayati derecede bir önem vermektedir. Bu nedenle de Ortadoğu'ya Irak merkezli yapılan müdahale bölgenin kangrenleşen sorunlarını çözmekten çok, artık küresel sermayenin istemlerine yanıt vermeyen ulusal devletleri, küresel sermayenin çıkarlarına göre Büyük Ortadoğu Projesi temelinde yeniden düzenlemek istemektedir. Öngörülen bu hedefin gerçekleşmesi için Afganistan'dan başlayarak yapılan müdahale, Irak ile devam etmiştir. Tüm bölgenin değiştirilmesi hedeflenmesine rağmen, bölge statükoculuğunun direnişi, ABD'yi giderek zorlamaktadır. Başlangıçta adeta domino taşları gibi ilk vuruşla hepsinin peş peşe düşeceği gibi bir varsayım ile hareket edilirken, karşılaşılan direniş nedeniyle, ABD daha farklı arayışlara girmiş bulunmaktadır.

Bu nedenle ABD, Irak'ta yaşadığı zorlanmalar nedeniyle İran ve Suriye'ye karşı daha farklı bir politika yürüterek sonuç almak istemektedir. Suriye'yi Lübnan'dan çıkarıp ardından İsrail'i Lübnan'a yönelterek hem Hizbullah'ı darbelemek istemiş, hem de Suriye'yi önemli oranda sınırlayıp baskı altına alarak reformlarla düzenlemeye çalışmıştır. Bununla hem Suriye'yi Irak'taki direnişten uzak tutmayı hem de İran'ı bölgede yalnızlaştırmayı hedeflemektedir. Bölgede statükoculuğun esas direnç noktasının İran olduğu gerçeğini

göz önüne alan ABD tek başına değil, İran'a karşı uluslararası güçleri de yanına alarak çeşitli ekonomik ve siyasi yaptırım kararları çıkarmak istemektedir. Öte yandan da İran'a müdahale için zemin oluşturmaya çalışmaktadır. Irak'ta başarılı oldukça İran'a daha doğrudan yönelmeyi ve bu temelde sonuç almayı planlamaktadır. İran İslam rejimi de bu gerçeğin farkında olarak, ABD'yi Irak'ta oyalamaya çalışmaktadır. Irak'ta Şii etkinliğini sağlamak için elinden geleni yapmaktadır. Yine bölgede Suudi Arabistan'ın başını çektiği Sünni ittifak karşısında Şii ittifakını geliştirmeye çalışmaktadır.

ABD'nin Türkiye ile ilişkileri bölgesel politikaları çerçevesinde ilişkili ve çelişkili bir biçimde devam etmektedir. Irak alanında tek dayandığı güç Güney Kürtleri olduğu için Türkiye ile karşı karşıya gelirken, İran ve diğer İslami kesimlerin gelişmesi karşısında ise, Türkiye'yi yanına almaya çalışmaktadır. Türkiye ise, ABD'nin bölgedeki zorlanmalarını görerek, zaman zaman ABD'nin yanında, Kürt sorunu konusunda ise, karşısında yer almakta ve sonuç almak için de suni bir biçimde ABD karşıtlığını geliştirmeye çalışmaktadır.

Türkiye, İran ve Suriye'nin ABD politikalarına karşı direnmeleri çok sınırlı olarak kendi güçlerine dayanmakla birlikte, belli bir zamandan bu yana, ABD'nin tek başına dünyada hegemon güç olmasına itirazlarını yüksek sesle dile getiren Rusya'nın merkezinde olduğu Şanghay Beşlisi adlı yapılanmadan da objektif olarak güç almaktadırlar. İran ve Suriye devletleri, Türkiye'nin bölgede geliştirmeye çalıştığı anti-Kürt ve anti-PKK ittifakına katılmaktadırlar. İran ve Suriye rejimleri Önderliğimizin, Demokratik Konfederalizme dayalı Kürt sorununu çözme yönündeki çağrılarını duymazdan gelerek, Kürdistan'daki egemenliklerini sürdürmek istemektedirler. Özellikle İran rejimi, Türkiye ile Hareketimizi tasfiye etmek için siyasi

ve askeri alanda işbirliği yapmaktadır. Doğu Kürdistan'da meydana gelen Kürt halk hareketliliği karşısında İran rejimi, Doğu Kürdistan'da yoğun bir baskı eşliğinde koruculaştırma ve ajanlaştırma politikalarına ağırlık vermektedir.

Ortadoğu kaosunun çözümü Kürt sorununu Demokratik Konfederalizm esaslarına göre çözmekten geçmektedir. Kürtler, geçen yüzyıldaki örgütsüzlük, öncüsüzlük nedeniyle etkisiz konumlarının tersine, bugün Ortadoğu'nun yeniden yapılanmasında önemli bir stratejik güç olarak ortaya çıkmaktadırlar. Bu gelişmenin temelinde Önder Apo'nun otuz dört yıllık mücadelesi sonucu öncelikle dirilişi gerçekleştiren, ardından da kendi demokratik çözümünü dayatan bir düzeye gelmiş olan Kürt halk gerçekliği bulunmaktadır. Bugün bu gerçeklik Kürdistan ve Ortadoğu ile ilgili olan tüm güçler tarafından dikkate alınmaktadır.

5.Genel Kurulumuz bunlardan hareketle İran ve Suriye devletlerine, çözümsüzlük politikalarından vazgeçme, Türk devletinin bölge halklarına da düşmanlığı içeren ırkçı ve anti-Kürt siyasetiyle ittifak yapmaması, demokratik dönüşüm ve halkların kardeşliği temelinde Kürt sorununda bölgesel çözüm geliştirmesi çağrısı yapmıştır.

5.Genel Kurulumuz, Kürt halkının özgürlük davasına karşı saldırıları ve tehlikeleri bertaraf etmek ve kazanımları koruyarak imkanları değerlendirmek için ulusal demokratik birlik çalışmalarının zaman geçirmeden pratikleştirilmesinin öneminin altını çizmiştir. Bu temelde, tüm Kürdistan parçalarının çıkarını ve özgürlüğünü gözetken ulusal demokratik birlik anlayışının doğru bir programa ve kurumlaşmaya kavuşturulmasının tarihi bir sorumluluk olduğu kararına varmıştır. Daha önce Kongra-Gel 3. Genel Kurulu'nun gerçekleştirdiği Ulusal Konferans çağrısını 5.Genel Kurul da yinelemiştir.

AB'nin bölge politikası, bir taraftan tek tek ülkeler olarak Irak'tan çekilme olurken, bunun yanında Afganistan'a asker göndermeyerek, ABD'yi yalnız bırakma biçiminde pratikleşmektedir. Fırsat buldukça ABD'nin içine girdiği zorlanmalardan yararlanarak, kendisini bir alternatif olarak sunmaktadır. Ancak ABD'nin askeri ve ekonomik gücü karşısında bir alternatif oluşturmadığından, daha çok ABD'nin siyasetlerine İran'da görüldüğü gibi eklenmekten kendisini çok fazla kurtaramamaktadır.

AB, Önderlik ve Hareketimize karşı olumsuz tutumunu sürdürmektedir. Avrupa Bakanlar Komitesi, AİHM'nin vermiş olduğu Önder Apo'nun yeniden yargılanmasına ilişkin kararı iptal etmesinin yanında Önderliğimizin zehirlenmesine ilişkin -elde somut belgeler olmasına rağmen- şimdiye kadar sessizliğini sürdürmesi bunu kanıtlamaktadır. Genel olarak uluslararası güçler, iflas etmesine rağmen hala "PKK'siz ve Öcalansız" çözümden medet ummaya devam etmektedirler. AB'nin özellikle Türkiye'den PKK'nin tasfiyesi karşılığında önemli ihaleler aldığı ve bu temelde anlaştığı artık çok net görülen bir husustur.

5. Genel Kurul, Kürdistan'ın diğer parçalarının varlığı, geleceği ve sorunun çözümü konusunda olumsuz anlamda etkili olduğundan, Türk devletinin politikaları ve bunun karşısındaki tutumumuz üzerinde kapsamlıca durmuştur.

Türk devletinin yaşadığı çelişkiler, sahip olduğu sorun ve sıkıntılar geçici değil, köklü ve yapısaldır. Önderliğimize karşı geliştirilen tecrit ve zehirleme saldırısı, Türk devletinin Önder Apo, Hareketimiz ve halkımız karşısında içine düştüğü zayıflığı ve çözümsüzlüğü ifade etmektedir. Bu, aslında Türk devletinin artık bir yol ayrımına geldiğini de ortaya koymaktadır. Bilindiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti devleti tek ulus, tek dil ve tek devlet yaratmayı esas alan bir sistemdir. Kuruluşu, Kürt halkının ve iradesinin inkarı ve inhası temelinde olmuştur.

Gelinen aşamada Kürt halkı Önder Apo'nun öncülüğünde, yok edilmenin eşliğinden dirilişi başarmış bir halk gerçekliğine ulaşmıştır. Cumhuriyetin kuruluş sürecinde dışlanan İslami kesimler AKP vasıtasıyla Cumhuriyet tarihinde ilk kez tek başlarına hükümet olmuş, giderek sistemin tüm kritik noktalarını ele geçirme imkanlarına sahip duruma gelmişlerdir. Yüzyıl olarak da ulus-devletin aşılma ile yüz yüze gelmesi nedeniyle, sistem ideolojik olarak boşluğa düşmüş, dolayısıyla artık bir dönemin sonuna gelmektedir. "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözüne karşı olan herkesin düşman olarak ilan edilmesi, Türk devletinin çözümsüzlüğünü, içinde bulunduğu sıkışmışlığı ve halkımız karşısındaki katliamcı plan ve hedeflerini de ortaya koymaktadır. Gelinen aşamada Türk devleti ya varolan tarihsel-toplumsal gerçekliği kabul edecek ve buna göre gerekli anayasal-yasal düzenlemeleri yapacak ya da bir kez daha 20'li yılların başlarında olduğu gibi bastırma ve katliam yolunu seçecektir.

Türk devletinin 1 Ekim'de ilan ettiğimiz ateşkese hiçbir olumlu karşılık vermemesi, Önder APO'yu zehirlemesi, operasyonlarını aralıksız sürdürmesi, yurtsever-demokratik kurumlara yönelik geliştirdiği saldırılar, halka dönük uyguladığı yoğun baskı ve tutuklamalar, Kürt halkına ve Hareketimize karşı topyekün savaş kararıyla bastırma ve katliam yolunu stratejik bir karar olarak tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Kürdistan'da izlenen politika sömürgecilik esaslarına dayanmaktadır. Kürdistan halkına açlık, işsizlik, yoksulluk reva görülmektedir. Kültürel anlamda ise yoğun bir asimilasyon yürürlüktedir. Askeri olarak da Kürdistan adeta yeniden işgal edilmekte, bugün ülkemize yüzbinlerce askerin yığılmasının başka anlamı da yoktur. Kürdistan'da izlenen ekonomi politikası, Kürt toplumunun demokratik komünal değerlerini çözmeye ve ortadan kaldırmaya dönüktür. Bunun özü ise Kürt

bireyini ekonomik olarak zayıflatıp, işsiz bırakarak açlıkla terbiye etmek ve her bakımdan kendisine muhtaç duruma getirmeye dayanmaktadır. AKP böylesine yoksullaştırılmış birey ve aileleri mikro kredi politikasıyla kendisine bağlamaktadır. Metropollere tehcir edilen milyonlarca Kürdistanlı en kötü yaşam koşullarında yaşamaya mahkum edilmektedir.

Bunun sonucu olarak devrimimizin geliştirmeye çalıştığı özgür-demokratik yaşamı boşa çıkarma temelinde uyuşturucu, fuhuş, spor ve sanat adı altında en çok bireyi düşüren, kendi gerçekliğine yabancılaştıran diziler, klipler özel savaş kapsamında bilinçli geliştirilmektedir. Kürt dili ve kültürü üzerinde yoğun asimilasyoncu bir politika sürdürülmektedir.

Bunların yanında halkımız mezhepsel temelde yeniden parçalanmak istenmektedir. Bir taraftan özellikle 90'lı yıllarda Hizbullah ve Nakşilik yoluyla suni kesimler çeşitli biçimlerde etkilenecek Hareketimizden kopartılmaya veya bu kesimler Hareketimize kapatılmaya çalışılırken, bugün de çeşitli sivil toplum örgütleri vasıtasıyla bu politika her alanda geliştirilmeye çalışılmaktadır. Devletin el attığı diğer kesim ise Aleviler olmaktadır. Hemen hemen hergün bir TV kanalı oluşturularak bunun üzerinden Alevi kesimler etkilenecek, Kürt ulusal birliğinden kopartılmaya çalışılmaktadır.

Son yıllarda Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Başkanı, CHP ve MHP gibi partilerin oluşturduğu kızıl elma ittifakının geliştirmiş olduğu tavır ve tutumlar, Türkiye'nin oluşum sürecindeki milliyetçilerin tutumunu ortaya koymuştur. Hem bir kez daha Türkiye'deki demokrasi söylemlerinin aldatmaca yönünü, hem de toplumsal kesimler karşısındaki tutumunu göstermiştir.

Uluslararası komplo Önderliğimizi fiziki olarak imha edemediği gibi, anlamca da tasfiye edememiştir. Önderlik duruşuyla, düşmanın yönelimlerini boşa çıkardığı gibi, geliştirdiği yeni para-

digma ile Hareketimizi uluslararası komploya karşı direnebilir, boşa çıkarabilir ve gelişme yaratabilir bir konuma ulaştırmıştır. 1 Haziran kararı ve bunun pratik yürütülüşü, ihanetçi-çetenin tasfiyesi, KKK'nin ilanı, PKK'nin yeniden inşası, KJB'nin kuruluşu, halk serhıldanları gibi gelişmeler, Önder Apo'nun öncülük ettiği Özgürlük Hareketimizi düşmanın tasfiye edemeyeceğini ve geriletemeyeceğini net olarak göstermiştir. Tüm eksik ve yetmezliklerine rağmen, 2006'nın ortalarına gelindiğinde, gerek meşru savunma çizgisi temelinde gelişen gerilla direnişi ve gerekse de halkımızın geliştirdiği serhıldanlar temelinde Hareket olarak sağladığımız gelişmeler, Türk devletini ciddi bir biçimde zorlamıştır. Bu gelişmeler karşısında Türkiye'deki çeşitli çevrelerin, bazı uluslararası ve Güney Kürdistanlı güçlerin sorunun demokratik yöntemlerle ve diyalogla çözümü için bir ateşkesin tarafımızdan yapılması için çağrıları olmuştur. Hatta Türk devlet sistemi içindeki bazı kurumların aynı paralelde girişimleri olmuştur. Tüm bu gelişmeleri değerlendiren Önder Apo'nun çağrısı temelinde, Hareketimiz 1 Ekim'den itibaren geçerli olacak tarzda ateşkesi ilan etmiştir. Ateşkes kararı bir siyasal mücadele etme kararı olmasına rağmen bazı sınırlı eylem ve etkinlikler dışında, etkili bir mücadele ortaya konulamamıştır. Hareketimize barış, ateşkes çağırısı yapanların da ciddi bir çabası görülmemiştir.

Türk Genelkurmayı ise ilk günden, "tek bir fert kalıncaya kadar operasyonlar sürecektir" açıklamasıyla tutumunu göstermiş, Hareketimizi ve ortaya çıkan halk iradesini ezme konseptinde başarıya ulaşmak için Önderliğin tasfiyesini planlamışlardır. Zehirlenme bu çerçevede yeni bir konsept olarak geliştirilmiştir. Aralarındaki tüm çelişkilerine rağmen, Önderliği tasfiye etme konusunda öncülük yapan kesim ordu başta olmak üzere, Cumhurbaşkanı, CHP ve MHP'dir. AKP hükümeti de esas olarak Önderliğin imhası ve hareketimizin

tasfiyesi karşılığında bu güçlerle bir uzlaşmaya varmıştır. Ancak Önderlik ve Hareketimizin tasfiyesi karşılığında uzlaşmalarına rağmen, AKP ve ittifakatçı kanat arasındaki çelişkiler cumhurbaşkanlığı seçiminde de görüldüğü gibi giderek derinleşmektedir.

AKP'nin sistemi kendi çıkarlarına göre düzenleme istemi karşısında Genelkurmay başkanının geliştirdiği askeri muhtıra niteliğindeki açıklamalarıyla cumhurbaşkanlığı seçiminin ertelenmesi, erken seçim kararının alınması sistemin esas güç merkezinin kim olduğunu bir kez daha somut olarak ortaya çıkarmıştır. Demokrasi, kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti, seçme-seçilme özgürlüğü, siyasal irade vb. kavramların tümüyle halkı aldatmaya yönelik olarak üretildiği ve ordu dışında var olan tüm kurumların da esas olarak ordunun belirlediği siyaseti pratikleştirmekle sorumlu olduğu gözler önüne serilmiştir. Türk Genelkurmay Başkanlığının belirleyici, bağlayıcı bir fetva kurumu olduğu, askeri vesayetin kaldırıldığı veya zayıflatıldığına ilişkin açıklamaların aslında dış ve iç kamuoyuna yönelik bir göz boyama olduğu netleşmiştir.

Genelkurmayın yönlendiriciliğinde ırkçılık-milliyetçilik ekseninde gerçekleştirilen son kitlesel mitinglerde de görüldüğü gibi, bir ulus faşizmi geliştirilmek istenmektedir. Bununla hem metropollerdeki Kürt halkını sindirmeye hem de Kürdistan'da yürütülen topyekün savaşa kalıcı toplumsal destek sağlanmak amaçlanmaktadır. Kürt halkını ve demokratik güçleri sindirmek ve olası bir Kürt-Türk savaşına hazırlık için geliştirilen bu faşist-ırkçı dalga toplumu önemli oranda sarmış bulunmaktadır. Eğer böyle devam ederse linç girişimleri tehlikeli bir biçimde Kürt-Türk toplumsal savaşının fitilini tutuşturacaktır. Neo-ittifakatçılar, bu politikayla artık aşılınan Türk ulus-devletini korumaya yönelik bir çizgiyi savunmaktadır. Bu kesimlerin Sebetaycılar denilen kesim tarafından etkilenip- yönlendirildiğini de belirtmek gerekir.

Neo-İttifakatçı kesimlerin siyasetinin esası hiçbir tereddüde yer bırakmayacak bir biçimde ortaya çıkmıştır. Önderliğin tasfiyesiyle birlikte, gerillayı ezme, legal demokratik kesimleri teslim alma ve halkın özgürlükçü iradesini kırmayı hedeflemektedirler. Elbette bununla yetinmeyeceklerdir. Güney Kürdistanlı siyasi güçleri hareketimize karşı kullanmak için zorlayacakları kadar zorlayacaklar, bunun olmaması halinde de Güney Kürdistan'daki kazanımları tasfiye etmek için harekete geçecekleri, sınıra yapılan yığınaklardan anlamak mümkündür. Bununla Güneyli güçleri Kerkük konusunda geriletmeyi, Türkmenler üzerinden o alanda kendi siyasetlerini etkili kılmayı ve böylelikle Irak'ın yeniden yapılanmasında söz-karar sahibi olarak, bölgedeki etkinliğini geliştirmeyi hedeflemektedir. Öte yandan Türk devleti hazırlığını yaptığı Güney Kürdistan'a yönelik operasyonlarda, Güneyli güçlerin katılmaması halinde sonuç alamayacağını, hatta büyük bir darbe yiyeceğini iyi bildiğinden, çeşitli biçimlerde Güneyli güçleri baskılayarak Hareketimize karşı harekete geçirmeye çalışmaktadır.

5. Genel kurulun 18 Mayıs'ta yaptığı en temel siyasi değerlendirmelerden birisi de Önderliğimizin 1993 yılından itibaren Kürt sorununu demokratik birlik temelinde ve barışçıl yöntemlerle çözme çabalarının sonuçlarının değerlendirmesi olmuştur. Bunun için atılan adımlar ve Türk devletinin bu adımlar karşısındaki inkar-imhacı yaklaşımları bilinmektedir. En son ilan ettiğimiz 5. Ateşkes karşısında Önder Apo'nun zehirlenmesi, imha operasyonlarının artırılması, halkımıza yönelik baskılar geliştirmesi, Güney Kürdistan'a girme hazırlıkları karşısında, 5. Genel Kurul ateşkesin artık anlamını yitirdiğini tespit etmiş ve bu nedenle de mücadelemizin 18 Mayıs 2007 tarihiyle birlikte başlayan bu yeni dönemin kader belirleyici bir dönem olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte Türk devletinin demokratik birlik çözümümüzü

görmezden gelerek Kürt halk iradesini ezme-yok etme politikası karşısında, Türk devlet sınırları içerisinde çözüm aramanın tek çözüm olmadığı ve Kürdistan halkının buna mahkum olmadığı, Türk devletinin ısrarını sürdürmesi halinde, Özgür Kürdistan'lı Demokratik Konfederalizm esaslarına göre kurabileceğini kararlaştırmıştır.

Bu kararın, KCK sisteminin daha güçlü bir biçimde örgütlenmesi ve halkımızın 34 yılda ortaya çıkan ulusal-demokratik değerleri savunmak için kendi savunma güçlerini nicelik ve nitelik olarak büyümeyi gerekli kıldığını belirtmiştir. Bağlı olarak diğer temel bir görev de Kürdistan'ın tüm parçaları arasında ulusal birliğin geliştirilmesi için mücadele edilmesini ve somut olarak da ulusal bir konferansın toplanması için çalışmaların yürütülmesi olarak kararlaştırılmıştır. Halkımızın varolma ve özgürleşme mücadelesinde bir final dönemi olarak da tespit edilip planlanan bu önemli dönemde, savunma kuvvetlerinin güçlü tutulması ve halkımızın geliştirdiği serhıldanların güçlendirilmesi gerektiği karar altına alınmıştır. Yukarıda ortaya konulan siyasal tablo, başta 2007 yılı olmak üzere önümüzdeki birkaç yılı kritik ve hassas hale getirmektedir. Sömürgeci Türk devleti, Ortadoğu'daki gelişmeleri de gözetenek Kürt sorununu demokratik temelde çözüme yerine topyekün savaşta ısrar edeceği açığa çıkmıştır. Bu yönelimler karşısında Hareket ve halk olarak kendimizi uzun soluklu bir direniş hazırlamamız gerektiği, gündemde olanın bir ölüm-kalım savaşı olduğunun bilinerek yönetim, kadro ve çalışanların da bu tarihsel görevlerin bilincinde olarak, gevşekliğe izin vermeyen, örgütsel ortamı ve kadroyu liberalize eden yaşam ve ilişki duruşlarına karşı ciddi bir mücadele yürütmek gerektiği kararlaştırılmıştır.

Yeni Dönemde KCK'nin İnşa Sorunları ve Görevlerimiz

Kongra Gel 5. Genel Kurulu siyasal gündemde sürecin değerlendirmesi ve bunun karşısın-

da izleyeceğimiz çizgiyi belirlerken, faaliyetlerin değerlendirilmesine bağlı olarak da esas olarak 3. Genel Kuruldan itibaren Demokratik Konfederalizmin inşa sürecini ve temel sorunlarını tartışmış, içine girilen yeni süreçte sistemin kendisini nasıl örgütlemesi gerektiğini belirlemiştir.

Geliştirilen her evrensel- toplumsal proje uygulandığı ülkenin, halkın ve kültürün rengini alır. Ülkenin, halkın içinde bulunduğu somut sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmadan, genel geçer formülasyonlarla bir sistemi inşa etmeye kalkışmak, ancak başarısızlık veya çok zorlanırsa, sistemin kurulamazlığına ilişkin bir inanç gelişir. Kürdistan hala Türk, Arap ve Fars devletleri tarafından yoğun olarak askeri işgal altında bulundurulmakta ve siyasal alanda sömürgeciliğe tabi tutulmakta, özellikle Türk sömürgeciliği tarafından kültürel soykırıma uğratılmak istenmektedir. Böyle bir ülkede Demokratik Konfederalizmin inşasına yönelmek önemlidir. Elbette bu sistemi geliştirecek olan birey, tüm bu gerçekliklerin farkında olan, kendisinde bu zihniyet ve vicdan devrimini gerçekleştirmiş Özgür yurttaş olma bilincine ulaşmış bireydir.

Demokratik Konfederalizm 2004 sonlarında gündemimize girmiş, Önderliğin KKK'yi 2005 Newroz'unda ilan etmesi ve 3. Genel Kurulda hazırlanan Sözleşme ile de Demokratik Konfederalizmin hukuku ve işleyişi ortaya konulmuştur.

Bu temelde başlayan çalışmalarda Demokratik Konfederalizmin inşası ve örgütlenmesi konusunda önemli sayılabilecek tarzda bir temel atılmıştır. Her bakımdan yeni bir sistem olan Demokratik Konfederalizmin inşasına yönelinirken birçok yetersizlikte yaşanmıştır. 5. Genel Kurula sunulan ve esas olarak sistemin icra organı konumundaki Yürütme Konseyinin onaylanan raporunda yönetimlerden, sistemden ve kadrodan kaynaklı

sorunlar kapsamlı bir biçimde ele alınmış, çözüm de önerilmiştir. Meclis üyelerinin tamamlayıcı eleştirisi ve değerlendirmeleri, yaşadığımız sorunların kaynağını ve çözümünü daha net bir biçimde ortaya koymuştur.

5. Genel Kurul, sorunları temel noktalar biçiminde ortaya koymuştur. Bu sorunların başında gelen Demokratik Konfederalizmi anlama ve uygulama sorunlarıdır. Bu sorunların engelleyici ve ağır olmasının temelinde ise paradigmal değişimin Hareketimizin tartışma gündemine girdiği dönemde, ihanetçi-tasfiyeci grubun değişimi çarpıtması, Hareketimizi küresel sermayenin bir uzantısı haline getirme istemi, bunun için de yaşam ve militan ölçülerle oynama girişimleri bulunmaktadır. Geçiş ve değişim süreçlerinde doğru ve sağlıklı tartışmak büyük öneme sahiptir. Ancak tasfiyeciliğin işin içine karışması nedeniyle Demokratik Konfederalizmin kuruluş sürecinin sağlıklı gelişmesini de önemli oranda zorlamıştır. Günümüzde de yaşanan zorlanmaların bir yanını tasfiyeci sürecin kalıntıları oluşturmaktadır.

Bu anlayış sorunlarının başında gelen ise, Demokratik Konfederalizmin sanki öncüsüz ve militan ölçüleri gereksiz kılan ve kendiliğinden kurulabilecek bir sistemmiş gibi ele alınmasıdır. Kürdistan'ın statüsü ve Kürt halkını açıkça düşman ilan ederek üzerinde yok etme planları geliştiren bir düşman gerçekliği gözönüne getirildiğinde bunun yanlışlığı kadar bir çarpıtma olduğu da görülecektir. Oysa Parti öncülüğü ve militanın öncülük misyonu burada çok daha önemli olmaktadır. Konfederalizm, devletçi, iktidarcı, erkek egemenlikli bir sistem olan kapitalizm karşısında alternatif bir sistem geliştirmeyi öngörürken, militanlığın ve öncülüğün rolünü zayıflatıp, gereksiz kılmamaktadır. Tam tersine daha fazla arttırmaktadır. Bu anlayış giderilmeden, Partileşme ve parti militanlığının öncülük ettiği milyonlar kazanılmadan, eğitilmeden ve onların emeği olmaksızın Demokratik Konfederalizmi Kürdistan'da kurmak mümkün değildir.

Diğer temel bir sorun ise, KCK sistemi içindeki konfederal örgütlenmelerin durumudur. Bu yapılar ağırlıklı olarak kendileriyle sınırlı kalmakta ve bir yerelleşme gelişmekte, adeta kendini diğer çalışmalara karşı sorumlu görmemekte, sistemin bütünlüğünü gözetmemektedir. Bu nedenle de yeni hedef kitleler belirleme, açılım sağlama ve katılımı geliştirme konusu ciddi bir gündem konusu yapılmamıştır. Sömürgeci güçlerin hareketimizi marjinalleştirme ve katılımı engellemeye yönelik kapsamlı projeleri gözönüne getirildiğinde bunun nasıl tehlikeli bir yaklaşım olduğu kendiliğinden anlaşılacaktır. Durum bu iken, kim kime nasıl bir hukukla bağlı olacak tartışması yoğunca yürütülmüş ancak sistemin inşasına ciddi bir biçimde yönelinmemiştir. Bu yapılanmalarda ortaya çıkan diğer bir eğilim, alanını bir iktidar alanı haline getirmek olmuştur. Doğal olarak böyle bir durumda birbirini tamamlama değil, birbirini etkisizleştirme gelişmektedir.

En önemli sorunlardan birisi de Parti kadro ölçülerini esas alma yerine, neredeyse her komite ve koordinasyonun kendisine göre bir kadro yaklaşımı içine girerek, hareketin ortak kadro ölçüleri önemli oranda aşındırılmıştır.

Yerelleşmeye bağlı olarak hareketin esas gündemini ortaklaştırmada ciddi sorunlar yaşanmış, hemen hemen her komite ve koordinasyonun kendi öncelikli gündemi öne çıkmış ve daha çok bunun arkasından gidilmiştir. Sistemin esas gündemi yeterince ortaklaştırılarak takip edilememiştir. Böyle olunca ortak tepki ve ortak refleksler geliştirilememiş, geliştirilenler ise uzun vadeli, istikrarlı olamamıştır.

5. Genel Kurul Demokratik Konfederalizmin geliştirilip güçlendirilmesinin önündeki bu anlayışlarla mutlak anlamda ideolojik mücadele edilmesinin gerekliliğini belirtmekle birlikte giderilmesi için sözleşmede de bazı değişikliklere gitmiştir.

Yürütme Konseyi sistemin pratik yürütülmesinden sorumlu organ olarak, yaşanan yetersizliklerden dolayı yapmış olduğu özeleştiriyi Genel Kurula sunmuş olduğu raporda belirtmiştir. Aslında Yönetim yaşanan bu yetersizlikleri önemli oranda görmüş ve çözümlemiş ve belli oranda bir mücadele de yürütmüştür. Yönetimin yaşadığı yetersizlik karar ve planlamaları yaşama geçirmede gösterdiği zayıflığın yanı sıra Demokratik Konfederalizmi yetersiz, yanlış anlayan, kendine göre ele alan ve uygulamada dağınıklığa, parçalı duruşlara yol açan, kadroların enerji ve yeteneklerini etkisiz bırakan anlayışlara karşı yeterli ve etkili bir anlayış mücadelesi yürütmemiş olmasıdır. Bunun sonucunda ise birbirini tamamlamayan, genelleşmeyen, benmerkezci, egemenlikçi ve çalışma alanını adeta kendi mülkiyeti gibi gören yaklaşımlar kendisini dayatabilmiştir. Yeterince denetim ve hesap sorma olmayınca da, sorunlar gerektiği kadar çözülmemiştir.

Sürecin özellikleri göz önüne getirildiğinde böyle bir yönetim tarzıyla, düşman boşa çıkarılarak, 5.Genel Kurulun önümüze koyduğu temel görevler olan, direniş, savunma güçlerini büyütme, KCK'yi inşa etme ve ulusal demokratik birliği gerektiği kadar geliştirme mümkün olmayacaktır. Bu nedenle seçim kanununda yapılan bir değişikliklerle seçilen yönetim üyeleri daha güven oylamasından geçirilerek seçilmişlerdir.

Yürütme Konseyinin geçmiş tecrübelerden de yararlanarak, 5. Genel kurula sunduğu örgütlenme ve çalışma sistemini onbir komite biçiminde değil de, birbirine yakın olan çalışma alanlarının birleştirilmesi temelinde beş ayrı alan çalışma merkezi biçiminde örgütlenmesi önerisi genel bir kabul görmüş, bu temelde Sözleşme de değiştirilmiştir. Buna göre ideolojik alan, siyasal alan, sosyal alan, savunma alanı ve maliye ve ekonomi alan merkezleri olarak bir örgütlenmeye gidilmiştir. Bu alan merkezlerinde komiteler

ortadan kaldırılmamış, alan merkezleri bünyesinde bir araya getirilmiştir. Her alan merkezi sayıları 7-13 arasını da değişen yönetim gücüne kavuşturulmuştur. Kendi içlerinden üçer kişilik koordinelerle çalışmalarını yürüteceklerdir.

Buna göre İdeolojik Alan Merkezi, KCK sisteminin Önderlik çizgisi temelinde gereken teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin örgütlenirip yürütmesinden sorumlu kurum olarak tanımlanmıştır. Bünyesinde Bilim-Aydınlanma Komitesi, Kültür Komitesi, Basın komitesi bulunmaktadır.

Siyasi Alan Merkezi, Kürdistan üzerindeki inkar ve imha siyasetine karşı ulusal demokratik siyasetin belirlenip uygulanmasından, Kürdistan parçalarındaki ve yurtdışındaki siyasi çalışmaların örgütlenirilmesi, demokratik-ekolojik toplumu kurma çalışmaları için örgütlenme ve eylem bilincinin oluşturulmasından sorumlu kılınmıştır. Bu Alan merkezinin bünyesinde de Siyasi Komite, Ekoloji ve Yerel Yönetimler Komitesi, Hukuk Komitesi, Dış İlişkiler Komitesi, Azınlıklar ve İnanç Grupları Komitesi bulunmaktadır.

Sosyal Alan Merkezi, Cinsiyetçi, sınıflı toplum sisteminin alternatifi olan demokratik-ekolojik toplum sisteminin yaratılmasından, tüm toplumsal kesimlerin bilinçlendirilip örgütlenirilmesi, halk sağlığının korunması ve Anadil eğitimini geliştirmekten sorumludur. Bünyesinde Sosyal Komite, Halk Sağlığı Komitesi, Dil ve Eğitim Komitesi, Emekçiler Komitesi, Komalan Ciwan Koordinasyonu, Yekitiye Jinen Azat, Özgür Yurttaşlık Koordinasyonu bulunmaktadır.

Halk Savunma Alan Merkezi, Kürdistan halkının temel hak ve özgürlüklerinin korunması, KCK Önderliğinin yaşamının ve özgürlüğünün güvence altına alınması, genel demokratik kazanımların korunması, meşru savunma çizgisi doğrultusunda halkın savunma bilincinin ve

örgütlülüğünün geliştirilmesi, halk savunma kuvvetlerinin örgütlendirilip yeterli kılınmasından ve savunma politikalarının oluşturulmasından, Halk Savunma Kuvvetleri ile KCK sistemi içindeki diğer örgüt ve organlarla ilişkileri düzenlemek-ten sorumlu kılınmıştır.

Ekonomik Alan Merkezi, KCK sisteminin maliye ve ekonomi politikasını, toplumun ihtiyaç duyduğu ekonomik-mali örgütlenmeleri ve istihdam amaçlı projeleri geliştirmesiyle sorumlu kılınmıştır. Bu aşamada bu çalışma alanının ihtiyaca cevap olabilmesi için ve sözkonusu projelerin gereklerini yerine getirebilmesi düzeyine ulaşmayı önüne hedef olarak koymuştur.

Ayrıca KJB koordinasyonun bir çatı örgütü olmasından dolayı herhangi bir merkeze dahil olmamasıyla birlikte kendisine bağlı tüm güçler sistemin ilgili merkezlerinde yer alıp çalışmalarını yürüteceklerdir.

Bunun dışında Önderlik Komitesi ise bu merkezlere dahil olmayıp direkt Yürütme Konseyi Başkanlığına bağlı olarak çalışmalarını sürdürecektir. Bu komitenin esas amacı Önder Apo'nun sağlığı, güvenliği, özgürlüğü ve hukuki sorunları başta olmak üzere Önderliğin uluslararası alanda tanıtılması, Önderliği Sahiplenme Komite ve Komisyonların örgütlenmesini geliştirmektir.

Daha önceleri 11 Komite, parça ve yurtdışı koordinosyanları üzerinden yürütülen çalışmalar belirtilen sorunlarla birlikte belli düzeyde çok başlılığa ve dağınıklığa yol açmaktaydı. Bizim gibi imha saldırılarıyla yüzyüze olan ülkelerde böyle bir tarzla sonuç almak zordu. Sözleşmenin bu temelde 5. Genel Kurulda değiştirilmesiyle sistemden de kaynaklanan sorunlar giderilmeye, zorlu ve yüksek bir mücadele temposuyla geçeceği kesin olan dönemin kazanılması için gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Bununla amaçlanan sistemi ve örgütü zor koşullara hazırlama ve önümüzdeki süreçte daha derli-toplu girme imkanını yaratmaktır.

Sistemin istenildiği gibi geliştirilip oturtulmasında yönetimin rolünün yanı sıra kadroların da yaşadığı önemli yetersizlikler olmuştur. Kadrolarda görülen yetersizliklerin başında ideolojik ve örgütsel ölçüler temelinde sistem ve örgüt ortamında bir mücadele yürütmeme, yanlışlıklarla mücadele etme yerine, uzlaşma ve görmezden gelme durumudur. Oldukça liberal, gevşek ve kazandırmayan bu yaklaşım oldukça zorlayıcı olmuştur. Özellikle Önder Apo'nun zehirlendiğinin açıklanması üzerine, yüzlerce kadronun fedayi eylemliliği için başvuru- da bulunması, önemli bir kadro kesiminin kendisini bu konumdan çıkarmaya yönelik ciddi bir adım attığı görülmüştür. Ancak hala eski zorlayıcı konumunu sürdürmek isteyenler de bulunmaktadır. Eğitim-ikna yöntemi ve ideolojik mücadeleyle bir netleşmenin kadro içinde geliştirme gereği kendisini ciddi bir biçimde dayatmaktadır.

Kadroların mücadelemizdeki yeri önemi gözönüne alınarak, geçmiş yetersizliklerinden kurtulmuş, paradigmanın özünü, ruhunu kavramış, kendi kişiliğinde somutlaştırmış kadroların yaratılması için öncelikle yönetimin doğru ve ortak bir kadro politikası geliştirmesi ve öncülük rolünü oynaması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Aksi takdirde süreci geliştirmek mümkün olmayacaktır.

Demokratik Konfederalizm eylemsiz düşünülemez ve inşa edilemez. Ancak yürütülen çalışmalarda eylem çizgisinde ciddi yetersizlikler yaşanmaktadır. Dönemi karşılamayan, düşman iradesi üzerinde etki yaratmayan, savunmacı, pasif, risk almayan eylemler tercih edilmektedir. Bir de kendi meşru eylemliliğini geliştirme yerine daha çok yasallıkla kendini sınırlama bir eğilim olarak kendisini göstermiştir.

Eylemsel alanda yaşanan bu yetersizliklerin aşılması için, öncelikle bu tarzın bırakılarak, süreci kazandıracak, düşman iradesini değişime zorlayacak bir halk özgürlük iradesinin ortaya çıkması temelinde meşru savunma çizgisinin bir gereği

olarak gerillanın paralelinde, serhıldanların da daha etkili, sürekliliği olan tarzda geliştirilmesi gerektiği karar altına alınmıştır.

Sistemin kavratılması ve propaganda edilmesinde de ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Sistemin içinde bulunduğu kaostan çıkaracak tek doğru çözüm alternatifine sahip olmamıza ve bu konuda görsel, işitsel, yazınsal ve inter-net alanında önemli imkanlar olmasına rağmen, hala etkili bir ideolojik, örgütsel ve sistemsal mücadele yürütülememektedir. Kadro ve halk yeterince eğitilememekte, dışımızdaki çevrelere Hareketimiz ve Önderlik yeterince yansıtılamamaktadır. Bu alan kadrolarının partimizin ideolojik doğrultusu ve militan ölçüleri yerine daha çok kendini mesleki olarak ele almaktan kaynaklanan yaklaşımları da zayıflığın diğer temel bir nedenidir.

İdeolojimizin, siyasetimizin, ahlak ve yaşam ölçülerimizin günlük yaşam diline tercüme edildiği basın-yayın sahasının öncelikle kadrosal niteliğini geliştirmek gerektiği açıktır. Yine çok sayıda daha çok tasfiyecilik sürecinin savrulmalarının bir sonucu olarak, hiçbir ihtiyaca karşılık vermeyen birçok yayın çıkarılmış ve bugün de devam ettirilmeye çalışılmaktadır. Bunların içinde işlevsizleşenler kapatılarak, işlevli olanların daha da güçlendirilmesi ve tüm yayın araçlarının ideolojik-politik doğrultumuzu daha etkili yansıtacak tarzda kendisini örgütlemesi gerektiği karar altına alınmıştır.

Her sistemin ruhu, onun sanat ve kültüründe dile gelmektedir. Kapitalist sistem bugün sanata tarihinin en karşı-devrimci rolünü oynamaktadır. Bunun birey ve toplum üzerinde yarattığı etki sarsıcı olmaktadır. Bunun etkileri içimize kadar yansımaktadır. Kültür-sanat faaliyetlerimizin özü, bu saldırıları boşa çıkaran, devrimimizin birey ve toplumunu yaratmaktır. Ancak bu alan çalışmaları bu konuda ciddi yetersizlikler yaşamıştır. Toplumu komünal temelde örgütlemeye

çekecek, özgürlük ve demokrasi mücadelesine duyarlı hale getirecek ürünler yeterince ortaya çıkarılamamıştır.

Demokratik Konfederalizmin ruhu, onun sanatıyla yaratılacaktır. Bu perspektif temelinde alan kadrosunun geliştirilmesi, örgütlülüğe kavuşturulması esas bir görev olarak belirlenmiş, mücadelemizi en geniş kitlelere ulaştıracak kültürel etkinliklerin ve çalışmaların yapılması yönünde bir kararlasmaya gidilmiştir.

Kuzey Kürdistan ve Türkiye sahası KCK'nin en iyi örgütleneceği bir alan durumundadır. Ancak yaşanan çeşitli örgütsel sorunlar nedeniyle bu misyona uygun ve yeterli bir rol oynayamamıştır. Bu nedenle hem koordinasyon hem de tek tek kurumlar geçmiş süreçte Demokratik Konfederalizmin inşasına girmedeki yetersizlikleri giderme konusunda önemli sorumluluklar taşımaktadırlar. Bütün çalışma alanlarındaki grupçuluğun, hesapçılığın aşılaraq KCK sisteminin istenilen düzeyde örgütlenmesine çalışılmalıdır. Önümüzdeki dönemde belli düzeyde yaratılan komiteleşmelerin ve birkaç yerde oluşturulan meclis ve komünlerin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Toplumla bütünleşme açısından komün ve meclislerin her yerde oluşması konusundaki çabalar arttırılmalıdır. Bunun için de halklaşmayan, egemen siyaset tarzını benimseyen anlayışların aşılması gerekmektedir.

Kuzey Kürdistan ve Türkiye sahasında yapılan siyasal eylemlerin yeni örgütlenmeleri geliştirme ve yeni kitlelere açılmaya dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu alanda eylem ve örgütlenme ilişki ve diyalektiğinin geliştirilmesi gerektiği açıktır. Bu yönlü zayıflıkların giderilerek Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de fazlasıyla var olan örgütlenme ve eylem potansiyelinin açığa çıkarılarak Türk devletinin soykırım politikasına güçlü cevaplar verilebilmelidir. Bunun yapılması için her şeyden önce aşınmaya uğrayan kadro

anlayışının düzeltilerek özgürlüğe ve demokratik yaşama kilitlenmiş bir kadro duruşu ortaya çıkarılmalıdır.

Bu alanda kadın ve gençlik başta olmak üzere diğer tüm kesimler örgüt ve eylem anlayışında düzeltmeye giderek yeni mücadele döneminin öncü güçleri olma rolünü yerine getirmelidir. Gençlik ve kadın örgütlenmede dağınık, eylemde etkisiz kaldıkça, bu durum tüm toplumsal tabakaların örgütsel zayıflığı ve eylemde silikliği biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla kadın, gençlik, emekçiler yanında toplumu tabandan örgütlemesi ve eylem gücünü açığa çıkarması gereken özgür yurttaş hareketi örgütsel ve eylem hamlesini geliştirmelidir.

Emekçi örgütlenmelerimizin her şeyden önce Türkiye ve dünyada var olan klasik sendikacılık ve bürokratik tarzı bırakmaları gerekmektedir. Kendisini sadece ücretini yükseltmeye yönelten anlayışı aşarak, tamamen tabana dayalı demokratik örgütlenme zihniyetiyle toplumun tümünün demokratikleşmesinde ve özgürlük mücadelesinin geliştirilmesinde rol oynayan bir tarza ulaşabilmelidir.

Kürt sorununun çözümünde kilit role sahip olması nedeniyle Türkiye ve Kuzey Kürdistan sahasının üzerinde önemle durmak, öncü ve örgütlülük düzeyinin düşmanın topyekûn saldırılarını karşılayıp boşa çıkararak zafer yaratma düzeyinde geliştirilmesi için meşru savunma çizgisinin bir gereği olarak gerillanın paralelinde serhildanların da aynı düzeyde yükseltilmesi gerekmektedir. Sosyal alanda gençlik, kadın, emekçiler, inanç gruplarının, ulusal azınlıkların özgür yurttaşlık perspektifi temelinde yaşamın komün ve meclis esaslarına göre örgütlenmesinde, halkın temel sorunları olan eğitim-sağlık, yoksulluk, açlık, işsizlik vb. sorunlarını çözmede önemli zayıflıklar yaşanmaktadır. Sosyal alan, demokratik ekolojik, cinsiyet özgürlükçü paradigmanın hayata geçir-

ildiği bir alandır. Yerel yönetim imkanlarından yararlanılarak güçlü meclisleşmeleri geliştirme, özel savaşın toplumda geliştirmek istediği açık, fuhuş, uyuşturucu vb. sorunlarıyla ilgilenme, yine halkın sağlık ve eğitim sorunlarını çözme imkanları iyi bir biçimde değerlendirilerek somut, pratik örgütlenmelere kavuşturulmalıdır. Bir örgütlenme, eylem ve toplumu inşa sahası olan sosyal alan atalet konumundan çıkarılarak, harekete geçirilmelidir. Kadın ve gençlik başta olmak üzere diğer toplumsal kesimlerin gerektiği gibi örgütlenmemesinin nedeni olan halka inmeyen, konfederalizmin inşasına pratik olarak yönelmeyen, daha çok üstte kalan kadro duruşu aşılmalıdır. Sosyal alan çalışmasına rolünü oynamak için yeni düzenlemeyle özgür yurttaş, eğitim ve dil komitesi çalışmaları da dahil edilmiştir. Özellikle Kürt dilinin geliştirilmesi, savunulması ve korunması için oto asimilasyona karşı mücadele edilmesi ve bu temelde Kürt dilinin geliştirilmesi üzerinde de önemle durulmuştur. Esas olarak KCK sisteminin örgütlenmesi, serhildanların geliştirilmesi ve katılımın en fazla geliştirileceği bir alan haline getirilmesi gerektiği kararlaştırılmıştır.

Doğu, Güney ve Batı Kürdistan koordinasyonlarının çalışmalarında ortaya çıkan en temel sorun, her üç alanda da farklı neden ve gerekçelerle, Demokratik Konfederalizmin inşasına yönelmede ciddi bir yetersizliğin yaşanmış olmasıdır. Bu alanlarda ciddi tarz sorunlarının öncelikle düzeltilmesi gerekmektedir. Öncülüğün doğru geliştirilmesi, olanakların yetkince değerlendirilmesi ve gerekli olan örgütlenme ve mücadele tarzının geliştirilmesi halinde ciddi gelişmelerin yaşanacağı açıktır. Özellikle Doğu Kürdistan'da muazzam gelişme olanakları söz konusudur. Burada sorun kitlesel örgütlenmenin geliştirilmesi sorunudur. Dolayısıyla siyasi çalışma ve örgütsel faaliyetleri öne çıkarmak gerekiyor. Batı Kürdistan'da ise son yılda gelişen kitlesel

hareketlilik, genel toparlanma, gerçekleşen KCK Rojava kongresi ve parça halkının Önderliğe yüksek düzeyde bağlılığı güçlü umutlar vermektedir. Esas sorun öncü gücün ve kadronun doğru temelde rolünü oynamasıdır. Her şeye rağmen Güney'de çizgimizin giderek gelişme zemini gelişmekte, burada ısrarlı, kararlı bir öncülüğün geliştirilmesine ciddi bir ihtiyaç vardır. Bu sorunun çözülmesi burada gelişmeye yol açacaktır.

Kürt sorununun her zamankinden daha fazla çözümünün gündeme geldiği bir dönemde, siyasi çizgi netliği önemli olmaktadır. Bu açıdan her üç alanda da esas olarak parça koordinasyonlarının temel çalışmalarının KCK sistemini örgütlenme ve katılımı artırma ve ulusal-demokratik birliği geliştirme, Doğu Kürdistan'da serhıldanları geliştirme gerektiği karar altına alınmıştır.

Maxmur, savaş ve direniş içerisinde kendisini yaratmış bir alandır. Alanın bu esas özelliğini ortadan kaldırmak için uluslar arası ve bölgesel güçler ile Türk devleti çok yönlü bir çaba içinde bulunmaktadır. Maxmur sorunu, Kürt sorunun bir parçasıdır. Dolayısıyla Kürt sorunu çözülmeden Maxmur mülteci sorunu da çözülemez. Maxmur halkının Önderlik'ten ve Hareketten yana tutumu nettir. Alanın güvenlik, siyasi, sosyal, sağlık, eğitim ve kültürel sorunların çözülmesi için mücadele edilmelidir.

Mücadelemizin temel alanlarından birisi konumundaki Avrupa'da Demokratik Konfederalizmin inşası oldukça büyük bir önem kazanmaktadır. Sözleşmede Avrupa'da dahil tüm yurtdışı alanları birer parça gibi ele alınarak örgütsel sistemin buna göre oluşturulması kararına varılmıştır. Bunun için en geniş halk kesimlerine ulaşmak, başta gençlik ve kadın olmak üzere tüm toplum kesimlerine ulaşarak emekçilerin, inanç gruplarının, azınlıkların örgütlülüğünü geliştirmek gerekmektedir. Eğitimle örgüt ve kadrodaki yeter-

sizliklerin ve aşınmaların önü alınarak, bir hamle KCK sistemi geliştirilmelidir. Son süreçte Önderlik zehirlenmesine karşı geliştirilen eylemlerde belli bir gelişmenin sağlanması, önümüzdeki dönemde hamle için güçlü bir zemin yaratmıştır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde hem Avrupa sisteminden kaynaklanan olumsuz etkileri aşma, hem de Avrupa'da gelişen burjuva milliyetçi etkilerden uzak durarak mücadeleciler, risk göze alan bir örgüt ve eylem çizgisi yakalanmalıdır.

Son iki yıl içinde belli bir toparlanmayı yaşayan BDT ve Rusya alan çalışmaları, mücadelemizin yeni sürecinde artan oranda üzerine düşen görevlerini yerine getirmelidir. Alan imkanları Kürt halkının demokratik konfederal sistemini örgütlemesine güçlü bir zemin sunmaktadır. Başta katılım olmak üzere her bakımdan ülkeyle ve dönemin görevleriyle bütünleşen bir örgütlenme ve eylem düzeyi yakalanmalıdır. Hareketimizin bölge dengelerini etkileyen düzeyi gözönüne getirildiğinde, BDT sahasında Kürt halkının özgürlük mücadelesini destekleyen diplomatik çalışmalar yürütmenin imkanları geçmişe göre daha fazla artmıştır. Ermenistan'daki örgütlülüğümüzün ulaştığı belli bir örgütlülük düzeyi de bulunmaktadır. Bunu daha da ilerleterek, hem katılım hem de daha geniş kesimlere ulaşma ve özgücünü yoğunlaştırma görevlerini yerine getirmelidir.

Kürt sorununun uluslararası karakteri gereğinden kaynaklı diplomatik çalışmaların önemini de artırmaktadır. Bu nedenden dolayı tüzüksel olarak her ne kadar siyasi alan bünyesinde düzenlenmiş olsa da, Yürütme Konseyi Başkanlığına bağlı ayrı bir komite olarak örgütlendirilme kararı alınmıştır. Özgücümüzü ve bağımsız ideolojik-siyasi çizgimizi esas alan ve tüm diplomatik çalışmaları bir merkezde toplayan, derli-toplu, aktif bir çalışma ile mücadelenin diğer sahalarını tamamlayan bir düzey yakalanması hedeflenmiştir.

5. Genel Kurulun ortaya koyduğu en temel görevlerinden birisi olan KCK'nin inşa çalışmaları kapsamında hem Kürdistan'ın dört parçasında hem de yurtdışı alanlarında halkımız, komün ve meclisler temelinde yaşamını özgürce ve özgücüne dayalı olarak kurup geliştirmelidir. Halk öncüleri çıkmalı, emek verenler inşa sürecine daha aktif katılmalı, yönelimler görülerek öz savunma geliştirilmeli, her yerde kendi kendine yeterli ekonominin örgütlendirilmesi için çalışılmalıdır.

Diplomatik faaliyetlerimizin bir yönü de Önderliğimizin ortaya koyduğu siyasi çizgi ve demokratik konfederal sistemin başta Ortadoğu halkları olmak üzere dünyanın diğer halklarına tanıtılması olmaktadır. Diplomatik çalışmaların

olarak görmeyen yaklaşımların eleştirisi temelinde, KCK bünyesi içinde yer alan tüm çalışma birimlerinin katılımı dönemin en temel görevi olarak ele almalarını kararlaştırmıştır.

Sözleşme de yapılan diğer temel bir değişiklikte, İdari Adalet Divanının tek başına tüm sistemin hukuk sorunlarını çözmedeki yetersizliği, işleyiş ve pratiğinde ortaya çıkan sorunları gidermek için Yüksek Adalet Divanı, disiplin ve görev düzenini korumaktan görevli İdari Mahkemeler ve halk içindeki sorunları çözmekle görevli Halk Mahkemeleri olmak üzere üç ayrı yargı kurumunun oluşturulması kararı alınmıştır.

5. Genel Kurulda çeşitli toplumsal kesimlere, Kürdistan'da egemenliğini sürdüren devletlere

diğer önemli çalışma alanı da Kürdistanlı tüm siyasi güçlerle ulusal birlik projemizin somut ifadesi olan ulusal konferansın geliştirilmesi için çalışmalar yürütmektir.

5. Genel Kurul savunma alanına ilişkin de, yapılan süreç değerlendirmesine bağlı olarak bazı temel kararlar almıştır. Bu kararların başında geçmiş iki yılda katılımla direkt ilgili olan çalışma birimlerinin dışındaki komite ve koordinasyonların birçoğunun katılım çalışmalarını kendi görevi

ve uluslararası güçlere önemli çağrılar da yapılmıştır. Demokratik ekolojik paradigmanın iki temel dinamik öncü gücü olan kadın ve gençliğe misyonlarına denk bir örgütlülük, öncülük görevlerini yaparak mücadelenin her alanında kendini dayatan görevleri başarma ve gerilla saflarına katılım çağrısı yapılmıştır. Kürdistan'ı egemenlikleri altında bulunduran devletlere, Kürdistan üzerindeki politikalarına son vererek Kürdistan halkının özgür iradesini tanımaya, sorunları bölge-

sel olarak diyolog ve barışçıl yöntemlerle çözmeye çağrı yapılmış, uluslararası güçlere de Kürt sorunun çözümü konusunda parçalı değil, bütünlüklü yaklaşmaya, zorlayıcı değil, çözümleyici olmaya çağrılmışlardır.

Sonuç Olarak:

Önder APO'nun geliştirdiği ideoloji-politika, örgüt, direniş ve özgür yaşam çizgisi Kürdistan'da özgün halk iradesini açığa çıkarmıştır. Bugün bu irade ulaştığı siyasal, örgütsel, kültürel ve direnme gücü itibarıyla bölgesel ve uluslar arası güçler tarafından ister karşıtlık temelinde, ister yandaşlık temelinde olsun dikkate alınan bir güç konumuna ulaşmış bulunmaktadır. Ancak başta sömürgeci Türk devleti olmak üzere bir kısım devletler bu iradeyi ısrarla tanınamakta ve itifak halinde ezmeye, tasfiye etmeye çalışmaktadırlar. Özellikle Türk sömürgeci devleti bu siyasette öncülük ve koordineleme görevini görmektedir. Türkiye'de egemen olan ittifakçı zihniyet tam bir faşist-ırkçı zihniyetle Kürt halkını katliamdan geçirme, hareketimizi tasfiye etme konusunu Türkiye cumhuriyeti devletinin varlık-yokluk sorunu haline getirmiş bulunmaktadır. Bu nedenle de saldırılarını daha fazla arttıracaktır.

Bunun karşısında Önder Apo'nun sağlığı, güvenliği ve özgürlüğü ile halkımızın kendi özgücüne dayanarak 18 Mayıs'ta 5. Genel Kurulda aldığı kendi Demokratik Konfederalizmini kurma kararı temelinde büyük direneceği ve tüm değerler sistemini ölümüne savunacağı kesindir. Bu her zamankinden daha fazla meşru savunma çizgisi temelinde direnişi geliştirip süreklileştirmek ve zafere gitmek için gerilla saflarına katılımı ve halk serhıldanlarını daha örgütlü ve sürekliliği olan tarzda geliştirilmesini gerekli kılmaktadır.

18 Mayıs mücadelemizde yeni bir sürecin başlamasıdır. En temel özelliği ise, bir çözüm ve başarıma süreci olmasıdır. Bu anlamda bir finaldir. Bunu başarmak için de örgütsel sistem daha derli

toplula hale getirildi. Sözleşmedeki yetersizlikler aşılacak daha iyi bir netleşme sağlanmış, dolayısıyla sistemde bir toparlanma gelişmiştir. Bu anlamda 5. Genel Kurul, Önderliğin özgürlüğü ve Kürdistanın Özgürlüğünün kararlaştırıldığı bir zirve olmuştur.

Mücadele tarihimizin bu kritik aşamasında önümüze konulan bu temel görevler, Önderlik çizgisinde partileşen kadroların milyonların direniş, örgütlenme ve serhıldanı geliştirme taleplerine doğru öncülük yapmasıyla başlanacağı unutulmadan, tüm kadroların kendilerini hem geçmiş süreç karşısında sorgulamalı hem de yeni döneme hazırlık temelinde kendisini güçlü bir eleştiri-özeleştiriyle gözden geçirmelidir. Tarihimizin en kritik süreçleri, böylesine militan kararlaşmalarla aşıldığı bilinmektedir. Düşmanın vahşi saldırıları gözönüne alındığında, büyük kazanma olasılığı kadar belirtilen görevlerin gereklerinin tam bir sorumluluk bilinciyle yapılması halinde ise ciddi tehlikelerin olduğunu da görmek gerekmektedir.

Bu nedenle öncelikle herkesin yaşanan tarihsel gelişmelerin farkında olarak, önümüze çıkan fırsatların değerlendirilmemesinin sonuçlarının ne olacağını görerek, katılımını fedailik düzeyine çıkarmak bir zorunluluk haline gelmiştir. İçine girdiğimiz mücadele süreci ancak böyle bir katılımı zaferle taçlandırılabilir.

Bu temelde tüm halkımızın, kadro ve çalışanlarımızın Önderlik çizgisi etrafında Kongra Gel 5. Genel Kurulundan alınan güç ve moral ile her zamankinden daha fazla kenetlenip örgütlenerek sürece yükleneceklerine halkımız adına büyük kazanacaklarına olan inancımızla selamlıyor, yeni mücadele döneminde üstün başarılar diliyoruz.

7 Haziran 2007

**Devrimci selam ve saygılar
KCK Yürütme Konseyi**

1 HAZİRAN HAMLESİNİN MÜCADELEMİZDEKİ YERİ

1 Haziran hamlesinden günümüze kadar 3 yıllık bir zaman geçti. Bu hamlenin açığa çıkardığı ve bize öğrettiği çok önemli gerçekler vardır. Bunun politik askeri ve örgütsel sonuçlarını yeniden gözden geçirmek ve sonuçlarından doğru dersler çıkarmak büyük önem arz etmektedir.

Ancak 1 Haziran ve sonrasını değerlendirmeden önce, bu sürecin arka planını ve geride yaşanan sorunları özetlemekte fayda vardır. Bilindiği gibi 1 Haziran hamlesi 1 Ağustos 1999 tarihinden başlayıp, 1 Haziran 2004 tarihine kadar geçen 5 yıllı aşkın ateşkes sürecinin son bulmasıdır. Tam 6 yılla yakın bir süreç boyunca gerilla ateş etmedi. Türk ordusunun tek yanlı saldırı ve imha operasyonlarına karşı, büyük bir sabır ve fedakârlıkla meşru savunmanın pasif pozisyonunun dışına çıkılmadı.

Bu kadar uzun süre tek yanlı olarak korunmaya çalışılan ateş kes taktiğiyle ne kaybedildi ne kazanıldı?. Bir gerilla hareketi olan PKK'nın bu kadar uzun bir süre pasif savunma pozisyonunda kalması doğrumuydu? Bu sürecin sağlıklı bir analizini yapmak için hareketimizin o dönem içinden geçtiği, iç ve dış koşulları göz ardı etmeden, bugün geldiğimiz noktadan geriye dönüp baktığımızda bu dönemin kazanımları kadar hata ve yanlışları konusunda da daha iyi sonuçlara ulaşmak ve gerekli dersleri çıkarmak mümkündür. Bu süreç eğer iyi değerlendirilir ve gerekli dersleri çıkarılırsa, en az 15 yıllık gerilla savaş süreci kadar, siyasi, askeri, diplomatik ve örgütsel açıdan öğretici sonuçları olacaktır. Yani nasıl ki 15 Ağustosla başlayan 15 yıllık gerilla savaş pratiğinin büyük kazanımları kadar hata ve yetersizlikleri varsa, 1 Ağustos 1999 tarihinden başlayıp 1 Haziran 2004 yılına kadar süren ateşkes sürecinin de o denli kazanımları

kadar yetersizlikleri ve yanlışları vardı. Yaşanan bu olumsuzlukların temelinde ise, tasfiyeciliğin yarattığı tahribat kadar, önderliğin ortaya koyduğu meşru savunma anlayışını doğru kavramamak ve çözümsememek yatmaktadır.

Bu sürecin partimiz için, stratejik bir değişim ve dönüşüm süreci olduğu bilinmektedir. Mücadelemiz açısından tarihi bir dönüm noktası ve stratejik değer taşımaktadır. Bu. Yeni paradigmanın teorik tezleriyle bütünlüklü olduğu dönemdir. İmralı öncesi ve sonrası bizim açımızdan milat denilebilecek bir süreç yaşanmıştır. Önderlik AHİM savunmalarıyla bu sürecin temel tezlerini ortaya koymuş ve yönlendirmiştir. Bu sürecin ve yeni paradigmanın askeri çizgimize yansıma biçimi ise, meşru savunma stratejisiyle gerçekleşmiştir. Yani, eskiden ön gördüğümüz uzun süreli ve üç aşamalı halk savaşı stratejisinden vazgeçilerek veya bu anlayış aşılarak meşru savunma stratejisi esas alındı. Stratejik savunma, stratejik denge, stratejik saldırı biçiminde Üç aşamalı olarak tarif edilen uzun vadeli halk savaşından vazgeçiliyor bunun yerine siyasi demokratik ve barışçıl çözümün yolunu açan, ona güç veren, çok zorunlu olmadıkça askeri güce başvurmayan meşru savunma anlayışı esas alınmıştır. Bu anlayışa göre, birinci planda askeri değil, siyasi demokratik çözüm önceliklidir. Düşmanı askeri alanda yenilgiye

uğratarak, toprak kurtarmak ve hâkimiyet kurmak değil, devleti çözüme ve diyaloga zorlamak için askeri güç gerekliydi. Halkımızın temel hakları ve özgürlükleri çiğnendiği müddetçe, askeri güçten ve meşru savunmadan vazgeçilemeyecektir. İnkâr, işgal ve asimilasyonun olduğu koşullarda meşru savunma bir zorunluluktur. Önderliğin formüle ettiği gibi "halk savunma birliklerinin özel bir devlet ve iktidar hedefi-objektif zorunluluklar dışında - olamaz. Esas görevleri halkın yasal, anayasal hakları çiğnendiğinde ve yargı görevini yapamadığında korumaya çalışmak, demokratik çabalarına güvence olmak, saldırılar karşısında öncülük etmek, kültürel ve çevresel varlığını korumak" biçiminde değerlendirilmiştir. Önderlik tarafından tanımı ve kapsamı böyle tarif edilen meşru savunma anlayışı ve halk savunma gücü ne yazık ki bu temelde ele alınmadı. Önderlik anlayışı yeni paradigmaya uygun kavranmadı. Özellikle ortaya çıkan tasfiyeci anlayış, önderliğimizin meşru savunma anlayışının içeriğini boşaltı, gerilla ve savaşı gözden düşürmek için elinden gelen çabayı gösterdi. Verilen 15 yıllık savaşın yersiz olduğu tezini yaymaya çalıştı. Gerilla mücadelesi hiçleştirildi. Gerillayı dağdan indirmek ve tasfiye için büyük çaba gösterildi.

Ortaya çıkan diğer bir yaklaşım ise eski klasik çizgide ısrar biçiminde ortaya çıktı. Her ne kadar bu çok açıktan söylenmemiş olsa da pratik uygulama ve anlayış düzeyinde bu tutumlar net görüldü. Gerillanın kendisini yeni çizgiye göre uyarlayarak aktif hale geçmesini geciktirdi. Dolayısıyla meşru savunmanın aktif biçimi 1 Haziran 2004 ten daha önce pratik uygulanmasına geçmesi gerekirken bu süreç uzadı ve 2004 1 Haziran tarihine kadar ertelendi. Nasıl ki 15 Ağustos 84 atılımı en az bir yıllık gecikme ile başlayan bir atılımsa, 1 Haziran hamlesi de en az bir yıllık bir gecikmeyle başlayan bir hamledir. Özünde ise önderliğin ısrarı ve dayatmaları sonucu

başlatılan bir süreçtir. Dolayısıyla bu ateşkes süreci gereğinden fazla uzatılmış bu da mücadelemize zarar vermiştir. Elbette ki, Önderliğin esaretiyle ortaya çıkan yeni süreçte köklü bir durum değerlendirilmesini yapmak yerinde ve gerekliydi. Önderliğin AHİM savunmalarını halka ve örgüte taşımak, eğitime dönüştürmek, yapıya kavratmak ve özümsetmek için anlaşılır kılmak kuşkusuz bir zamana ihtiyaç vardı. Yine örgütsel yapıyı yeni sürece göre örgütlemek, düzenlemek ve mevzilendirmek için de zaman gerekliydi. Devlete zaman tanımak, önderliğin sunduğu çözüm önerilerini ve geliştirdiği teorik tezleri kamuoyuna mal etmek ve birçok çevrenin tutumunu netleştirmek için belli bir zamana ihtiyaç vardı. Ancak bu zaman iki yıldan fazla uzatılmamalıydı. Önderliğin ortaya koyduğu paradigma ve çözüm paketinden sonra devletin çözüme dönük tutumu anlaşılır anlaşılmaz, meşru savunma aktif olarak devreye girmeliydi. Yani 1999'un 1 Ağustos'unda başlayan ateşkes süreci, 2002'in ortasında veya en geç 2003 baharında sona erebilirdi. Bu sürecin 2004'e kadar uzaması ve neredeyse önderliğin yeniden aktif savunma kararı verir duruma gelmesi önemli bir gecikmeye neden olduğu gibi, önderlik için de zorlayıcı olmuştur.

Bu dönem vurgulanması gereken önemli bir olumsuzluk ise geri çekilmenin aceleye getirilmesi. Bu aceleciliğin meydana getirdiği sıkışmışlık ve plansızlık, güçlerimizin ciddi kayıplar vermesine yol açmıştır. Düşman bu fırsatı iyi değerlendirmiş, çok sınırlı kayıp vermemiz gereken bir dönemde 500 dolayında kayıplar verilmiştir. Ayrıca birçok birim ciddi zorluklar ve zorlanmalarla karşı karşıya bırakılmıştır. En az bir iki yıl içinde gerçekleştirilmesi gereken geri çekilme süreci iki, üç aylık gibi kısa bir sürece sığdırılmıştır. Geri çekilmenin daha geniş bir zamana yaydırılması, plan ve sabırla ele alınması durumunda kayıplarımızın en asgari düzeye indirilmesi mümkündü. Kısacası

bir Haziran hamlesine kadar geçen süreci çok yönlü değerlendirmek mümkündür. Olumlu ve olumsuz birçok özelliğini ortaya koymak gerekebilir. Ancak bizim burada vurgulamak ve belirtmek istediğimiz husus, 1 Haziran hamlesine hangi sorunların aşılaraq ulaşıldığıdır.

Gerçek şudur ki: 1 Haziran hamlesine kolay ulaşılmamıştır. Yeniden silahlı mücadele ve savaş kararı bir zorunluluk olarak gündeme girince, bu kararı almak kolay olmamıştır. Gerek içte tasfiyeciliğe karşı mücadelede, dışta ise PKK' yi bitirme planlarına karşı büyük bir mücadele verilerek 1 Haziran hamlesinin kararına ulaşılmıştır. Bu nedenle gecikmişliğine ve yaşanan tüm yersizliklerine rağmen bir haziranın mücadelemizdeki yeri büyüktür. Bu hamle mücadelemize yeni bir ivme kazandırmış, ruh vermiş, tasfiyeciliğe dur demiş ve hareketimiz üzerindeki bütün sinsi tasfiye planlarını boşa çıkarmıştır.

1 Haziran hamlesinin açığa çıkardığı çok önemli gerçekler vardır. Bunlardan en önemlisi, Türk devletinin " uzat gitsin PKK bitsin" çürütme siyasetini boşa çıkarmıştır. Bu sürece kadar

Önderliğimizin büyük bir çaba, sabır, emek ve fedakârlıkla demokratik çözüm için gösterdiği ısrar, devlet tarafından görmezlikten gelinmiş, bunu bir zaaf olarak değerlendirmiş ve PKK'nın bir daha savaşılamaz duruma geldiği kanaatine varmıştır. Tasfiyeciliğin örgüt ortamında yarattığı muğlâklık, kararsızlık düşman cephesinde bu yönlü umutlar yaramıştır. Dolayısıyla devletin yürüttüğü siyaset, bu zamana kadar çürütme ve bitirme siyasetidir. Savaşmayan, üretmeyen, sürekli beklentili bir ruh halinde bırakılan PKK gücünün dağılıp tasfiye olması bekleniyordu. Tasfiyecilik ise Türk devletinin bu beklentilerini doğrularcasına örgüt ortamına yaydığı inançsızlık ve umutsuzluk-

la bu süreci içten içe körükleyerek örgütü dağılmanın eşiğine getirdi. İşte 1 Haziran hamlesi bu sürece bir son verdi. Tasfiyeciliğin tasfiyesinde bir karar aşaması oldu. Örgütü yeniden savaşırmaya mücadele eder hale getirdi. Örgüt ortamını yeniden bir moral motivasyonuna kavuşturdu. Halk için yeniden inanç ve moral kaynağı haline geldi. Yitirilen örgüt prestijini iade etti. Sarsılan ve dağılan örgüt mekanizmasını yeniden topladı. En önemlisi de kadro ve savaşçı yapıda meşru savunma anlayışının ne olup olmadığına dair, daha derinliğine düşünme ve bilince çıkarma anlayışını geliştirdi. Meşru savunmanın pratikte nasıl gerçekleşeceği ve pratikte ne gibi sonuçlar ortaya çıkaracağı gerçeği 1 Haziran hamlesiyle anlaşılmıştır. Meşru savunmanın pratik ve düşünsel alanda olgunlaşması anlaşılması ve doğru bilince çıkarılması 1 Hazirandan sonra mümkün olmuştur. Bunlar 1 Haziran hamlesinin mücadelemize kazandırdığı

önemli sonuçlar ve gerçeklerdir.

1 Haziran hamlesinin siyasal sonuçları çok daha etkili olmuştur. O zamana kadar "düşünmezseniz Kürt sorunu yoktur" diyen Erdoğan

**Meşru savunmanın
pratikte nasıl gerçekleşeceği
ve pratikte ne gibi sonuçlar
ortaya çıkaracağı
1 Haziran hamlesiyle anlaşılmıştır**

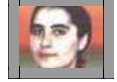
hükümetini sorunun varlığına ilişkin itiraf etmek ve hatta devlet adına özeleştiriyi yapmak zorunda bırakmıştır. Belki bu itirafların sonu gelmedi. Erdoğan sözlerine sahip çıkmadı ve söylediklerinden geriye çark etti. Ancak durum ne olursa olsun, sorunun bu düzeyde itiraf edilmesi ve devletin kendi içinde büyük çelişkiler içine düşmesi 1 Haziran hamlesiyle yakından bağlantılıdır. Bugün Türkiye'de yaşanan büyük bölünmenin, kamplaşmanın ve derin huzursuzluğun altında hiç kuşku yok ki, 1 Haziran hamlesinin kararlılığı vardır. Devlet PKK'nın bir daha savaşabileceğine ihtimal vermiyordu. İçine girdiği rehavetle sorunun üzerini küllendirerek geçiştirmeye çalışıyordu. "Güven ve

istikrar"dan bahsediyor bunu da AB. ve uluslar arası güçlere kabul ettirmeye çalışıyordu. Ancak 1 Haziran hamlesi durumun hiçte böyle olmadığını, PKK ve gerillanın dimdik ayakta durduğunu bu sorunu çözmeden hiçbir sorunun çözülemeyeceğini tekrar yeniden göstermiş oldu. Dolayısıyla Erdoğan hükümeti derin ve çözümsüz bir çelişkiyle karşı karşıya geldi. Durumu kurtarmak için fazla içi doldurulmadan, alt yapısı hazırlanmadan belli bir plan ve hazırlıktan yoksun, bazı adımları atmak istedi. Birtakım söylemler geliştirilmek istedi. Ancak bunlar içten ve ciddi bir hazırlıktan yoksun olduğu için, hükümeti daha çok zor bir duruma sokmaktan öteye bir rol oynamadı. Erdoğan'ın Aydınlarla yaptığı toplantı peşi sıra Diyarbakır konuşması buna karşı genelkurmay ve milliyetçi cephenin verdiği reaksiyonlar, sorunun ne kadar güncelleştğini ve kriz halini aldığını göstermektedir. Bu süreç, devlet ve toplumu iki kampa böldü. Sorunu eskiden olduğu gibi, inkâr ve şiddet temelinde bastırarak bitirme ile sorunu tartışmaya açarak bir biçimde çözmeye cepheleri geliştirdi. Daha doğrusu Kürtleri top yekûn inkâr ve imha eden faşist cephe ile bir biçimde Kürtlerle yaşamayı kabul eden liberal kesimler karşı karşıya geldi. Sorunun çözümü için ateşkes çağrıları yapıldı. Aydınlardan ve devletin içinden bir kesimden bu yönlü talepler geldi. Önce bir aylık ateşkes ile bu çağrılara iyi niyet temelinde karşılık verildi. Ancak bunlardan bir sonuç çıkmadı. 1 Haziran hamlesi ve eylemliliği daha da şiddetlenerek devreye girdi. Gelişen eylemlilikle Türkiye'de kriz derinleştikçe sorun dal budak salarak bölgesel ve uluslar arası bir kriz haline dönüştü. İşin içine ABD, Irak, Kürt bölge yönetimi hatta AB dahil edildi. Böylece Türk Devleti kendi eliyle sorunu derinleştirerek uluslar arası bir kriz haline getirdi. ABD sorunun çözümü için özel temsilcilik ile karşılık vermeye çalıştı. Bunun için Raltson'u görevlendirdi. Türkiye ve Irak'tan da benzer

mekanizmalar kurmalarını önerdi. Bu amaçla her iki ülkede de özel temsilcilikler oluşturuldu. Gün geçtikçe sorunun silahlı yöntemlerle çözülemeyeceği daha iyi anlaşılmış oldu. Bu gerçeği ABD ve uluslar arası güçler itiraf etmek zorunda kaldılar. Kürt bölgesel yönetimi bunu her fırsatta sıkça dilendirmektedir. Türkiye'de kriz derinleştikçe, devlet içinden, aydınlardan, ABD ve Kürt bölge yönetiminden yeniden ateşkes talepleri gündeme geldi. Bu taleplere önderlik tarafından 1 Ekim 2006 tarihinde yeniden bir ateşkes kararıyla karşılık verildi. Ancak bu ateşkes sürecinin de Türkiye'de herhangi bir çözüme yol açmadığı gibi, devlet içindeki krizi derinleştirmekten öteye bir rol oynamadığı açığa çıkmıştır. Bu nedenle Türkiye de oluşturulan özel temsilcilik mekanizması iflas etmiştir. Emekli General Edip Başer çareyi istifa etmekte bulmuştur. Gerçek böyle olmasına rağmen, PKK ve Kürt sorunu, çözüm için olgunlaşmış ve kapıya dayanmıştır. Bu kadar kriz haline gelerek, gerek Türkiye'de ve gerekse uluslar arası alanda, acil bir durum arz eden bu sorunu çözmemek artık mümkün değildir. Genelkurmay ve faşist milliyetçi cephenin bütün çırpınılarına rağmen sorunun çözümü pek yakında kaçınılmazdır. Türkiye'deki faşist milliyetçi cephe çok ciddi bir sıkışmayı yaşamaktadır. Toplumsal desteğini yitirmiştir. Uluslar arası güçleri arkasında bulamamaktadır. Dolayısıyla önümüzdeki seçim sürecinde bu kesim daha çok teşhir ve tecrit edilecek, yalnızlaşacaktır. Çözüm yönünde Türkiye'de siyasi bir iradenin ortaya çıkması kaçınılmaz görünmektedir. İşte sorunun bu çözüm aşamasına gelmesinde 1 Haziran hamlesinin belirleyici rolü vardır.

Eğer 1 Haziran hamlesi gerçekleşmemiş olsaydı, bu sürece gelmemiz mümkün olamazdı. Bundan dolayıdır ki 1 Haziran hamlesinin mücadele tarihimizdeki yeri ve önemini ne kadar vurgular ve hakkını verirek o kadar yerinde olacaktır.

Abdullah ÖCALAN sosyal bilimler Akademisi

ZİLAN TARZI YAŞAMAK VE BAŞARMAK HER BİRİMİZ İÇİN ESAS ALINMASI GEREKEN BİR GÖREVDİR

Sakine KARAKOÇAN

Zilan yoldaşı, şahadetinin on birinci yıldönümünde anarken, O'nun Başkan APO'yu anlayan ve uygulayan büyüklüğü karşısında saygıyla eğiliyor ve tüm özgürlük şehitlerine bağlılığımızı belirtiyoruz.

Önderliğimizin de ifade ettiği gibi, "Zilan yoldaş kişiliğinde ve eyleminde ölümü alt etti." Ölüme giderken bile büyük yaşam yürüyüşü halindeydi. Zilan arkadaş, büyük bir bilinç derinliği içinde yerinde-zamanında harekete geçmenin sembolü olurken, Önderliğin Kürt halkı için insanca ve onurluca bir yaşam açısından belirleyiciliğini, önemini anlamış ve buna cevap olmanın eylemini gerçekleştirmiştir. Bu eylem, öyle duygusal ve yalnız bir sürece cevap olma anlamında gerçekleştirilen bir eylem değildir. O açıdan hala güncelliğini koruyan tarihsel bir eylemdir. İnsanca var olmanın ve yaşamının eylemi olarak geçerliliğini korumaktadır. Bize dayatılan imha inkâr politikalarına karşı bir duruştur. Nasıl yaşamalı ve mücadele edilmeli sorularına bir cevap niteliğini taşımaktadır. Zilan arkadaşın eylemi, insanca bir yaşam şansının verilmediği bir ülkede halk olarak kimliğini kazanma savaşıdır. Öyle bir anlık ve sıradan bir eylem değildir. Bu açıdan hem Zilan arkadaşın kişiliğini hem de eyleminin amacını çok köklü ve derinliğine sorgulamak gerekmektedir. Tarihin derinliklerinden süzülüp gelen sevginin, güzelliğin, bilinç derinliğinin adı olan Zilan kişiliği ve direnişçiliğini anlamak, çağrısına cevap olmak kolay olmasa da vasiyetinin gereklerini iyi anlamak ve günümüz koşullarında gereklerini yerine getirmek, her birimize büyük sorumluluklar yüklemektedir.

Zilan eylemliliği düşmanın sınır tanımayan saldırılarına karşı bir cevap, uluslar arası

komploya karşı bir uyarıyı ifade etmektedir. Bu kapsamda Zilan arkadaşın eylemi bir yandan düşmanın Önderlik ve halkımız üzerindeki saldırılarını boşa çıkarmak iken, bir amacı da uluslar arası komploya karşısında örgüt kadrolarını düşmanın tehlikeli politikalarını görmeye ve bunun karşısında etkili mücadele tarzını yakalamaya yöneltme, yaşanan duyarsızlıklara karşı uyarıcı olmaktır. Özgür militan kişiliği yakalamadaki kıstasları kendi kişiliğinde ortaya koyarken, eylem tarzındaki tıkanmanın aşılmasında eylem tarzı, örgütleyiciliği, kararlılığıyla taktik önderliğin nasıl olması gerektiğini ortaya koymuştur.

Zilan duruşu ve çağrısını doğru anlamak ve bunu yaşamın her alanında esas almak kazandırır. Yoksa hiçbir biçimde insana yaşam hakkı tanımayan, dilini, kültürünü yok sayan, inkâr ve imhada ısrar eden politikalara karşı yaşam şansı

yoktur. İnkâr imha politikalarına eylemiyle 'dur' diyen Zilan yoldaş, Türk devletinin '95 yılında gerçekleştirdiği topyekûn savaşımı bu yılı PKK'nin bitiş yılı olarak belirlemesi karşısında eylemiyle düşmanı sarsmıştır. Özgürlük Hareketini imha etme, geriye kalanları ise onursuz bir yaşam içinde tutmanın amaçlandığı ve bunu gerçekleştirmek için milli birlik söylemleriyle şovenizmin alabildiğine körüklendiği bir süreçte Zilan arkadaş bu politikalara dur demesini bilmiştir.

Zilan kişiliğini, yaşam ve eylem tarzını güncelleştirmemiz bu gün her dönemden daha fazla önem taşımaktadır. Türk Genelkurmaylığı başta olmak üzere devlet kurumları "tek bir fert kalmayınca kadar bu mücadele devam edecek" açıklamalarıyla inkâr imha politikalarında ısrarlı olacaklarını ortaya koymaktadır. Türk Genelkurmayı açıklamaları ile tam bir şoven dalga estirerek Türk halkını Kürt halkını linç etmeye çağırmakta ve bunun üzerinden Kürt halkının imhasında başarıya ulaşmanın çabasını sergilemektedir. Neo-ittihatçıların "Ne mutlu Türküm" diyenlerin dışında hiç kimseye yaşam hakkı tanımayan imha politikaları Hareketimize ve halkımıza karşı imha girişimlerini Önderliğimizin zehirlenmesiyle tırmandırmaktadır. Son dönemlerde Kürdistan kırmızıçizgiler içine alınarak topyekûn savaş kararı daha etkili bir biçimde devreye konulmaktadır. Bu saldırılar ve imha politikaları karşısında Zilan kişiliği ve duruşuyla süreci doğru anlamak ve karşılamak her militanın görevi olmakla birlikte, Türkiye'nin götürülmek istendiği noktaya karşı durmak, bunun bilinci içerisinde olmak önem taşır. Önderliğimizin "Türkiye Iraklaştırılmak isteniyor" noktasında duyarlı olmamızı barış ve demokrasi mücadelesini sürdürmemizi istediğini unutmadan, onurluca, insanca yaşamın duruşuna bağlı kalarak Zilan direnişçiliğini esas almalıyız. Barış ve demokrasinin nasıl olması gerektiği konularında pratik politikada ne yapılması gerektiğini ortaya

koyan Önderliğimizin, yalnız Kürt halkının değil, Ortadoğu halklarının da özgür birliktenlik içinde ve kardeşçe bir arada yaşama felsefesini esas aldı. Yıllardır Kürt halkının Önderliğin belirlediği bu temelde sergilediği sabırlı, sağduyulu ve bilinçli demokrasi mücadelesine karşılık Türk devleti "Tek bir fert kalana kadar savaşıyoruz" mantığıyla şiddeti tırmandırırken, Önderliğimizi İmralı'da tutsak etmekle yetinmedi, zehirleyerek imha etme amacını bir kez daha en üst düzeyde ortaya koydu. Geline aşamada imha politikası tırmandırılarak ve derinleştirilerek beynimize ve yüreğimize zehir verilerek sonuç alınmak isteniyor. Sınır tanımayan bir yönelim ve saldırı karşısında sessiz kalmayan Kürt halkı ve Özgürlük Hareketi, yeni bir mücadele aşamasının başında Zilan arkadaşın yaşam tarzı ve duruşu karşısında bir kez daha kendisini sorgulayarak Önderliğine sahip çıkmanın ve etrafında kenetlenmenin derinliği içinde olmak zorundadır. Zilan tarzı; Önderliği doğru anlamak ve hissetmekse, halka bağlı bir özgürlük militanı olmaksızın, bu yapılmak durumundadır.

Zilan yoldaş Önderlik üzerindeki imha saldırılarını o yıllarda hissederek harekete geçer ve mektubunda **"Her halkın tarihine bakıldığında özellikle devrim süreçlerinde mücadele veren ve başarıyla kurtuluşa götüren, yaşadıkları döneme damgasını vuran önderlikler vardır. Tarih ödersiz hiçbir ulusal ve sınıfsal hareketin gerçek anlamda başarıya gitmediğini doğrulamaktadır. Önder; yaşatılmak istenen yenilik ve gelişmeleri en üst düzeyde temsil eden, yani yeni insan, yeni toplum düşüncesine denk, bütün yaşamını bir halkın yaşamına göre düzenleyen, kendi kaderini halkın kaderinde bulan ve o halkın acılarını, duygu ve taleplerini en derinden yaşayan ve kurtuluş için pratik görevleri en üst düzeyde omuzlayandır"** tanımlamasını yaparak Önderliğimize yönelik saldırılara karşı derin bir bilinç ve duyarlılıkla karşı koymuştur. Önderliğimizin ken-

dini halkına ve insanlığın yaşamına adanmış büyük-
lüğünü görmüş ve o yıllarda kaleme aldığı mek-
tubunda düşüncelerini en yalın ve açık bir biçimde
dile getirmiştir.

**Zilan arkadaş mektubunda "İnsanlık tari-
hine baktığımızda, gerek ulusal, gerek sınıfsal
kurtuluş mücadelesini veren halkların, devrimin
gerçekleşme olanağını yaratan tarihi, sosyal,
siyasal ve kültürel bir zemini ve birikimi vardır.
Kürt halkına karşı olan ulusal inkâr bu halklara
karşı yoktur. Kişilik sorunları bizdeki gibi derin
değildir. Tarihleri bizdeki kadar çarpıtılmamıştır.
Kadın cinsi bu kadar sömürülmemiştir. Dini olgu-
lar bizdeki kadar kötü tarzda işlenmemiş ve halk-
lara karşı kullanılmamıştır. O halkların mevcut
konumlarına karşı bilinçli bir tepkileri vardır.
Özgürlük ve eşitlik düzeylerinde gelişmeler vardır.
Önderlerinin güç aldığı belli bir aydın kesim
vardır. Kürdistan devriminde ise bu belirtilen
hususların tümü bitmiş bir durumdaydı"** diyerek
Önderlik gerçekliğine yaklaşımını bu cümlelerle
ifade etmiştir. Uluslararası kompunun planlandığı
o süreçte Önderliğin nasıl hedeflendiği ve nasıl
sahiplenilmesi gerektiği hususunda bilinçli net bir
tavrın sahibi olmasını bilmiştir.

Bu anlamda Özgürlük Hareketimizin
geldiği aşama ve mücadele gerçekliğimizin bir gereği
olarak Zilan direnişçiliğini anlamaya çalışarak,
Önderliğimize yönelik saldırının altında yatan
gerçeği görmek durumundayız. Türk devletinin ve
uluslar arası güçlerin neden "APO'suz, PKK' siz
Kürt çözümünü" öngördüklerini ve yıllarca süren
uluslar arası komplo konseptleri ile uygulama ve
politikalarını çözümleyerek sürece doğru katılımı
sağlamak ve etkili mücadele yürüterek bu
saldırıları boşa çıkarmak Zilan yoldaşı anlamakla
mümkündür. O, daha yıllar önce büyük bir öngörü
ile Önderliğe ve PKK' ye karşı saldırıların altında
yatan gerçeği görerek boşa çıkarmanın eylemliliği
içine girebiliyorsa, bizler günümüzde deşifre olan,

adım adım boşa çıkarılan ve büyük bir direnişle
karşılık verilen uluslar arası kompunun son çırp-
pını ve politikalarına karşı özgürlük mücadelemizi
yükseleterek cevap olmalıyız.

Bu konuda Önderliğimiz **"Zilan kişiliği
ile yalnız düşmanı değil, her türlü basit duyguları,
ucuz yaşamları ve yenilgi kişiliğini yerle bir ettik"**
diyerek Zilan yoldaşın büyük yaşam çağrısına nasıl
cevap olunacağını çözümlemeleriyle ortaya koy-
muştur. Amaçta ve kavrayışta yoğunluğun, netliğin
bireyi nasıl güçlü kıldığını ve sonuç alıcı olduğunu
göstermiştir. Sıradan katılım ve yürüyüşün yoğun
bir saldırı altında olan halk gerçekliğimize cevap
olunmayacağı açıktır. Devrim olayının öyle sıradan
duygu ve düşüncelerle karşılanamayacağı ortaya
çıkmıştır. Başta Zilan arkadaş olmak üzere on bin-
lere varan şehitler gerçekliğimizde ispatlandığı gibi,
devrim ve devrimci duruş; düşünce derinliği içinde
örgütlenme, bireyin kendisini netleştirme, arındır-
ma, kendisini bulma ve etkili bir mücadelecilik kişil-
iğe ulaşma olayıdır. Kazanmaya, başarıya kilitlen-
meyi gerektirmektedir. Sıradan bir yaşam tarzı
olan, çabası, emeksiz kendisini yaşatanların yenil-
gisi kaçınılmazdır. Bunu doğallaştıran ve ortama
dayatanlara karşı mücadele etmek Zilan yoldaşın
anısına bağlılığın bir gereğidir. O'nun çağrısı; yeni
bir yaşamın nasıl yaratılacağı ve halka nasıl
layık olunacağını çağırısıdır. Başta Önderliğimizin
yetmez yoldaşlık belirlemesinin ve uluslar arası
komploya karşı duruşun doğru sorgulanması Zilan
yoldaşın çağrısını anlamaktan geçer.

Zilan yoldaş, kadın kurtuluş ideolojisi
çerçevesinde kadının düşünsel, siyasal ve felsefi
anlamda özgürleşmesi açısından Önderliğin sarf
ettiği emeğe karşılık **"Keşke canımdan başka
verecek bir şeyim olsaydı"** sözleriyle ifade ederken
tarihi ve vicdani sorumluluğunun derinliğini de
ortaya koymuştur. Zilan çizgisinde yürümenin
kararlılığını taşıyan ve bunun pratik uygulayıcısı
olmanın çabasını vermeye çalışan kadrolar olarak

kendimizi hem Önderliğimizin kadına duyduğu sevgi, güven hem de Zilan arkadaş şahsında tüm şehitlerimiz karşısında sorgulamak, onları anlamak ve uygulamak durumundayız. Özellikle Önderliğimizin İmralı'da sürdürdüğü ideolojik, felsefik çalışmalarıyla hazırladığı Savunmalarda barış ve demokrasi mücadelesinde yol ve yöntemleri, örgütlenme esaslarını belirlerken, bizlere yeni bir ufuk kazandırarak nasıl bir yaşam, nasıl bir topluma ulaşmamız gerektiğini de ortaya koymuştur. Savunmalar özgür birey, özgür toplum gerçekliği kadar insanlığın kaybettiği ve sürüklendiği kaosun aşılması için nasıl bir mücadelenin yürütülmesi gerektiğini de her açıdan belirlemiştir. Önderliğin kadın militanları olarak barış ve özgürlük çabalarına karşılık doğru bir kavrayış kadar uygulama gücü de olmalıyız. Aksi takdirde hem şehitlere karşı verdiğimiz sözleri yerine getiremeyiz hem de Önderliğimizin emeklerine layık bir pratiğin sahibi olamayız. Bunun için özgürlük militanları olarak her şeyden önce militanlığın ön gördüğü kişilik, mücadele ve yaşam tarzını yakalamak durumundayız. Bu da Zilan kişiliğini anlamak ve uygulamaktan geçer.

Zilan tarzı yaşamak ve başarmak her birimiz için esas alınması gereken bir doğrultudur. Aynı zamanda Önderliğin "Zilan büyük bir sözleşmedir" belirlemesine bağlı kalarak, O'nu kendimiz için nasıl somut bir yaşam gerçekliğine dönüştüreceğiz noktasında yoğunlaşmalıyız. Bunun savaşımını ideolojide, pratikte, ruhta, bilinçte güçlü vererek sonuç alabiliriz. Zilan yoldaşı anlamak ideolojide netliği gerektirir. Amaca kilitlenmeyi, yanlış yaşam ve tutumlara karşı mücadeleyi şart koşar. Zilan kişiliği; yaşamı anlamlı kılmak, iradede keskinlik ve çaba büyüklüğü ile zor-

lukların üstesinden gelmektir. O Dersimin asi ve bir o kadar da özgür dağlarında devrimci mücadeleye katılırken, elinde tuttuğu silah kadar Önderliği okumaya ve anlamaya da büyük önem vermiştir. Kısa bir zaman dilimi içinde bulduğu kadar Önderliğin çözümlemelerini okumuş, ruh ve düşünce güzelliğini kaynağından içerek susamışlığını gidermesini bilmiştir. Bununla yetinmemiş, anladığını eyleme dönüştürmüştür. Kişiliği ve pratiğiyle Dersimin savaşla kurtulmuş topraklarına bir su gibi akmış ve duruşuyla dağlarına bir o kadar heybet katmıştır. Ve Zilan işgal edilmiş bir ülkede, yaşamın kölece değil, özgürlük savaşçısı olarak nasıl yaşanılacağı noktasında bir ses olup, yankılanmıştır.

**Önderliğin
Kadın militanları olarak
Barış ve özgürlük çabalarına karşılık
Doğru bir kavrayış kadar
Uygulama gücü de olmalıyız.**

Bu açıdan Zilan arkadaş kişiliği ile yalnız düşmanın işgaline dur denilmediği, yenilgili kişiliğin ucuz yaşam arayışlarının ve basit duyguların PKK' de yaşam hakkı bulamayacağını göstermiştir. İçimizde uzun yıllar saflarda kalmasına rağmen, sorunlu ve çözümsüz duruşlar yaşanıyorsa, bunun militan duruş açısından neyi ifade ettiği noktasında sorgulanması gerekmektedir. Oysa Zilan'ı anlamak büyük yaşamak demektir. Kendini geliştirmeyen, katmayan ve şikâyetlerle kendini gerekçelendirenlere ve "bunaldım, daraldım, yaşam beni sıkıyor" diyenlere ne denilebilir? Bunlar, yaşam iddiası zayıf, iradi duruşu kendinde yaratamayan ve militan duruşta kararlı olmayan bireylerdir. Bu da Zilan'ı anlamamaktır, yaşamamaktır.

Önderliğimizin bu konuda belirttiği gibi, "Zilan'ın diğer bir vasiyeti de budur. Büyük eylemi ile büyük yaşam istemini ilan ediyor. Bu da sizin için şu anlama geliyor; özgür iradeye, büyük yaşam ifadesine uygun olacak kimlikler ortaya çıkıncaya kadar ustaca ve büyük eylemlilikle mücadeleye

devam demektir". Bu duruş, özgür iradeyle yaşamda ve çalışmanın her sahasında başarılı olmak demektir. Ancak bunun karşısında içimizde buna ters pratikler veya buna denk düşmeyen kadrosal duruşlar mevcuttur. Açıktır ki, Zilan gerçekliği karşısında bu duruşlar kabul edilemez. Yıllarca birey iradesi diyerek, özgürlük mücadelesinde adım atmada zayıf kalan ve yetmezliklerini, ben özgürüm adı altında sürdüren duruş ve pratiklerin örgüt gerçeğimiz ve şehitlerin ardılı olmakla bir ilgisinin olmadığı, açıktır. Özgürlük bedel ister, özgür olmanın, özgür karar vermenin de kuralları vardır. Öyle toplumun çıkarlarını, başkasının da hukukunu ve en önemlisi de örgütsel ihtiyaç

ve gereklilikleri gözetmeden, birey toplum ilişkisini doğru kurmadan, sözle özgür olunamaz, militan duruş sergilenemez. Özgürlük iddiası büyüklük ister, yaratıcılık, emek ve çaba ister. Yaratılan özgürlük değerlerini korumayı ve daha ileri boyutlara götürmeyi zorunlu kılar. Ki, binlerin emeği, kanı ve çabası ile yaratılan özgürlük değerlerine ucuz yaşam alışkanlılarıyla ve kendine göre özgürlük tanımlamalarıyla yaklaşılmayacağı ve özgürlük savaşçısı olunamayacağı gibi, büyük ve çaba gerektiren özgürlük mücadelesi de verilemez. İşte Zilan gerçekliği bize bunu öğretmektedir.

Zilan yoldaş, büyük yaşamının ve özgür kadın militanı olmanın gücünü ortaya çıkarırken, Önderliğin felsefesini kavrayarak kısa zamanda nerede ve ne zaman harekete geçilmesi gerektiğini de eylemi ile ortaya koymanın adımıdır. Yaşamı liberalize eden, genel doğruları okuyup kendine göre yorumlayan, yetmezliklerini bu tarzda örtbas edip gerekçelendiren yaklaşım ve tutumların, Zilan tarzı ve duruşuyla çeliştiğini ve Özgürlük Hareketi

içinde yaşam hakkı bulamayacağı açıktır. Yaratılan değerler nasıl korunur sorusundan çok, kendimi nasıl yaşatırım denilirse, bunun sorgulanması gerekir. Bu tarz tutum ve yaklaşımlar içimizde yaşam hakkı buluyorsa, devrimci yaşamda ve ideolojik mücadelede yetersizlik var demektir. Bu konuda militanlaşmayan kişilik özelliklerinin normalleşmesi ve "öyle de böyle de yaşanabilir, benim düşüncem, ben özgürüm" diyerek özgürlük mücadelesine kendini katmayan ve her şeyi sıradanlaştıran tutumlara karşı tavır almamak, bu yanlış anlayış ve duruşlarla bir arada yaşamının dengelerini oluşturmak, Zilan'ca yaşamaya ve Zilan'la büyük sözleşmeye cevap olmama anlamına gelir.

Çok açıktır ki; Zilan'ca yaşam sadeliktir, doğruluktur, azimdir, iradedir. Önderlik gerçeğini anlamak ve uygulamaktır. Bugün her kadın militanın buna göre yaşaması ve kendini örgütleyerek mücadele etmesi en temel sorumluluktur.

Bugün Türk özel savaş rejimi Güney Kürdistan'a yönelik saldırı hazırlıklarını sürdürmekte, Kuzey Kürdistan boydan boya operasyonlarla tam bir askeri işgal altına almakta, Kürdistan'daki tüm siyasi ve halk temsilcileri tehdit altında tutularak Kürt halkın siyasi iradesi kırılmak istenmektedir. Türk devleti Önderliğimizin zehirlenmesi, gerillaya yönelik operasyonları ve halkımıza karşı yürüttüğü bu baskılarla Özgürlük Hareketimize karşı öngördüğü imha sürecini pratikleştirirken, bu saldırılar karşısında Zilan tarzını ve duyarlılığını yakalamamız gerekmektedir. Ve bu saldırıları boşa çıkarmak ancak kararlı ve iradeleşmiş bir militan gerçekliği gerektirmektedir. Bu tarz bir duruş ve mücadele saldırılar karşısında sonuç alabilir. Bu dönemde tereddüt, kendine göre

Zilan'ca yaşam sadeliktir
Doğruluktur, azimdir, iradedir
Önderlik gerçeğini anlamak ve uygulamaktır
Bugün her kadın militanın buna göre yaşaması
Ve kendini örgütleyerek mücadele etmesi
En temel sorumluluktur

yaklaşmak, yaşamak değil, yüksek bir kararlılık ve direniş sonuç alacaktır. PKK'ye yönelik tasfiye girişimleri ve çabalarının sonuçsuz kalması ve başarının sırrı militan ve iradi duruştan geçer. Zilan tarzı yaşamak, örgütlenmek, büyük söz ve eylemin sahibi olmak tüm imha, tasfiye ve saldırıların panzehiri olacaktır. Bu açıdan normalleşen, sıradanlaşan, liberalize edilen tüm tutum ve yaklaşımlardan uzaklaşarak ve buna karşı ideolojik mücadele yürüterek, öncü kadro tutum ve duruşuyla örgüt ortamımızı her türlü geri, yetmez ve mücadeleden alıkoyan duruşlardan arındırarak düşmanı boşa çıkarabiliriz. Ki, bu güç ve irade her zamankinden daha fazla vardır ve nasıl yaşanması, mücadele edilmesi gerektiği her zamankinden daha anlaşılır kılınmıştır. Bunun örnekleri açık bir biçimde belleklerde ve yaşanan pratiklerde işlenmiş ve gerekli sonuçlar bilince çıkarılmıştır.

Önderliğimizin bu konuda belirttiği gibi, "Eğer hepiniz Zilan tarzında o çağrıya yaşamınızla, savaşınızla ve en önemlisi de ideolojiyle, gerektiği yerde siyasal, örgütsel ve yönetsel yeterlilikle cevap olabilirsiniz". Önderlik bu belirlemesiyle kadrolara düşen görev ve sorumluluk anlayışına dikkat çekerek Zilan tarzında çağrıya nasıl yaklaşılmalı ve kendisinde somutlaştırmalı hususlarına değinmektedir.

Örgüt militanlığı ve çizgi devrimciliği temelinde yaşam duruşu kadar çizgi ölçülerinde nasıl bir tutum sahibi olunması gerektiği de önemlidir. "Zilan bir büyük sözleşmedir" belirlemesi temelinde ideolojik mücadelede ne kadar etkiliyiz, ideolojik çalışmalarda ne kadar ideolojik perspektifle sorunları ele alıyor ve çözümlüyoruz konusu

üzerinde yoğunlaşılması gerekmektedir. Çünkü içimizde yer yer ideolojik çarpıtma ve ortaya çıkan sorunlara karşı mücadelesizlik vardır. Hatta bu tür yaklaşım ve tutumlara karşı muğlak ve çaresiz kalma durumları yaşanıyor. Önderliğimizin aile, birey, toplumsal sorunlara ilişkin perspektiflerini yaşama geçirme ve örgüt ortamında hâkim hale getirmede zayıflıklar mevcuttur. Bu açıdan da ideolojiden kopuş, farklı arayış ve yaşam tarzları bazen ortamımızda kendisini konuşturabilmektedir. Bütün bunlara karşı ideolojik mücadele verilmiyor, örgüt işletilmiyorsa ve tavır sahibi olunamıyorsa, bu her örgüt militanı için sorgulanması gereken bir

duruşu ifade etmektedir. Eleştiri özeleştirii ile ortak ruh, duygu refleksini yakalamak durumundayız. Bu açıdan ideolojik perspektifi bu kadar net olan Özgürlük Hareketimizin militanları olarak Zilan tarzında üretken ve kapsayıcı olmak kadar, ideolojik bakış açısıyla sorunlara yaklaşmak ve ideolojik mücadeleyi keskinleştirmek zorundayız. Esneklik adı altında ortamımıza dayatılan liberal-

izm eğilimine karşı mücadele etmek önem arz etmektedir. Çalışma sahalarında tarz ve tempoda aktif olmayan, dar yaklaşan tutumlara karşı ideolojik yaklaşımdan çok siyaset ve politik yaklaşımlar söz konusu olabilmektedir. Tüm bunlardan hareketle bireysel tarz ve duruşlara dur demek ve doğru katılım tarzı ile sorumluluğu esas almak, bir militanlık ölçüsüdür. Zilan çizgisine bağlı ve Önderliğe karşı duruşunu sorgulayan binlerce örgüt kadrosunun özgürlük ölçülerinde ısrarı vardır ancak yeni ve özgür yaşamın yaratılmasında da öncülüğün bu temelde gelişmesi gerekmektedir. Ve Zilan tarzına ancak bu yaklaşımla cevap olunabilir.

Yine siyasal ve toplumsal çalışma alanlarında örgütsel sistem örgütlendirilirken, meclisleşme, kitle hareketini geliştirme ve serhildanlara öncülük etmede halkın demokratik, barışçıl istemlerine cevap olmayan yaklaşım ve pratikler kabul görmez. Özel savaş rejimine karşı halkı korumak, örgüt militanının görevleri arasındadır. Köy, kent her yerde halkla buluşmak ve öncülük yapmak, sıradan bir görev değildir. Halka ses olma ve umut olma ancak Zilan tarzında gelişebilir. Bu da işin siyasal, sosyal boyutlarında yoğunlaşmayı gerektirir ve en kapsayıcı plan, projelerle yeni bir toplum ve yaşamın öncülüğü temelinde gelişmeyi öngörür. Bununla ancak gelişme yaratılabilir. Yoksa katliamlarla, linç olaylarıyla karşı karşıya olan bir halk ve gerçekliğini görmezden gelme, alışlagelmiş tarzda siyasal ve toplumsal çalışma yürütme, geline aşamada fazla sonuç vermeyeceği gibi, bununla tarihsel sorumluluklar da yerine getirilemez. Halkımıza karşı tam bir askeri işgal ve kültürel soykırım yaşatılmaktadır ve etkili bir mücadele yürütülmezse bu katliamlar durdurulamaz. Bu nedenle Zilan tarzında bir örgütsel, siyasal yeterlilik düzeyini yakalamak, her zamankinden daha yakıcı bir biçimde önümüzde durmaktadır.

Önderliğimiz yeni bir süreç tanımlaması yaptı. Stratejik düzeyde bir mücadele değişikliği yaşanıyor. Bu açıdan kendimize göre değil, siyasal doğrultuya uygun sürece yaklaşmak önemlidir. Önderliğimizin on dört yıllık diyalog ve barış arayışına karşılık, topyekûn savaş ilan edildi. Türk devletinin PKK' nin imhasına dönük izlediği politikalar, yeni konseptlerle tek tek uygulandı ve uygulanmaya devam ediliyor. Önderliğimizin ideolojik mücadelesi ve çözüm projelerine karşılık etkili bir siyasal çalışma, örgütsel duruş açık ki, tüm yönelimleri ve planları boşa çıkaracaktır. Demokratik birlik çözümü şiddetli bir mücadeleyi gerektirir. Bu açıdan kadın ve gençlik toplumsal alana girerek, sürece daha fazla cevap vermelidir.

Öncülük misyonlarını oynamaları halinde düşmanın karşı faaliyetleri durdurulabilir. Bürokratik, ruhsuz, muğlak tarzlar aşılarak öncülük misyonuna uygun rol oynamak, süreci tersine çevirebilir. Yoksa dayatılan imha süreci, topyekun savaş ilanı halkların birliğine, kardeşliğini tehlike altına sokarak tam bir toplumsal savaşa dönüşür. Bunu önlemek ve görev ve sorumluluklara doğru yaklaşmak, açık ki kazandıracaktır.

KCK sistemini oturtmak önemlidir. Ulus devlet sisteminin hızlanan çöküşüne alternatif demokratik ulus tanımlamasını esas alarak demokratik Ortadoğu projesine dönüştürmek, halkların birliği ve kardeşliği şiarı etrafında bir arada yaşamak, toplumsal barışı sağlamak, yoğun bir çalışma temposunu gerektirir. Ancak bu temelde Zilan çizgisinde yürüyüşü, yaşam tarzını kendimizde başlatarak tüm çalışma alanlarımızda başarı sağlayabiliriz. Bu temelde anısına bağlılığın gereklerini yerine getirebiliriz. Başta Önderliğimize yönelik imha saldırısını boşa çıkarmak üzere Zilan'la büyük sözleşmenin uygulayıcıları haline gelebiliriz. Zilan'la sözleşmek, özgürlük ölçülerine bağlı kalmanın ve yaşam ilkelerini uygulamanın bir gereğidir.

Zilan yoldaşın vasiyetine ve Önderliğe olan bağlılığını anlayan ve bunu kendisi için esas alan onlarca yoldaşın onu bir yaşam felsefesi ve kaynağı olarak yüreklerinde taşıdılar. Amaç ve hedefe kilitlenirken hep onu düşünerek sonuç alıcı olabildiler. Zilan'ın yaşam felsefesini ve kısa zaman kesitine sığdırdığı büyüklük ve bilinç derinliği karşısında kendilerini çalışmalara katarken tereddütsüz oldular. Ve zor olanı başardılar. Onu kendileri için bir yaşam gücü ve iradenin zaferi olarak ele alarak başarının sırnı çözdüler. Evet, Zilan'ca yaşam felsefesine bağlı kalarak bizlere dayatılan inkâr imha politikalarını bir kez daha boşa çıkaracağımıza olan inançla Zilan'ın yaşam yürüyüşünü sürdüreceğiz. Tanrıca Zilan'a ancak bu temelde layık olabilir ve anısına bağlı kalabiliriz.

SEMA YOLDAŞ**Ruşen Bézar**

Özgürlük tartışmaları o kadar uzaklarda kaldı ki!

Felsefeyi biz kadınlar olarak zaten biraz uzaktan ve biraz da kuşkuyla ve de en önemlisi dışarıdan izliyoruz. Bize ait olan bir dünyada yaşamıyoruz, onun bilgisini sevmiyoruz. Zaten uzak ve donuktur, dev bir buz dağının önünde, eritemediğin, ısıtamadığın bir kütle. Bu dünyaya her girişimiz ürkütücü, ezici ve incitici. Kırıyor, aslında un-ufak ediyor, öğütüyor duygularımızı, bilinç biçimlerimizi, hislerimizi ve irademizi. Ona ait olan hiçbir şeyi sevmiyoruz. Bazen sevgiye benzer bir şeyler kıpırdıyor, çocukça olan her ne varsa, ama güdük kalıyor, büyümüyor. Dünyayı omuzlayacak, onu değiştirecek güce değil. Bunun için daha derin ve daha fazla bilgi lazım. Bilgisizce ve iradesizce bazen bir kıpırtı halinde duyumsadığımız, duygulandığımız, sevmeye meylettığımızda içimizde kocaman bir leviathan olup çıkıyor. Aslında bir sevgisizliktir almış başını gidiyor. Onun için bu dünyaya bakış bile atmıyoruz, aslında bakmak da istemiyoruz. Çürüten, küfleten ve bozan bir şey var onda. Biraz zehirleyici; eriten asit gibi bir şey. Sonuç; ondan uzak, dünyasız da yaşanabilir (mi acaba?). Ya da tersinden bir dünyalaşma, dünyasızlıktan kaçarak yalancı dünyalar edinmek; hiç de bize benzemeyen, bize ait olmayan, bizim kurmadığımız. Dili, bakışı, dokunuşu, akli, hisleri ve bütün o ayartmalarıyla bizim olmayan dünya. En çirkininin bile hiç sual etmeden, yılışık, yiyip-yutucu bakışlarıyla deldiği "zaten benim" dediği, her kaçışta arkadan vurduğu, her duyguyu bir domuz tuzağında kazığa geçirdiği, yüreği çıplak elleriyle söküp ağzına tıktığı bir şeyler var. Barbarca bir kovalamaca, bir avcılık

kültürü. Tekin olmayan havalarda sisli- puslu bir orman gibi. Henüz başında mıyız insan toplumsallığının, yoksa sona mı ulaşmış her şey? Bir şeyler vardı da bu hale mi geldi, yoksa aslında hiç başlanmamış mıydı? Tarih oluşmuş da ölmüş müydü, yoksa neye benziyordu?

Tarih hep içinde dehşetle gezindiğimiz veya artık varlığına alıştığımız, artık korkmadığımız, "dipsiz kuyu" diye tanımladığımız, kendi atalarının ruhunu solurcasına soluduğumuz kendi ruhlarımızın mezarlığı mıydı bizim için? Kadın... İçimizde bir yanımız hep kendi ruhumuzun mezarlığında gezinir durur. Nerede vurulduk, nerede canlı-canlı gömüldük? Niçin? Sayısız mezar taşları arasında kendini bulmak; ismini, duygunu, ruhunu aramak, hep aramak... Oysa ne fark eder, her biri kendim, duygum ve ruhum. Delice, tırnakları kanatırcasına yeniden açılan herhangi bir mezarda yüzü koyun, oraya yapıştırcasına, toprak olmuşcasına, iradesiz ve kıpırtısız bir uzanış mıdır tarih kadında? Zayıflığın kaynağını Bilmenin verdiği bir güç kaynağı, bir güç duygusu. Ortada bir kemik yığınıdır bedenimiz, ruhumuz toprağın

derinliklerinde kalmış, fi tarihinde. Geçmiş ile geleceğin buluştuğu kavşakta, ölümle yaşamın henüz ayrışmadığı, yaşam mı, ölüm mü belli olmayan bir kavşakta bulunmak. Her an ölecekmiş gibi yaşamak, ya da doğacakmış gibi ölmek. Bazen öldüğünü görmek, bazen kendi doğum sancılarını çekmek. Kadının bu kadar ölümle iç içe oluşu, yaşamı ölü doğuruşu nedir?

Hiçbir kadın ölümden korkmaz. Sırtında hep kendi cesedini taşır. Bazen de cesedine kendini taşır. İnsan kendi cesedini taşır mı, oysa? Ama cesedi ortalıkta çürümeye bırakmak da olmaz. Bir yere gömmeli, bir parça temiz, yumuşak toprağa, bir nehir kıyısına ya da dağın rüzgarlı zirvesine. Ya da yakmalı, veya paramparça etmeli. Ama kurtulmalı bu lanetli tarihten. En güzeli dağın rüzgarlı hali, yaşamın, doğanın, sevilenin, havanın estiği zirvelere gömmeli. Yoksa en kötüsünden zindanın dip kuyusu. Ne fark eder? Öyle demeyin, fark eder.

"Bu kızların bildiği bir şey var"

Bu kızların hissettiği bir şey var.

Tarih kadın için çok yeni bir duygu. Yaşını bilemeyecek kadar yeni, ama delice bir şey var

onda. Ölümüne koşarken, yaşamı doğurtan bir şey. Erkeği de doğurtan bir şey. Yaşama dair bir duygu, bir his ve sezgi yaratmak belki de en zor olanı kadında. Yeni bir dünya kurmak gibi bir şey. Tek hücreliden, canlı-cansız varlıklara, varlık ve yokluktan oluşu yaratmak, bilincin ilk biçimlerini ortaya çıkarmak, toplamak, birleştirmek, ayrıştırmak, sonra kurmak. Konuşmayı bilmeden konuşmamak, çarpıtarak, biçimsizleştirerek, onursuzlaştırarak konuşmamak. Bir duyguyu yaratmak, bir arzuyu, bir istenci ortaya çıkarmak, sonra konuşmak. Konuşmak en zoru. Hiç yabancılaşmadan, kırmadan, incitmeden, sade ve yürekten getirerek konuşmak. Sevgiyle konuşurken boğmadan, ya da boğarken sevgiyi anlatmamak. Bunun bir yöntemi, bir biçimi olmalı. Onu aramak. El yordamıyla, aydınlığa çekerek, yakınlaştırmak, yaşatarak, ya da yola koyularak, yoldan alıkoymayarak. Özleyerek. Özü biçimlendirerek, güzelliği, iyiliği, ya da yaşama dair nefes alıp vererek, aynı havayı, aynı yaşamı, aynı yolu soluyarak. Yolda soluk almak, yürümek, yürüme fiilini birlikte aynı yolda, aynı varoluş zamanında, aynı duygularda ve aynı özlemlerde gerçekleştirmek. Oluşacak, görünecek olanın belki de embriyon hali. Küçük hali değil, az hali değil, özgürce gelişim potansiyeli olan, tamın, kozmosun mikro hali.

Şimdi varolma zamanı. Oluş zamanı. Kendini, özünü severek yapma, kurma, sevgi için kurma zamanı.

Sema yoldaş çok hızlıydı her şeyinde. Hemen doğmak, hemen konuşmak, hemen varolmak, hemen sevmek istiyordu. Hemen istiyordu. Oluşacak güzelliği hemen şimdi aynada görmek

Sema yoldaş
Varoluşu ilk deneyenlerden
Hem de yaşamın en yalancı, en zalim
Ve en tutsak yerinde

istiyordu. Hemen kurmalı, hemen yapmalı; hayalini de kurmalı, fakat doğumu da hemen başlatmalı artık. Oluş ertelenecek bir şey değildi. 1993-1994te yazdığı kimi mektupları vardı. Daha o yıllarda uzunca ve güçlü bir biçimde sistem değerlendirmeleri yapıyordu. Her şeyi ele alışıta ideolojik bakış öndeydi, anlaşılmazsa, onaylanmazsa da, o hep katılımda ısrarlıydı. İlle de katılacak. Merkezde yer almıyordu, -bunun için uygun görülüyordu- fakat her bir merkez üyesinden daha fazla katılım sergiliyordu.

Eyleminden sonra cesedi yanmışken, çevresinde dehşet içinde kalmış yoldaşlarına soruy-

olmak. Çok delice bir istem. Ama o istiyordu işte!

Bu kızların bildiği bir şey var!

Bütün varolan gücüyle katılamadığı, çalışamadığı, salt özlemi yaşam bellemediği için, bütün özlemleri, yaratımı gidip o gerçeği yalıtan, yalancı bir dünyayı ve yalancı "ben"i büyüten kalın duvarları düşman belledi. Son süratle gerçeğe ulaşmanın çabasında duvara saldırıp da sahte büyüklüklere, yalancı yoldaşlıklara, sahte merkezlere, güneşlere çarptığı, sonra her düşüşten, her sürünüştten sonra tekrar-tekrar kalkıp saldırdı. O duvarlar ki, ilk yıllarda üzerimize-üzerimize yığılıyordu, ama yıllar içerisinde konuştuğumuz,

or: "Oldu mu, güzelleştim değil mi, güzelim değil mi?" diye soruyor. İstenci zamanın çok ötesindeydi. O zamanın önünde koşuyordu. Bir öncüsüydü zamanın. Bir kefen içerisinde çıkmış gibi beyaza sarmalanmışken bütün yanmış bedeni, bir tek yüzü açıkta kalmıştı. O yüz. Bedeni çürüyordu, ama o yüz. O bakışlar, o yaşam akan gülüşler. Son güne kadar da gözlerinden yaşam bir nehir akışıdaydı. Sema yoldaş, varoluşu ilk deneyenlerden, hem de yaşamın en yalancı, en zalim ve en tutsak yerinde. Yaşamın en tutsak noktasında, özgürlüğü tanımlamak, özgürlüğü istemek, sınırsızca koşmak, baygın düşene kadar çalışmak, içinde olmak, katılmak, bir şeyler düşünmek, söylemek, vermek için yaratmak; dünyanın devinimine, değirmenin dönüşüne rüzgar

alıştığımız duvarlardı. Ama o hiçbir duvarı kabul etmiyordu. Asi bir ruh vardı onda. Düşüncede, duyguda hiçbir şekilde duvarları kabul etmiyordu. Derin bir bilinç donanımına sahipti, anlam verme, anlam oluşturma ve bunu hemen yaşamsallaştırma çabası her şeyin önündeydi. İdeolojik duruşu Sema yoldaş şahsında çözümlemek, tartışmak ve anlamak gerekiyor. Özgür Kadın Partileşmesi, bunun zihniyet yapılanması kadar bunun kadro formasyonunun yeniden yapılandırılmasında Sema yoldaşın yaşam, mücadele, eylem gerçekliği ve özgürlük duruşu temel bir çıkış noktası olmaktadır.

Şehadetinin 9 yılında anısı önünde saygıyla eğiliyor, anısına bağlılığımızı tekrarlıyoruz.

Meşru Savunma Stratejisinde Aktif Savunma Dönemi Topyekûn Ayağa Kalkma, Nihai Başarma Ve Zaferi Kesinleştirme Dönemidir

İnsan olmanın en temel şartlarından sayılan ve doğuştan gelen haklarından biri meşru savunmadır. Meşru savunma var olma hakkını ifade etmektedir. Ulusal ve toplumsal sorunların meşru savunma başvurmamak bir hak olduğu kadar bir zorunluluktur da. İçten ve dıştan yönelen saldırı, baskı altına alma, iradesine hükmetme çabalarına karşı bir karşı duruştur. Gerek zora dayalı, gerekse zor dışındaki seçenekler aracılığıyla hükmetme, tahakküm kurmaya karşı gösterilecek reflekslerin tümü meşrudur ve savunmaya dönüktür. Toplumsallaşmayla birlikte süre gelen bu hak, günümüz toplumlarında daha örgütlü yöntemlerle sürdürülmektedir. Meşru savunma ilkesel düzeyde ele alındığında, yürütülecek mücadelede kullanılacak yol yöntem ve araçların tespiti de büyük önem taşır.

Meşru savunma ilkesi denilen hak başkaları tarafından bahşedilmediği gibi bu hakkı gerektiği hal ve her koşullarda kullanmak da her toplumun en tabii hakkıdır. Yerinde ve zamanında kullanmak kadar etkili kullanmak önemlidir. En genel anlamda meşru savunma hizmetinde olduğu paradigmanın başarısı ve toplum üzerindeki haksızlıklara karşı komple bir duruştur. Hedef alacağı kesimlerin tespitindeki netlikten tutalım başvuracağı yol yöntem ve araçlara kadar toplumsal tabanın çıkarlarını koruyan onu savunan ve üretip geliştiren bir öz savunma mekanizmasıdır. Bütün sahalarda ve faaliyet alanlarında uygulanması, sonuç alınması açısından gereklidir. Çeşitli tarz zenginlikleri ve yaratıcı taktikleriyle hayata geçirilmesi meşru savunmanın doğası gereğidir. Meşru savunma stratejisini yaratıcı bir tarzda uygula-

manın yolu hizmet ettiği paradigmayı kavrayıp özümsemekten geçtiğini önemle vurgulamak gerekir.

Meşru savunma çizgisinin başarısı demokratik ekolojik toplum paradigmasına uygunluk göstermesi ve paradigmanın içselleştirilmesi zorunludur. Devletçi düşünceden tutalım iktidar anlayışına, savaştan tutalım ulus ve ulus devlet anlayışına kadar birçok kavramın yeniden yorumlanması zorunludur. Eski ulus devlet örgütlenme savaş vb. yaklaşımlarla meşru savunmayı doğru bir tarzda uygulamak zaten mümkün değildir. Bu konuda stratejik değişiklik öngören yeni düşünce sisteminin felsefi bakış açısının bilinmesi derinliğine ulaşılması zorunludur. Geniş siyasi perspektifler sunan çözümleyici bakış açısının yeterince algılanması meşru savunmanın başarısı için kaçınılmazdır. Siyasi çözüm arayışlarının, demokratik birlik ve halkların kardeşliği temeline dayanan, bir arada yaşama, toprak bütünlüğü korunarak mevcut sınırlar içinde ulusal ve demokratik sorunları çözme meşru savunmanın

çerçevesini oluşturmaktadır. Toplumsal sorunların barışçı demokratik yöntemlerle çözüm bulması temel yaklaşımdır. Toplumsal farklılıkların, dinsel ve etnik azınlıkların, dil kültür farklılıklarının bir arada yaşaması ve haklarının yasal güvenceler altına alınması, devletin rol ve işlevi bakımından küçültülmesi ve yerine toplumsal tabanda demokrasiyi geliştirmek, pradiğmanın çerçevesini oluşturmaktadır. Halkların özgür birlikteliklerine dayanan konfederal sistem içinde her kesim kendi özgünlüklerini rahatlıkla ifade edebilecektir. Bu temelde yürütülecek meşru savunma çizgisi yeni paradigmaya uygun tarz ve taktiğinin demokrasi güçleri tarafından benimsenerek aktif savunma durumuna gelmesi ile anlam bulacaktır.

Meşru savunmada kitlesel eylemler:

Demokratik yasal mücadele tarzının en önemli ayaklarından biri kitlesel mücadeledir. Baskı sindirme, hak gaspları, insan hakları ihlalleri, ulusal azınlıklara karşı asimilasyon, inkâr ve imha siyaseti ve pratiği içinde olması, dinsel azınlıklara hoşgörüyle yaklaşmaması, ulus devletin karakteri gereğidir. Tek millet, tek bayrak, tek vatan karakterli ulus devlet modeli günümüzde toplumsal sorunların temel kaynağı durumundadır. Küresel sermaye karşısında tutunamayan miadı dolmuş bu devlet modelleri aşınmayla karşı karşıya gelmişlerdir ve aşılmayla karşı karşıya gelen her eski sistemin inatla direnmesi gibi statükoda ısrarla direnmeye başlamıştır. Bu özelliğinden dolayı da katı merkezi otoriter yanını muhafaza etmede ısrarcı davranmaktadır. Aşınmayla yüz yüze kalan sistem ve yapıların tutuculaşıp muhafazakârlaşmaları, değişim ve dürtüşüme karşı direnç göstermeleri, despotik ırkçı, şoven, milliyetçi, faşist kimliğinin açığa çıkması doğası gereğidir. Gelişmeler karşısında giderek içe büzülen statükocu yapı, daha katı bir yönetim ve faşizan uygulamalarıyla toplumsal gelişmenin önünde ciddi bir engel teşkil eder. Irak örneğinde

görüldüğü gibi büyük acıların yaşanmasına ve toplumun kırımına da yol açar. Bu acıların yaşanmadan toplumsal sorunları çözmenin yolu, demokratik uygarlığın inşa edilmesiyle mümkün olacaktır. Toplumun demokratikleştirilmesi, demokrasi önündeki engellerin kaldırılması, insan hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi, devletsiz yönetim sistemi içinde her meslek gurubu, sivil toplum örgütlerinin kendi öz komün yönetimlerine kavuşması; Cinsiyet Özgürlükçü Demokratik Ekolojik Toplum modelinin geliştirilmesiyle mümkündür. Toplumun en önemli kesimini oluşturan kadının

kendi kimliğine kavuşması, diğer toplumsal kesimlerin her düzeydeki örgütlenmelerine olanak ve fırsat tanınması demokratik özgürlükçü toplumun temel yaklaşımıdır. Bu nedenle kitlelerin örgütlü gücünü mutlaka açığa çıkarmak ve bu mücadele içinde aktif kullanmak büyük önem taşır. Bu da demokrasi kültürünün gelişmesine hizmet eder. Demokrasi kültürünün gelişmesi ise örgütlenmeyle doğru bağlantılıdır. Demokrasi kültürü geliştiği oranda kitle örgütlenecek, kitle örgütlendiği oranda yenilmez bir güç olacak, bu gücü eyleme döküldüğü oranda da başarı sağlanacaktır.

Meşru savunmada kitle gücü ve örgütlülüğü en temel direnme noktasıdır. Mücadelenin kitleselleşmesi toplumun demokratik haklarını kullanmasının olanaklarını

arttırır. Bu hakkın demokrasi mücadelesinin hizmetinde kullanılması ve giderek her alana yaygınlaştırılması meşru savunmayı güçlendirecektir. Kitlenin devlete karşı alternatif örgütlenmesi kendi başına eylemselliktir. Köylerden metropollere kadar, bütün yerleşim alanlarında komünlerine kavuşması öz yönetimler oluşturması devletin alternatif örgütlenmesi demektir. Kitleler

**Öz savunma
Bir demokrasi mücadelesi
Ve özgürlük arayışadır
Egemen sisteme karşı
Örgütlü kitlelilerin devletsiz çözümde
Ve demokratik birlikte
Buluşmalarıdır.**

yasal zeminde demokratik haklarını kullanmak suretiyle sivil itaatsizliklerden tutalım, yürüyüşler, mitingler, gösteriler, boykotlar vb. çeşitli eylem biçimleriyle örgütlü gücünü her platformda gösterebilmektedir.

Kazanmanın en önemli gücü, kitlelerin örgütlü, eylemli yapısıdır. Meşru savunma sadece bir alanda verilen bir savunma mücadelesi değildir. Siyasi, askeri, örgütsel bütün alanlarda yürütülen bir mücadeledir. Demokratik Ekolojik Toplum paradigmamızın temel mücadele ve eylem biçimi olarak rol oynaması gereken bir stratejisi olarak anlaşılması ve uygulanması gerekmektedir. Düşmanın yönelimleri olduğunda karşılık verme meşru savunma olarak anlaşılmalıdır. Meşru savunma yukarıda da belirtmeye çalıştığımız gibi daha kapsamlı ve derinliktir. Paradigmanın öngördüğü amaç ve hedeflere ulaşılması için, kitlelerin meşru savunma haklarını her düzeyde kullanmaları gerekmektedir. Ne kadar gereklyse o kadar örgütlü savunma gücünü oluşturmak ve bu savunma gücünün

bağlı kalacağı bir stratejiye her zaman ihtiyaç duyulmaktadır. Burada önemli olan noktalardan biride, belirlenen meşru savunma stratejisinin kesintiye uğratılmadan süreklilik kazandırılması gereğidir. Bu konuda Başkan Apo "*Meşru savunma siyasi, diplomatik, askeri, örgütsel ve kitlesel yönleriyle komple bir gerçekliği ifade eder. İdeolojinin hizmetinde olan bu gerçekliğin her bir parçası diğerini bütünleyen, birbirinden kopmayan özelliktedir. Siyasi mücadelede alabildiğine açılım, örgütsel mücadelede derinleşme ve kapsamlılaşma ve bu doğrultuda kitlelerin ulusal, sosyalist, demokratik mücadelesinin itici-sürükleyici güç olma, temel mücadelesi iken, tüm bunların kendini koruması, üretmesi, süreklileştirmesi ve başarıya ulaştırması gerektiği kadar, meşru savunma gücüne ve stratejisine sahip olmalıdır. Meşru savunma çizgisinin komple bir mücadeleye dönüşmesi, demokratik uygarlık çağının karakterinden ileri gelir.*" şeklinde ifade etmektedir. Savunma çizgimizin her alanda bir bütünlük ve uyum içerisinde birbirlerini destekler durumda geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Meşru savunma strateji Kürdistan özgürlük mücadelesinin ideolojik çizgisıyla uygunluk arz eden ve onun hizmetinde olan bir stratejidir. Meşru savunma stratejisi ulusal demokratik hakları kazanmadır. Kazanılan ulusal demokratik hakları savunma, koruma ve geliştirmedir. Öz savunma bir demokrasi mücadelesi ve özgürlük arayışadır. Egemen sisteme karşı örgütlü kitlelilerin devletsiz çözümde ve demokratik birlikte buluşmalarıdır. Dönemin koşulları içinde ister pasif ister aktif meşru savunmayı esas alarak durum neyi gerektiriyorsa tutum geliştirmeleridir. Meşru savunma stratejisi karşısındaki egemen gücün yaklaşımlarına bağlı olarak geliştirilen bir savunmadır. Uzlaşma ve diyalog yollarını tıkayan, demokratik zemini

kurutan, baskıyı, zoru ve şiddetti esas alan ege-men sisteme karşı, meşru savunmanın içeriği, kapsamı ve yöntemleri de değişir veya buna uygun olarak belirlenir.

Meşru savunma sadece dışardan dayatılan ve zor içerikli baskılar karşısında direnme anlamında değildir: Şiddet yöntemleri içermeyen ama en temel insan haklarını yok sayan yaklaşımlara karşı duruş da meşru savunmanın ilgi alanındadır. Anti demokratik uygulamaların doğurduğu sonuçları reddeden, egemen sisteme karşı direnme, hak arama ve elde etme mücadelesidir. *"Demokratik olmayan yasallığı, demokratik hak ve özgürlüğe götürebilecek bir hukuk savaşıdır."* Toplumun bütün kesimlerini kapsayacak ve özellikle kadının demokratik eylem gücünü açığa çıkaracak kitleleşmeyi gerekli kılar. Bu kitleysel mücadele aynı zamanda dayandığı yeni düşünce sisteminin mücadele biçimi olduğu kadar, paradigmanın dayanakları olan toplumun her kesimini (kadın, gençlik, başta olmak üzere yediden yetmişe her kesimden insanın, aydın demokrat, sivil toplum örgütlerinin içinde yer alacağı toplumsal bir muhalefet) kapsamayı ve kitlelerin gücünü eylem alanlarına taşıması anlamına da gelir. Tek bir stratejiye bağlanmış bütün toplumsal kesimlerin çıkarlarını savunan bir meşru savunma kaçınılmazdır.

Meşru savunmada silahlı mücadele:

Kürtlük adına var olan her şeyin baskı altına alındığı; ulusal ve demokratik haklarını kullanmasının engellendiği, her türlü gelişmenin bastırılmaya çalışıldığı, yasal anlamda yürüttüğü mücadelenin bile büyük baskılarla karşılaştığı, seçimlerle şekillenen ve Kürt halkının açığa çıkan iradelerinin bir sonucu olan yerel yönetimlerin büyük baskılar altına alınması vb. karşısında meşru savunma başvurulacak son çaredir. Top yekün imha saldırılarına karşı meşru savunmayı

aktif kılmaktan başka seçenek kalmamıştır. Yürütülen mücadele en temel kişilik, kimlik ve demokratik haklarını elde etme mücadelesidir, bunun savaşımıdır.

Topyekûn saldırı konseptleri sadece mücadelenin aktif güçleri olan gerilla gücünü kapsamamaktadır. Bir halkın insani yaşam hakkı olan en temel ulusal ve demokratik haklarının tümünü hedeflemektedir. Şayet böyle bir saldırı

**Devletin halka yönelik terör, baskı
İşkence, tutuklama hallerinde halkı
Koruma temelinde
Meşru savunma savaşını
Her türlü araç ve yöntemle
Sürdürmek
Halk Savunma Güçleri'nin
En başta gelen görevidir.**

konsepti yürürlükteyse, buna verilecek en doğru karşılık; topyekûn meşru müdafaadır. Meşru müdafaanın bir strateji düzleminde pratikleştirmesine ihtiyaç vardır. Yani amacı, hedefi, istem ve talepleri belli olan, belirlenmiş bir stratejiye göre yürütülen, demokratik kitleysel eylem biçimlerinden gerilla güçlerinin eylemsel biçimlerine kadar birbirlerini tamamlayan bir tarzın uygulanması gereklidir. Meşru savunma kontrolsüz ve kaos yaratan bir şiddet öngörmez, tam tersine şiddet gerektiren taktikleri bile meşru savunma sınırları içinde kalır. Taz taktik ve uygulama biçimleriyle zor ve şiddet içeren diğer savaş taktiklerinden ayrıştırılması ve meşru savunmaya bağlı kalınması esastır. Zorunlu kalınmadığı müddetçe şiddete başvurmamak meşru savunma anlayışının temelidir. Ancak yaşamsal varlığını koruma kaçınılmaz bir zorunluluk olarak gündemleştğinde ise her türlü araçla kendisini savunması kadar meşru ve doğal bir hak yoktur. Kürdistan özgürlük mücadelesinin silahlı güçleri bunun teminatı olarak çözüm gerçekleştene kadar

hep var olacaktır. Bu güçler meşru ve halkın öz savunma birlikleri olarak özgürlük ve demokrasi mücadelesinin güvencesi konumunu sürdürecektir. Devletin halka yönelik terör, baskı, işkence, tutuklama hallerinde halkı koruma temelinde meşru savunma savaşını her türlü araç ve yöntemle sürdürmek Halk Savunma Güçleri'nin en başta gelen görevidir. Geçmiş savaş deneylerinden çıkarılacak sonuçlar ve her türden şiddetli mücadele yöntemlerinden ayırt edici özeliğimizi bilerek mutlak öz savunma çizgisinin gerektirdiği ölçüler içinde kalınması esastır. Mücadelede silahlı zor uygulanma

esaslarını başlıklar halinde belirtmek gerekirse, üç temelde dile getirmek mümkündür.

Özetle meşru savunma çerçevesinde ezilenlerin uygulayacağı zorun;

birincisi, egemenlerin saldırı potansiyeline karşı önceden kendi zorunu örgütlemek; ikincisi, egemenlerin saldırı ihtimalinin ortaya çıktığı durumlara karşı aktif savunma tutumu sergilemek; üçüncüsü de egemenlerin geliştireceği her türlü saldırıya, saldırı anında en etkili bir şekilde cevap vermek olmak üzere üç temel özelliği vardır. Bu özelliklere ek olarak egemenlerin uygulayacağı yöntemlere karşılık **Meşru savunma çerçevesinde uygulanacak zor uygulamalarından biri de misilleme hakkıdır.** Bu nedenle meşru savunmada öngörülen demokratik barışçıl mücadele yöntemler direnme hakkını reddetmemektedir. Tam tersine direnmenin yasal bir hak olarak kullanması gerekmektedir.

İçinde geçtiğimiz süreç, "Ya savaşıacaksınız ya da teslim olacaksınız" seçeneğinden başka alternatiflerin kalmadığı bir süreçtir. Bu aşamada tek doğru seçenek; meşru savunma çerçevesinde savaşta karar kılmaktır. Silahlı olan Halk Savunma Güçleri, halkı her şart ve koşul altında savunacaktır. Halkın can ve mal güvenliğine yönelik saldırılar karşısında silahlı mücadeleyi yasal bir hak olarak kullanması kendi inisiyatifindedir. Bu durumu Başkan Apo şöyle ifade etmektedir: **"Eğer baskıları cana kastetme düzeyine varmışsa, en doğal insan haklarını tanıımıyorsa, halkın kültürel haklarını**

zorla bastırıyor ve inkâr ediyorsa, bu haklarını kullanmakta kararlı olan toplumsal güçleri bastırıp mahkûm ediyorsa; evrensel hukukun gereklerine uymayan bu hukuk dışı

devlete ve onun zor uygulamalarına karşı, silahlı biçimi de dahil, halk savunma birlikleriyle ve savaş sanatının tüm inceliklerine göre içte ve dışta geniş bir meşru savunma düzeni uygulamaya geçirilir. Bunu bir anayasal hak olarak görmek; eğer mevcut anayasada bu hak yoksa bu eksikliği anayasaya yerleştirmeyi başarıncaya kadar savaşı sürdürmek, meşru savunma anlayışının zorunlu bir gereğidir. Eğer mevcut devlet hukuk devletini, temel insan haklarını ve demokratik siyaset ölçülerini esas alıyorsa, tabii ki meşru savunma silahlı şiddet biçimini alamaz; alırsa, bu gayri meşru olur ve ideolojik değerini kaybeder. Birçok devrim örgütünün ve reel sosyalist devletin, her ne kadar anavatanı savunma ve devrimi koruma adı altında meşru savunma

anlayışına atfı yapsa da, işlettiği zor sisteminin bu anlayışla ilgisinin olmadığı, hatta en terörize edilmiş sistem olduğu kanıtlanmıştır. Meşru savunmanın vazgeçilmez bir ilkesi de, terörist devlet modeliyle uzlaşmamasıdır. Terörist devletle belki taktik gereği her koşulda silahlı olarak savaşılmaz. Ama uzlaşma veya ona teslimiyetin de ilkesel olarak reddedilmesi şarttır."

Gelinen aşamada barış ve demokrasi adına gösterilen tüm çabalar karşılıksız kalmış durumdadır. Yeni paradigmamızın ön gördüğü demokratik birlik temelindeki çözüm önerileri muhatap bulamamaktadır. Tek taraflı ateşkes den-

**Aksi kısır döngüye dönüşen
Ve kendisini tekrarlayan
Bir şiddetin yarardan çok zarar
Gektireceği bilinmelidir.
Bu nedenle gerilla güçlerine
Her zamankinden daha fazla rol
Düşmektedir.**

emeleri barışa şans tanıma anlamındaki girişimler sonuçsuz bırakılmıştır. Bu konuda tek taraflı fedakârlıklar gösterilerek barış adına gidilmesi gereken son sınıra kadar gidilmiştir. Bütün bu yaklaşımlara karşılık siyasi otoritenin temsilcisi durumundaki hükümet oyalama taktikleriyle zaman kazanmanın dışında elle tutulur hiçbir faaliyetin sahibi değildir ve sürece çözümcü yaklaşımdan çok uzaktır. Devletin asli sahibi gibi davranan ordu ise aralıksız sürdürdüğü imha amaçlı operasyonlarla sonuç almaya çalışmaktadır. Sınırsız terör uygulayan devlet yasal zemindeki çalışmalara dahi tahammül etmemektedir. Sadece fiziki gücün imhası, örgütlü yapının dağıtılması değil, Kürt halkının umutlarını da yok etmek istemektedir. Rêber APO'nun zehirlenmesi Kürt halkının umutlarına ve tüm geleceğine yönelen saldırının hangi

düzeyde ve konseptte olduğunu da göstermektedir. Bütün bunlardan çıkarılacak sonuç meşru savunma stratejisinin aktifleştirilmesi gerektiğidir.

"Mutlak öz savunma hakkı dışında şiddet, ilkeliktir, vahşettir" ilkesinden hareketle geliştirilecek şiddetin amacı, hedefi, boyutları, uygulanma düzeyi vb daha birçok konuda önceden hedeflenen savunma stratejisine göre belirlenmesi ve bu temelde uygulanması gerekmektedir. Aksi kısır döngüye dönüşen ve kendisini tekrarlayan bir şiddetin yarardan çok zarar getireceği bilinmelidir. Bu nedenle gerilla güçlerine her zamankinden daha fazla rol düşmektedir. Yeni dönemin sorumluluklarını derinden hissederek meşru savunmayı demokratik özgür geleceğimizin garantisi haline getireceklerdir. Kahraman şehitlerimizin anılarına bağlılığın bir gereği ve direniş geleneğimizin ruhuna uygun sorumluluklarını yüklenmiş olarak tarihsel rollerini bu dönemde yerine getireceklerdir. Ulusal ve demokratik haklarımızı yok sayan, doğal yaşam hakkımıza kasteden sömürgeci faşist Türk devletine karşı aktif savunma hattının en ileri cephesinde olmak kadar heyecan ve coşku uyandıran başka bir şey olamaz. Başarının ve zaferin önemli gücü konumundaki gerilla güçleri, var olma- yok olma gibi çok ciddi bir dönemden geçtiğimiz bilinciyle ve otuz yıllık özgürlük yürüyüşümüzün birikimini de arkasına alarak direnecek ve başaracaktır. Gerillanın aktif savunmadaki duruşu, mevzilenişi, dönemin diliyle düşmana cevap vermesi, kitle serhıldanlarıyla buluşması, PKK'nın kahramanlık tarihine dayanarak, topyekûn bir meşru savunmaya kalkması başarmanın ve zaferi yakalamanın adı olacaktır.

Zorun kullanılması gerekliliği ortada olmasına rağmen, zor ve şiddet yönteminin belirleyici tek unsur olmadığını vurgulamakta yarar vardır. Şiddet bizim tercihimiz değildir ancak uygulanması kaçınılmaz hale gelmişse, bundan geri durulamayacağı da açıktır. Kapsamı ve derinliğinin ne olacağını tespit etmek düşmanın tutumuna ve yönelimlerine bağlı olacaktır. Meşru savunmanın pasif, aktif ya da topyekûn olmasını da bu durum belirleyecektir.

Abdullah ÖCALAN Sosyal Bilimler Akademisi

PKK SAFLARINDA MİLLİTANLAŞMAK, ÖNDERLİK DİYALEKTİĞİNE GÖRE KENDİNİ ÇÖZÜMLEMEKTEN GEÇER

Kürdistan halk gerçeğinin anlaşılması ve kendi değerleriyle yeniden buluşması için Önderlik tarafından çok kapsamlı çözümler yapılmıştır. Kürt insanının kendi düşünce ve duygusuyla kendine has bir dünya bakış açısının oluşması için Önderliğin çok büyük çabaları olduğu bilinmektedir. Önderlik yürüttüğü bu mücadeleye halkın özgürlük eğiliminin ortaya çıkarılması ya da mücadele eden halk gerçeğinin yaratılması anlamını vermiştir.

Bu mücadelenin PKK adıyla partileştiği ve otuz yılı aşkın faaliyetiyle önemli kazanımlar elde ettiği de bilinmektedir. Kürt iradeleşmesi olan PKK aynı zamanda Kürt halkının kendini tarih ve kültürüyle güncelleştirmesidir. Önderliğin özellikle savunmalarıyla derinleştirdiği tarihe bakış açısıyla daha net anlaşıldığı gibi Kürt olmak sadece bir halk olarak kültürünü oluşturan tüm folklorik değerleriyle yaşamak demek değildir. Kürtler tarih içinde çok az toplulukta görülen özgün yaratımlarla var olmayı başarmış ve başarmak zorunda olan bir realiteye sahiptirler. Bu gerçeği bir halka mensup olmanın getirdiği duygusal ya da subjektif bir değerlendirme olarak ele almamak gerekir. Bugün demokratik toplum değerleri dediğimiz hemen, hemen tüm ilk yaratımların Kürdistan'da Kürt ana ve atalarınca gerçekleşmesi, kastettiğimiz özgünlüğün esassını oluşturmaktadır. Fakat bu özgün yaratım ilkesine rağmen tarihimizin diğer yüzünü teşkil eden işgal, istila ve Kürt egemenlerin ihanetleri halk özgünlüğümüzü adeta tanınmaz hale getirmiştir.

PKK toplumsal ve tarihsel olumsuz gidişata karşı, aynı zamanda Kürdün kendini yeniden tanımlaması ve kimlik kazanmasının adı da olmuştur.

PKK ve Kürt halkı arasındaki tarihsel diyalektik bağ her Kürdün kendini hücrelerine kadar çözümleyerek anlamasından geçer. Bu noktalara Kürt halk yaratımlarında mevcut olan evrensel değerler sistemini de eklediğimizde ortaya çıkacak olan, halk gerçekliğimizde tüm zamanlarda ezilenlerin dillendirdikleri özgürlük, eşitlik, kardeşlik, adalet gibi insani erdemlerin toplumsal karakterimizde köklü bir şekilde mevcudiyetinin de anlaşılması olacaktır.

PKK ile Kürtleşmek, devrimcileşerek mücadele vermek, Önderliğin belirttiği gibi İbrahim-i bir gelenekle işe koyulmayı ve dervişler gibi çalışmayı gerektirmektedir. Bu, parti olarak kendi kendimize biçtiğimiz bir özgünlük olmanın ötesinde halklar ve ezilenler tarihinin güncel hali,

PKK, toplumsal ve tarihsel olumsuz Gidişata karşı olmak kadar Aynı zamanda Kürdün kendini Yeniden tanımlaması ve kimlik Kazanmasının adı da olmuştur

Önder Apo felsefesinin PKK ile örgütlemeye kavuşması ve tarihsel bir doğrunun mücadele eder tarz haline getirilmesidir.

Önderlik gerçeğimiz sürekli gelişme yaşayan bu diyalektik tarzıyla bugün dost- düşman herkesin kabullenmek zorunda olduğu bir düzeyi yakalamıştır. Önder Apo'nun özellikle Bir Halkı Savunmak adlı yapıtı bunun en çarpıcı bir göstergesidir. Önder Apo'nun tüm çabalarına rağmen parti mücadele tarihi boyunca Önderlik gerçeği ile kadrolar arasında kişiliğin gelişim diyalektiğinin öngördüğü temelde kendi geriliklerine karşı doğru mücadele veremeden kaynaklı bir mesafenin yaşandığı bilinmektedir. Önderlikle doğru temelde

bütünleşememek, çok sınırlı bir arkadaş gurubu dışında Önderliği her zaman yalnız bırakarak, en son uluslararası komploda görüldüğü gibi yetersiz yoldaşığa yol açmıştır. Fakat Önderliğin büyük çabası ve yaşamın diyalektik gerçeği tüm eksikliklerimize rağmen halk olarak PKK ile toplumsal bir alt-üst oluşu yaşayarak dirilişi gerçekleştirmemizi sağlamıştır.

Son yıllarda çokça dillendirdiğimiz gibi "Kürtler eski Kürtler" değildir. Başta hareketin kadroları olmak üzere halk bu sözü tümüyle olumlu anlamda kullanmaktadır. Kürtlerin artık bilinçlendiği, toplum olarak çıkarlarını savunmaya başladığı, Demokratik ulus olma yolunda daha fazla istekli oldukları gibi gelişmeler bu sözü doğrulamaktadır.

Ancak halk olarak PKK öncülüğünde katettiğimiz bu gelişmeye rağmen, ciddi engellerin henüz tümüyle aşılamadığını da bilmemiz gerekir. Bu tehlikeler salt üzerimizde ki komplocu saldırılar, baskı, inkar, imha saldırıları değildir. Denebilir ki bu saldırılar en kolay göğüslenebilecek saldırılardır. Var olan bu engellerin ciddiyeti bir dönem içimizde kaldıkları halde kimi unsurlar şahsında yaşanan ihanetler, düşmanın halen ülkemizde halk özgürlük eğilimine karşı yoğun bir biçimde örgütleyebilecek kadar bir araya getirecek kadar işbirlikçi ve ihanetçiyi bulmasında da görülmektedir. Bu gerçeklikler yaşadığımız toplumsal sorunlarımıza daha değişik bir pencereden bakmayı gerekli hale gerektirmektedir.

Toplum ve birey canlı bir organizma gibi sürekli bir değişim içerisinde kendisini yenileyip değişik biçimlere bürünerek ifade etmek ister. Bunun için insan olgusunda yaşanan değişime sadece olumlu tarafından bakmak, yaşadığı değişimi olumlu denilebilecek tarafından ele almak eksik ve yanlış olur. Bu yaklaşım şekli toplum ve bireyin kısa, orta ve uzun vadede yaşadığı ve yaşayacağı sorunlarının izahı için yetmez. Bu tarzdan hareke-

tle kendi toplumsal gerçeğimizi ele almamız önemli bir ihtiyaçtır. Kürtlerin toplum olarak eski Kürtler olmadığı doğrudur. Fakat burada bahsini ettiğimiz yeni kürdün sosyo-psikolojik durumu nedir sorusunun da cevaplandırılması gereği vardır. Burada kadroları ilgilendiren yönlere dikkat çekmek kadar toplumun değişik kesimlerinin de ele alınarak çözümlenmesi bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır. Bu yaklaşım toplum olarak yaşanan sorunların anlaşılmasında ve giderilmesinde yapılacak felsefi ve ideolojik çözümlemelerin temelini oluşturmaktadır. Bu gerçek Önderliğin esaretinden sonra en çok ihtiyacını duyduğumuz, ama bir türlü gideremediğimiz temel eksikliğimizi oluşturmaktadır

PKK Kürdistan'da yeni bir toplumsal yapı oluşturma amacıyla mücadele etmektedir. Önderlik toplumsal yeniden kuruluşu, başta öncü bir kesimde gerçekleştirmek ve bunu adım, adım toplumun tümünde davranışa dönüştürmek ve kültürleştirmek ilkesiyle hareket etmektedir. Dolayısıyla PKK ya da PKK'nin öngördüğü toplum ilk aşamada olumlu veya olumsuz yanlarıyla kadrolarının duruşunda yansımaları bulmaktadır. Onun içindir ki, kadroların yaşadığı sorunların giderilmesi veya buna karşı mücadele vermek toplumu yeniden kurma mücadelesi anlamına gelmektedir. Bu temel önderlik ilkesinden hareketle bilinçli bir yaklaşımla ele almamız gereken husus kadrolar olarak kendi gerçeğimiz olmaktadır. Toplumun her anlamda öncüsü olan kadrolar, kadro olmanın gereği olarak kendi değişim ve dönüşümleriyle toplumun yeniden kuruluşunun adresi olduklarını unutulursa o zaman PKK'nin toplumsal mücadelesinde temel ilkedен sapmış olunur. Önderlik bu temel ilkesini, saflara toplumun her kesiminden gelen ve toplumun yaşadığı her olumsuzluğu taşıyan bireylere karşı örgüt kendi ilkeleri ve gelişim diyalektiğine göre bir mücadele vermez, bunun için gerekli tedbirleri almaz ise, özüne

ihamet etmiş olur biçiminde tanımladı. Bu esaslı yaklaşımın diğer bir nedeni PKK saflarının aynı zamanda toplumsal yeniden kuruluşun laboratuvarı olduğu gerçeğidir. Kadroda ele alınıp değiştirilmesi istenen özünde toplumsal geriliklerdir. Kadroda yenilik olarak özgürlüğü geliştirecek olan da, toplumsal gerçeklikte kültürleşmesi istenen değerler olmaktadır. Öncü bu bilinçle kendisine ve etrafındakilere karşı bir mücadele içinde pratikleştikçe, toplumsal mücadeleyi nasıl vereceğinin yol ve yöntemlerini de geliştirmiş olacaktır.

PKK mücadele tarihinde en çok ispatlanan nokta, kendi geriliklerine karşı kararlı duruş içinde olmayanların pratikte binbir gerekçeye sığındıkları, başarısız oldukları, örgütsel yaşama gelemedikleri veya ihanete gittikleri olmuştur. Tek tek PKK kadrolarında yaşanan her

şeyin topluma mal olması kaçınılmaz bir sonuçtur. Çünkü PKK kadrolarında yaşanan ve söylenen, toplumsal değişim ve dönüşümün dili ve rengi olmaktadır. Kadroların ağır sorunlar yaşaması, bunalımlara girmesi, orta ve uzun vadede toplumda sorunlar yaşaması, yeni toplumsal kuruluşun sağlanması önünde ciddi engellerin oluşmasını beraberinde getirmektedir.

Önderlik, önce kadro duruşundaki sağlamlık demiştir. "Ne söylediklerinden çok nasıl yaşadıkları toplumu etkisi altına almıştır" ilkesi ilk günden itibaren PKK'nin mücadele tarzıyla ortaya koyarak ispatladığı en önemli devrimci tavır olmuştur. PKK'ye kazandıran ve Apocu tarz olarak dillendirilen bu gerçeklik olmaktadır. Bu temel doğrunun toplumsal yapımızda ve kadro gerçekliğimizde yarattığı bir düzey vardır. Parti ortamımızda görülen eğitimlerde parti tarihi derslerinde tüm detaylarıyla bu gelişim tarihi değeri-

lendirilmektedir. Mücadele tarihimizde yaşadığımız tüm zorlanmalara rağmen toplumsal dirilişi sağlayan bir düzeyin yakalanmış olması, PKK kadrolarında başarıya yol açacak bir iradeleşmenin ortaya çıkmış olduğunu da ispatlamaktadır.

Kürdistan'da tüm sorunlarına, eksikliklerine rağmen, gerçekleşmiş bir PKK'lilik vardır. Yürütülen mücadele, verilen şahadetlerle binlerce yoldaşımızın kanıtladığı da bu gerçeklik olmaktadır. Toplumsal değişim ve dönüşümü yaratan da Önderlik ideolojisinden başka bir şey değildir. Bu aynı zamanda Kürdistan'da ete kemiğe bürünmüş

olan Apoculuktur. Ve her gün kendisini değişik mücadele biçimleriyle ispatlamaktadır. Fakat bu temelde gerçekleşmiş Apoculuğun veya PKK'liğin PKK ortamına gelen herkesi aynı derecede etkisi altına aldığını

**Kadroda ele alınıp
Değiştirilmesi istenen
Özünde toplumsal geriliklerdir
Kadroda yenilik olarak
Özgürlüğü geliştirecek olan da
Toplumsal gerçeklikte kültürleşmesi
İstenen değerler olmaktadır**

söylemek de mümkün değildir. Tüm çabalara rağmen en genel anlamda maalesef örgüt ortamımızda farklı yaklaşım sahiplerinden bahsetmek mümkündür.

Önemli bir kadro kesimi tüm yetmezliklerine, zorlanmalarına rağmen örgütle yürümeye çaba göstermektedir. Buna gelmeyenlerdeyse ideolojik olgudan bihaber kendi kişiliklerini ele alma tarzları ve mücadeleye yaklaşımları ile zamanla Apoculuktan uzaklaşan, giderekten karşıt duruma düşerek ihanete gitmeler yaşana bilmektedir. Bu durum içimizde ve toplumumuzda sosyo-psikoloji olarak tanımlanması gereken bir olgudur. Kuşkusuz PKK öncesinde ve PKK mücadelesi tarihi içinde değişik biçimlerde toplumumuz ve hareketimiz ile bütünleşmemiş ve ihanet etmiş kişilikler olmuştur. Ancak içinden geçmekte olduğumuz süreçte yaşananların geçmişle uyuşmayan yanlarının olduğunun da bilinmesi gerekmektedir. Mücadele

içerisinde maddi imkanlar ve fiziki zorlukların olmadığı koşullarda azımsanmayacak oranda ihanetlerin yaşanması, Kürdistan da yaşanan toplumsal değişim ve güncel siyasal gelişmelerin etkisine rağmen toplumun içinden halen düşmanın rahatlıkla kullanabileceği yoğunca unsur bula-bilmesi derinlikli çözümlemeyi gerektirir.

PKK Kürtlere çağdaş tarzda kendilerini ifade etme imkanı yaratmıştır. PKK bu yaratma mücadelesini sürdürürken her dönemde içerden engellerle karşılaşmıştır. Çünkü PKK toplumsal değişimi kendi içinde yaşayarak partileşen bir gelişim diyalektiğine sahiptir. PKK'nin öngördüğü toplumsal değişimi anlayamayanlar, bu toplumsal gerçeklik içerisinde kendisini göremeyenler, parti tarihi içinde bilinçli-bilinçsiz PKK karşıtlığına düşmekten kurtulamamışlardır. Toplumsal alt-üst oluşlarda gücü yetenlerin ilerlediği, güç getirmeyenlerin ya da kabul etmeyenlerin saf dışı kalmaları gerçeği daha guruplaşma döneminde iken PKK içerisinde kendini dışa vuran bir gerçeklik olmuştur. Ankara toplantılarında PKK daha bir gençlik gurubuyken ülkeye dönüş kararı aldığı anda buna güç getiremeyenlerin içine girdiği tutum, partileşme kararını, bunun disiplinini kendi yaşamlarına uygun bulamayanların dillendirdikleri, gerilla mücadelesinin başlaması döneminde kendi bireysel yaşam kaygılarının peşine düşenlerin savaş karşıtlığı, gerilla savaşının ortaya çıkardığı imkanları kendi bireysel çıkarları için iktidar gücüne dönüştürmek isteyenlerin dayattığı çeteci çizgi sahipleri de dahil, bunların hepsi toplumsal değişim ve dönüşümde yaşadığımız realite karşısında aynı karşıt ilkenin yer ve zamana göre kendini dışa vurmanın değişik biçimleri olarak yaşamışlardır.

Bu süreçlerin tümü bizzat Önderlik tarafından çözümlenmiştir. Fakat kadrolar olarak üzerinde daha çok durmamız ve çözümleme tarzında değerlendirme konusu yapmamız gereken 2000

sonrası dönem olmaktadır. Çünkü bu dönemin kendi içinde özgünlüğü vardır. Bu özgünlük hepimizce tümüyle bilince çıkarılmamıştır. Tüm kadro bileşenimizce aynı düzeyde ve bilinçte mahkum da edilmemiştir. Kadro duruşlarımızda ortaya çıkan hatta kimilerinin ihanete gitmesine yol açan sebeplerden önemli bir kısmı ele alınıp değerlendirildiğinde bu rahatlıkla anlaşılır.

**Önderlik tarzı
Önce kadro duruşundaki
Sağlamlık demidir.
"Ne söylediklerinden çok
Nasıl yaşadıkları ilkesinden
Yola çıkarak büyük başarılar
sağlamıştır
İlk günden itibaren PKK'nin
Mücadele tarzıyla ortaya koyarak
İspatladığı en önemli devrimci tavır
Olmuştur.**

PKK içinde yaşanan tasfiyecilikler, Kürt toplum tarihinin gelişim diyalektiğinde yaşanmış ters- yüz olmaların güncelde Önderlik yaşam felsefiyle temel ilkelerde bir değişimi yaşamamalarından kaynağını almaktadır. Bu kişilikler istemlerini değişik biçimlerde parti dilini de kullanarak kendilerini dışa vurmuşlardır. Toplumun ruhsal yapısındaki benzerlikler herkeste önemli oranda aynı duygu ve düşüncenin yaşanmasına neden olur, bu toplumsal realite tasfiyeciliğin az ya da çok her bir- eye hitap etmesine yol açar. Tasfiyecilik bu ortak ruh halini kullanarak kendini meşrulaştırmak ister. Bu ruh hali mücadelede zorlanmaların yaşandığı dönemlerde kimilerince Önderlik karşıtlığı biçiminde bilinçli bir şekilde yönlendirilmek bile istenmiştir. Bu tüm iyi niyetli yaklaşımlara rağmen sosyolojik bir ilkedir. Bu durumda "ben dürüstüm, bağlıyım" demek yetmemektedir. Önemli olan bu gerçekliği bilince çıkarmak, duygu ve düşünceleri-

ni anlama çabası içerisine girebilmek ve kendini kullandırtmayarak karşıt pozisyona düşmemektir. Çünkü insan doğası gereği etkileyen ve etkilenen bir varlıktır. İnsanın bilinç kazanması bu etkileşimler ile beraber toplumsal pratik içinde somutlaşır. Bir değer yargısının kabul ve ret ölçüsü insanın bilinç düzeyi ile doğrudan ilişkili olduğu için pratik ortam ve bilincin oluşturulmasını sağlayan diğer bir insanın neyden, nasıl ve hangi düzeyde etk-

devleti kurtuluşun bir yolu olarak ele alma, toplumsal yapımızda devlet denilen mekanizmayla iktidar gücünü kullanmamış olmanın yarattığı özgünlük, sosyalizmin bir dünya görüşü olarak tüm yetmezliklerine rağmen kendi içinde barındırdığı eşitlik ve özgürlük ilkesini yeterince bilince çıkaramama, uluslar arası komplonun yarattığı sonuçlar, bölgemizde yaşanan gelişmelerin hepsi, 2000'lere

ilenebileceğini de belirler. Bu yaklaşım üzerinden halk ve hareket olarak özellikle 2000'lerden sonra yaşadıklarımızı değerlendirme ihtiyacımızın olduğu bir gerçektir.

Tüm yemezliklerine rağmen ki bu durumlar önderlik tarafından eleştirilmiştir 2000'lere doğru hareket ve halk olarak yaşadığımız gelişmeler bizler için önemli imkanlar yaratmıştır. Sosyalist bir hareket olan PKK 19. yy sosyalizminin hakim paradigmasına göre mücadele edip devletleşerek toplumsal sorunları çözmeyi esas almıştı. Önderliğimizin kişilik ve tarz özgünlüğü olsa da genel yapımızda hakim olan bu gerçeklikti. Önderliğin sürekli arayış içinde olmasına rağmen kadrolarda bu devletçi paradigmanın hala etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Önderliğin sosyalist anlayışını anlama ihtiyacı duymayan kişiliklerin içimizdeki varlığı, Reel Sosyalizmden etkilenmenin bir sonucu olarak

doğru gelindiğinde içimizde bir kesimde "bize iktidar yolu açıldı" düşüncesine götürerek, tasfiyeci ve provokatif bir gurubun ortaya çıkma zeminini güçlendirmiştir. Bu zemine dayanan tasfiyecilik Önderliğin yeni paradigmasının gündemleşmesiyle birlikte Önderliği, Önderliğe karşı kullanma arayışı içerisine girerek kendilerini örgütlemeye koyulmuşlardır.

Binlerce yılı bulan bir tarihe sahip olan toplumsal paradigmanın hakim ideolojisi toplumların kendi sorunlarını ancak iktidar ve devlet olgusuyla çözebilecekleri yönünde bir yanılsama içerisine çekmiştir. Ve bunu sanki bir kadermişçesine kabul edişe götürmüştür. 20. yy da sağ ve sol ideolojilere de damgasını vuran bu gerçeklik olmuştur. Önderliğin de belirttiği gibi parti olarak PKK'de bundan etkilenmiştir. Hem uluslararası komplonun yarattığı şokun etkisi hem de Önder-

liğin anlaşılır olmasına rağmen devletçi olmayan toplum paradigmasını geliştirmesi sürecinde yaşadığımız örgütsel sorunların etkisiyle önemli bir kadro gücümüzde etkilerini tümüyle aşamadığımız bir bilinç karmaşıklığı yaşanmaya başlanmıştır. Devletçi toplum paradigmasıyla, yaşadığımız değişim ve dönüşümün yarattığı etkiler Önderliğin yeni paradigmasına girmede doğru bir eleştiri ve özeleştiriyeye tabi tutulmadığı için zorlanmalar yaşanır hale gelmiştir.

Bu konuda derinliğine anlaşılması ve aşılması gereken hususlar bulunmaktadır. Burada bilinmesi gereken en önemli gerçeklik, toplumsal değişimimizde kendini tanımlamaya başlayan kişilik düzeyinin elde edilmiş imkânları iktidar temelinde dış güçlere dayanarak kullanmak ve etkili olmak istenmesidir. Fakat Önderliğin özgürlük ütopyalarına devlet ve iktidarla ulaşamayacağı ve bunu tarihin gelişim diyalektiğini ortaya koyarak çözümlemesi, bazılarınca bilinçli olarak çarpıtılarak "örgüt karşıtlığına" dönüştürülmüştür. "Yönetimi ve Önderliği temsil edenler" diye yapay ayrılıklar yaratılarak, özünde ise tamamıyla Önderlik karşıtlığının bir tarz olarak geliştirilmesinin önü açılmak istenmiştir. Özellikle geri çekilme sürecinden 2004'e kadar bu Önderlik karşıtlığı kendini PKK karşıtlığı olarak lanse edince parti tarihimizde ilk defa bir tasfiyecilik kendini bu biçimde cüretkar bir tarzda ortamımızda hakim kılmaya çalışmıştır. 2000 sonrası yaşanan tasfiyeciliğin özgünlüğünü bu nokta oluşturmaktadır. Önderliğin esareti ve bilfiil hareket içinde yaşanan gelişmelere anında müdahale edememe durumu da eklenince sonuçlarını bugün de tümünden aşamadığımız tavsiyeciliğin neden olduğu sıkıntıların yaşanması gerçekleşmiştir.

Bu konuda dünya siyasal sistemleri olarak Kapitalist ve sosyalist ideolojilerin pratikleşen biçimlerinin toplumsal sorunları çözmemesi, sistemlerinin kaosa girmesine neden olmuştur. Bu durum toplumsal sorunların çözüm arayışlarının farklı bir kanaldan gelişmesini her dönemden daha

çok bir ihtiyaç haline getirmiştir. Buda toplumsal sorunların çözülmesi için değişik görüşlerin tartışılmaya başlanması önünü açmıştır. Özellikle 20. yy.'ın son yarısından itibaren tartışılmaya başlanan ve günümüzde her insanda hakim olmaya başlanan görüş 'ne kapitalizm ne de reel sosyalizm' fikri biçiminde bir sonuç yaratmıştır. Estirilen bu hava toplumsal literatürde postmodernizm olarak ifade edilmektedir. Derin bir konu olarak bu insan hali genel hatlarıyla kendisini tarihten koparan, hiçbir tarihsel ve toplumsal değere bağlamayan, sonuna kadar bencil, geçmişini ve bireyin kendisini mücadeleye sevk eden toplumsal değerlerini inkar eden nihilist bir ruh hali, değişime inanmayan yenilmiş yılgın birey ve toplumsal gerçekliğin adıdır. Bu yılgın ve yenik insanda oluşan duygu ve düşünce üzerinden bireyin olay ve olguları ele alması toplumsal bir yenilik biçiminde yaşama dayatılarak sonuç alınmak istenmektedir.

Tam da böylesine bir atmosferin neredeyse tüm insanlıkta hakim olduğu bir aşamada Önderlik geliştirdiği yeni paradigmayla toplumsal kaosa Sosyalist ideolojinin çıkmazlarını aştıran bir derinlik kazandırırken, içerisinde görünmesine rağmen özünde karşı cepheden saldırıya geçen tasfiyecilik, PKK içinde hiçbir zaman ideolojik ilkelerin gerektiği duyarlılığı yaşamamış olmasına rağmen kendisini bu hareketin gerçekten öncü yöneticilerine, emekçilerine adeta intikam alırcasına saldırıya geçme fırsatı olarak ele alındı. Bu tipler PKK'nin yaşadığı değişim ve dönüşümü fırsat bilerek harekete geçmeyi kendi çıkarlarına daha uygun buldular. Veya bu anlam biçimini doğru sandılar. Fakat toplumsal kuruluştaki hele hele siyasal mücadeleler hedefe ulaşmak 'sanmalar' ile olamaz. Olmadı.

Bu Önderlik karşıtlarının dünya görüşlerine göre "Sosyalizm; Reel Sosyalizm, PKK'de; Reel Sosyalist bir Partidir." Sosyalizmin pratik sorunları çözmemiş olması ve Önderliğin bunu

eleştirilmesi, Sosyalizm ve PKK den vazgeçmek anlamına gelmiştir. Böylece kendilerine göre "koşullar uygun diyerek" harekete geçmişlerdir. Önderliği manevi Önderlik derekesine çekmek, kadro ölçülerinde belirsizlik ve en önemlisi de "sosyal reform projesi" adı altında harekete geçerek ortamı muğlak ve tanınmaz hale getirmeye çalıştılar. Bunun siyasal anlamı ise, geri toplumsal ilişkileri içimizde örgütleyerek Kapitalist sisteme entegre olmak ve temel ilkelerimizden vazgeçerek iktidara ulaşmaktır. Fakat daha yalın bir ifadeyle toplumsal gerçeğimiz ve bölgemizin siyasal dengelerinde bunun "ABD'ye teslim olmaktan" başka bir şeyi ifade etmediği çok kısa bir sürede pratik olarak ispatlanmıştır.

Burada önemle üzerinde durmamız gereken nokta Önderlik tarafından da belirtildiği gibi, kadrolarımızda 1995'ten sonra kendini tekrarlayan savaş ve mücadele gerçeğimizin, değişimi dayatan boyutlarının her düzeyde yaşanamamasının kendini hissettirmesi ve bu ihtiyacın bunlarca kullanılmış olmasıdır. PKK IV. Kongresinde Önderliğin tartışmaya açtığı devlet, toplum, birey gibi temel konular, yine V. Kongrede gerçekleştirilmesi istenen değişimin pratikleştirilememesi çok önceden yapılması gerekenlerin önemli bir kısmının ertelenmesine neden olurken; daha önce birçok parti resmîyetinde tartışıldığı gibi, öngörülen bu değişimlerin zamanında uygulamaya konulamaması tasfiyecilerin harekete geçmelerine zemin yaratmıştır.

Önderlik tarzında eğitim ve pratik içerisinde kadro yapısını değişime uğratmak esastır. 1999'dan sonra Önderliğin içinde tutulduğu fiziki koşullar ve bilinen diğer nedenlerden ötürü bunun tam yapılamaması, yılları alması muhtemel değişim ilkelerinin kısa bir sürede ifadeye kavuşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu yoğun ama hızlı değişim kadroların yaşadığı darlıklardan dolayı teorik açılımlar karşısında bilinçlenme

konusunda ciddi zorlanmalara yol açmıştır. Bu süreçte değişim adı altında söylenen hemen her şey bilinçlerde bir biçimiyle yer edinmiştir. Hele, hele üst düzey yönetici olan bazı kesimlerin feodal ve çeteci yanlarının ağır basması Önderliği anlamadan Önderliğin ideolojik ilkelerini kendi dar dünya görüşlerinin imbiğinden geçirerek ortamımıza yansıtmaları, teorik ve ideolojik karmaşaya neden olmuştur. Bunun en çarpıcı örneği kullanılan kavramların algılanışında görülmektedir.

2000-2005 sürecinde çokça dillendirilen temel kavramlar kullanılırken içlerinin doldurulmasında halen sorunların yaşandığı görülmektedir. Bilindiği gibi Önderliğin "Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa Doğru" çalışması; tarihe yeni bir bakış ve ele alış ile toplum ve insanlıkta yaratılmış zihniyetin çözülmesine ışık tutmaktadır. Bu çalışmada Önderlik tarih ve toplumsal gelişmelerin devletçi karakterinin insanlığın sorunlarını çözemediğini maddi gelişmeler kadar zihniyet alanında insanlığın yaşadığı gelişmelerinde tarihin değişiminde rol oynadığını belirtmektedir. Tarihte Ortadoğu'nun oynadığı rolü, bunda Kürt toplumun yerini tarihsel olarak ele almaktadır. Birey ve Toplum çözümlemesi yapmaktadır. Devletçi toplumun insanın iradesini kıldığını, bireyi kendi toplumunun hizmetine almak için iktidar ideolojilerini geliştirdiğini söylemektedir. Burada Önderlik "sınıflı uygarlık" denilen devletçi toplumu çözümlemiş ve "Demokratik Uygarlığın" yoluna ışık tutmuştur. Bir tarih ve toplum kitabı olan bu değerlendirmeler her şeyden çok yeni bir sistemin kurulması ihtiyacının kavranması amaçlıdır. Yeni sitemin bilinçli, iradeli bireyin, kadın özgürlüğü temelinde demokratik değerleri içselleştirmesi ile kurulacağını söylenmektedir. Bunun içimizde gerçekleşmesi için de PKK olarak birçok konuda kendimizi gözden geçirmemiz gerektiğine işaret etmektedir.

Önderliğin bu çalışmasının tartışılmaya başlanmasıyla ortamımızda yeni sistemin üzerinden kurulacağı birey özgürlüğü, demokrasi, demokratik toplum, tanrıça kültürü ve yeni örgüt modeli gibi bir çok kavram ya eksik bilgi ya da postmodern düşünce akımının temsilcisi kişilerin bakış açılarıyla yorumlanmaya çalışılarak bir karşı duruşla karşılaşmıştır. Hatırlanacağı gibi iki binden sonra birçokları "bir iki kitap okuyarak dünyalarının değiştiğini" iddia edebilir hale gelebilmişler, yeni bir bakış açısı kazandıklarını(!) örgütsel yaşamımız ve yoldaşlık ilişkilerimizin çok geri olduğunu savlayabilmişlerdir. Bu yaklaşımın teorik bir kirlenmeyi temsil ettiğini söylemek mümkündür. Önderlik kullandığı kavramlarının ne anlama geldiğinin ipuçlarını Atına Savunmasında vererek yanılgılı anlama ve saptırıcı yaklaşımlara "modernist paradigmanın iflasi" belirlemesi ile son vermiş, "Bir halkı savunmak" adlı Manifesto niteliğini taşıyan Savunma ile de yeni paradigmanın sistematik ve kavramsal olarak açılmasını ve her yönüyle düşünsel ve pratik anlamda bir netleşmeyi sağlamıştır.

İki binden sonra ilk üç dört yılda özellikle teorik tartışmalarımızda yaşanan karmaşayla adeta herkes bir şey söylemeye başladı. İdeolojik tartışma ile aydın ve entelektüel tartışmaları bir birine karıştırıldı. Bu süreçle daha çok konuşmaya başlayan tasfiyeciliğin dillendirdiği her şey neredeyse çok ciddi bir karşı koyuşla karşılaşmamıştır. Önderliğin "beş bin yıllık insanlık paradigmasının değişimi, yeni bir zihniyet ve vicdan devrimiyle gerçekleşmelidir" dediği bir süreçte, ihanetçi provokasyon, Önderliği dışlayarak kendisine iktidar alanları yaratmaya koyulmuştur.

Tasfiyecilik yeniden yapılanmayı sağlayacak temel kavramları özünden boşalmak için yoğun çalıştı. İhanet, toplumsal olarak devletçiliği, ideolojik olarak liberalizmi ve milliyetçiliği, kadın özgürlüğü açısından kadını eve kapatmayı hedeflemiştir.

Ortamımızda yaşanan sorunların temelinde tasfiyeciliğin kabullendirmeye çalıştığı liberal düşüncelerin yarattığı tahribatlar yatmaktadır. Ortamımızda en çok dillendirilen "Birey ve birey iradesi" bu konuda en somut yaşanan örnekler arasında yer almaktadır. "Bende bireyim, hakkım var kendi hakkımda her kararı kendim alırım kimse bana dokunamaz" denilebilmektedir. Oysaki Önderliğin paradigmasında birey tek bir kişi olarak tanımlanmamıştır. Görüşme notlarında Önderlik "birey demek bir gurup içinde onunla kendini tanımlayan demektir" diyerek bireyin aslında bir gurup kimliği olduğunu açığa kavuşturmuştur. Sosyolojik olarak salt bir kişi üzerinden bireyi teorik olarak tanımlamak mümkün değilken, nihilist bir başıboşluğun birey diye ortamımıza dayatılmasının amacının anlaşılmasında fazla zorluk olmasa gerek. Bununla iradeyi kırmak ve kişinin halkına karşı öncü olma vasıflarından soyutlamak hedeflenmiş olmaktadır. Tarihin büyük örnekleri olarak Önder kişiliklerin toplumu kuran büyük gücü, milyonları kendi düşünceleri etrafında toplamayı başarmış duruşları ortada dururken, insanları basit yöntemlerle yönetilir düzeye indirmek birey olmak değildir. Bu her yönüyle bireye köleleşmeyi kabul ettirmek ve iradesiz güdümlü insan yaratmaktır.

Benzeri bir yaklaşım demokrasi kavramı üzerine yapılan değerlendirmelerde de görülmektedir. Önderlik "demokrasi devlet olmayan toplumun siyasal sistemidir" demektedir. Demokrasi, toplumun kendi içinde iktidar, hiyerarşi mekanizmalarına başvurmadan kendi iç organizasyonunu sağlanmasıdır. İktidar demek bencilik ve çıkarıcılık demektir. İktidar sahibi ya da sahip olmak isteyen insan bencil, iktidarın tebaası köledir. Çalışmadan zenginleşmek toplumu yalan, yanlış düşüncelerle yönetmeye çalışmak anlamına gelmektedir. İktidar ve devlet yapılanmasında üst toplum olarak devlet, sıkı bir örgütlenmeyle kendi çıkarlarını güvence

altına alırken, alt toplumu oluşturan ezilenlere adeta sürü gibi dağınık ve örgütsüz olmayı dayatmaktadır. "Bir Halkı Savunmak" adlı çalışmasında Önderlik tarafından çok net vurgularla yapılmış bu tanımlamalara rağmen, halen ortamımızda batı ülkelerindeki bireyciliğe dayanan demokratik hakların gerisine dahi düşen demokratçılık savunulabilmektedir. PKK'nin insanlığın yaşadığı sorunların çözümü için ileri sürülen ideolojik yaklaşımlardan birini temsil eden bir örgüt olduğu tam kavranmadığı için demokrasi adına önderlik ideolojisine karşı olan düşünceler "içimizde başka bir seste olabilmeli" denilerek dillendirilmektedir.

Çağımızda demokrat olmak her şeyden önce demokrasi için savaşmak demektir. Devlet toplumu aşılmadan, demokrat olunmaz ve demokrasinin nimetlerinden faydalanmak da gerçekleşemez. Daha birçok kavramın içinin nasıl boşaltıldığını izah etmek mümkündür.

Bu olumsuzluklara karşı yaşanan duyarsızlıkların neden olduğu sonuçlar, Önderlik gerçeği karşısında yaşanan uzaklaşmanın görülmesine rağmen yeterince öz-eleştirel bir yaklaşım içerisine girilememesi sonucunda, tasfiye edilen tasfiyeci provokasyonun etkilerinin ortamımızda kendisini bir biçimiyle yaşatmasına olanak sunmuştur. Ve içimizde halen az bir kadro kesiminde de olsa PKK'den uzak bir düşünsel ve yaşamsal duruştan bahsedilebilir. Önderlik tarafından çözümlenerek ortaya konulmasına rağmen tasfiyeci provokasyonun bu etkisi "gerekçeli" ve örtük bir şekilde kendisine yaşam olanağı bulma çabası biçiminde varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Ve halen Önderliğin felsefi olarak olay ve olguları değerlendiren bakış açısıyla, Önderliğin aynı zamanda toplumu değiştiren bir mücadele Önderliği olduğu konularında optimal bir dengenin yakalanmadığı görülmektedir. Önderliğin görüşlerini alabildiğine esneterek mücadelesizliğe çağıran, Önderliğin mücadele eden gerçeğini Önderliğin paradigmasın-

dan kopartarak daraltan yaklaşımlar ideolojik mücadelede zaafiyetlere yol açmaktadır. Bu yaklaşımlardan yararlananlar da olmaktadır.

Kürdistan'da halk özgürlük eğiliminin siyasal sistemi olan KCK'nin kendi kongresinde aldığı son kararlar, önderliğe, gerillaya ve halkımıza dönük barbarca saldırıların bertaraf edilmesi için başta kimi kadrolar da görülen ve kökeni iki bin sonrasının örgüt içi karmaşasından

**Çağımızda demokrat olmak
Her şeyden önce demokrasi için
Savaşmak demektir
Devlet toplumu aşılmadan
Demokrat olunmaz ve demokrasinin
Nimetlerinden faydalanmak da
Gerçekleşmez**

alan tutum ve davranışlara karşı yoğun bir mücadelelenin verilmesi dönemin temel görevi olmaktadır. Hareketimizin stratejik temeldeki yeniden yapılmasını PKK'nin kendi öz ilkelerinden vazgeçtiği şekilde ele alan bu iradesiz ve bitmişliği ifade eden kişiliği sayı olarak azda olsalar mutlaka yenmemiz gerekir. Önderlik felsefesini ve ideolojisini istenen düzeyde anlamamanın getirdiği yetmezliklere karşı kendini sorgulayarak sürekli özeleştiri içinde olma dürüstlüğüne göstermek başka bir şey, yenilgili ruh halini, tepkilerini hiçbir eksikliği yokmuş gibi ortaya dayatmak başka bir şeydir. 1 Haziran iradeleşmesinin zirveleşmeye doğru gittiği günümüzde kendisini tehlikeli bir biçimde dayatan bu kişiliksiz kişiliği tüm kalıntılarıyla tasfiye etmek görevindeyiz. Çünkü bu gerilikler insan doğasında olan bir doğruya zamanla ulaşma imkanını engelleyerek, zaman kaybına yol açmakta, enerjimizi boşuna harcamamıza sebep olmaktadır.

Abdullah ÖCALAN
Sosyal Bilimler Akademisi

Türkiye'de Kürt İsyanları

Cemal Şerik

Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde Türkiye'de yaşanan Kürt İsyanlarını her dönemin kendine has karakteristik özellikleriyle ele almak gerekmektedir. Çünkü Osmanlı döneminde yaşayan Kürt İsyanları çoğunluk olarak İmparatorluğun çöküş döneminde (1800-1900 yılları arasında) yaşanırken, Cumhuriyet döneminde yaşanmış olanları ise, Cumhuriyetin kuruluş ve bir sistem olarak kendini hakim kılma sürecinde yaşanmışlardır. Bu temel farklılıklar, Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde yaşanmış olan Kürt İsyanlarının gerçekleşme nedenlerini ve ana karakterlerinin damgasını vuran yönlerini oluşturmuşlardır.

Osmanlı döneminde Kürt İsyanları

Kürtler, Mezopotamya'nın yerleşik halklarından olma konumunda bulunmaktayken, Türkler M.S 10. yüz yıllardan itibaren Mezopotamya üzerinden Anadolu'ya güç eden bir topluluk olma konumundadır. Tarihte ki Türk- Kürt ilişkileri de bu süreçte ilk defa göçebe Kürt aşiretleri ile Türkmen boyları arasında gelişmeye başlamış, siyasal olarak ta Selçuklu devletin kurulmasıyla gelişmiştir. 1071 Malazgirt savaşı bu anlamda bir dönüm noktası olmuştur.

O süreçten itibaren 1800'lere kadar Kürtler ile Türker arasındaki ilişkiler ittifaklar biçiminde sürmüştür. Hatta bu ittifaklar daha da ileriye giderek birlikte hareket etmeye kadar vara bilmiştir. Kürtlerin İran Safavilerine karşı Osmanlıların yanında yer alması, Çaldıran Savaşı ve Kasrı Şirin antlaşması, bu konuda yaşanan en somut örneklerdir.

Osmanlı'nın çöküş sürecine kadar bu ilişki devam etmiş, Osmanlıların Batı'da ki, egemenlik alanlarını kayıp etmeye başlanması ve siyasal alanda yaşadığı çürüme Osmanlı egemenliği altında

kalan topraklarda olduğu gibi, Kürdistan da yeni sorunların yaşanmasına temel teşkil etmiştir.

Osmanlı imparatorluğu 15. ve 16 yüz yılda Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarında etkili bir güç konumuna gelirken, o sürecin konjüktörel durumundan da fazlasıyla yararlanmasını bilen bir devlet olma özeliğine sahiptir. Avrupa'da feodal imparatorluklar çöküş aşamasını yaşarlarken, İran Safavi ve Mısır Memluk devletleri Osmanlı karşısında rakip olma özelliklerine sahip değillerdir. Bu durum Osmanlı için bir İmparatorluk haline gelmesinde önemli bir ortam yaratmıştır.

Yaklaşık 300 yıl süren bu dönem Osmanlı imparatorluğunun dünyada hükümrân bir güç haline gelmesine neden olurken; üretime değil, vergilendirme ve savaş ganimetlerine dayalı servet edinimini ve ekonomik dayanağını esas alması nedeniyle, daha sonraları ciddi krizleri yaşamaktan kurtulamamıştır.

15. 16 yüz yılda Avrupa, zanaatçılığın ve deniz ticaretinin gelişimine bağlı kapitalist iktisadi yeni bir şekilleniş içerisine girerken, Osmanlı egemenlik alanlarında da varlığını hissettirmeye başlamıştır. Giderekte Osmanlıya borç verme konumuna ulaşılmıştır. İktisadi alanda yaşanan bu gelişme dünya da yeni bir dönemin başlaması anlamına gelmiştir. 19. yüz yıla gelindiğinde de Avrupa kapitalizminin dünya ekonomisi içinde etkili hale gelmesi ve yeni ham madde kaynaklarına ihtiyaç duyması, Osmanlı İmparatorluğu gibi feodal özellikler taşıyan İmparatorlukların bu güç tarafından ekonomik bağımlılık sürecine alınmasını beraberinde getirmiştir. Böylece geçmişin feodal İmparatorlukları 19. yüzyılın başlangıcından itibaren giderek siyasal alana da taşırılan ekonomik yarı-bağımlı devletler konumuna gelmişlerdir.

İçine girilen bu sürecin Osmanlı İmparatorluğunu sarsması kaçınılmaz bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Osmanlı egemenliği altında bulunan, Kuzey Afrika ve Balkanlarda bir dizi isyanlar

yaşanırken, İmparatorluktan kopma eğilimleri ortaya çıkmıştır. Daha sonra da İmparatorluk bu alanlarda büyük toprak kaybına uğramıştır.

Osmanlı İmparatorluğunun hızla nüfus kayıp etmesi, siyasal anlamda yeni sorunlar yaşanmasına neden olmuş, buda İmparatorluğun gerek elinde kalan topraklar üzerinde yeni yönelimler içerisine girmesine, gerekse de toplumsal ve siyasal alanda yeni yaklaşımlar belirlemesine neden olmuştur. Kürdistan da Osmanlı egemenliği altında kalan topraklar arasında olması nedeniyle, içerisine girilen bu yönelimlerin en şiddetli bir şekilde hissedildiği ülkelerin başında yer almıştır.

**Kürdistan coğrafik olarak
Osmanlı ve Safavi İmp. arasında
Kasrı Şirin antlaşmasıyla
İkiye bölünmüş
Bu paylaşım içinde Kürdistan'ın
Dörtte üçlük diyebileceğimiz
Coğrafya ve nüfus oranı
Osmanlı egemenliği altında
Yer almaktadır**

Kürdistan coğrafik olarak o süreçte Osmanlı ve Safavi İmparatorluğu arasında Kasrı Şirin antlaşmasıyla ikiye bölünmüş bir ülke olma durumundadır. Bu paylaşım içinde Kürdistan'ın dörtte üçlük diye adlandırabileceğimiz coğrafya ve nüfus oranı Osmanlı egemenliği altında yer almaktadır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Kürdistan üzerinde egemenliği ise kendisi ile işbirliği içinde olan Mirler üzerinden sürmektedir. Mirler egemenlikleri altında olan bölgelerde tamamıyla özerk hareket etmekte ve otorite oluşturmaktadırlar. Varolan bu yönetim bir nevi prenslikler gibi babadan-oğula ya da kanbağına dayalı bir ilişkiye devir olunarak sürdürülmektedir. Osmanlı İmparatorluğu egemenliği altına aldığı diğer ülkelerde olduğu gibi uyguladığı Tımar sistemi

Kürdistan da geçerli olmamaktadır. O topraklar Mirin kontrolü altında bulunurken, çoğunlukla da Osmanlıya vergi dahi vermemektedirler.

19. yüzyılda yaşananlar, Kürdistan'daki bu durumu doğrudan etkilemiş, tersinden bir sonuç yaratmaya başlamıştır. Osmanlı ekonomik ve siyasal anlamda yaşadığı zayıflamayı, Doğu'ya yönelerek aşmaya çalışmıştır. İlk aşama da Kürdistan' da Mirlerin kontrolüne son vermeye ve onları kendine bağlı devlet görevlileri haline getirmeye çalışmış, ekonomik anlamda vergilendirmeye tabii tutarken, askeri olarak da hizmet yükümlülükleri getirilmeye başlanılmıştır. Bu da, Kürdistan'da ciddi rahatsızlıklara ve isyanların gelişimine koşul yaratmıştır

O zamana kadar alışık olmadıkları bu dayatmalar karşısında Kürtler, 1800 ün başlarından itibaren parça parça ayaklanmaya başladılar. ilk isyan, 1806 da Baban zadelerin isyanıyla başladı 1834- 1835 Revanduz isyanına Mir Muhammet öncülük eder peşi sıra Bedirhan Bey, Yezdan Şer ve 1880 de Nehirili Şeyh Ubeydullah'ın İsyan'ıyla duruk noktasına varır. Bu isyanların ortak yanları yerel düzeyde kalmalarıdır. Her ne kadar kimi isyanlar yerelin sınırlarını kısmen aşsa da, ulusal niteliğe ve renklere bürünmemişlerdir. Bu isyanların farklı yanlarının olduğuda söylenebilir. Örneğin; Şeyh Ubeydullah'ın isyanına rengini veren din faktörü iken, diğer isyanlarda bu faktör çok sınırlı bir yer işgal eder. Kürtlük motiflerinin zayıf da olsa bu isyanlarda bulunduğunu söylemek mümkündür. Ancak Kürt feodalerinin daralan çıkarlarını kuruma isteği bu isyanların gelişmesinde belirleyici rol oynamıştır.

Bu isyanların zamanlamasında,özelikle de Osmanlı imparatorluğunun çöküş sürecine girdiği, Balkanlardan parça parça toprak kaybetmeye başladığı; yine Mısır Kavalası Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa'nın komuta ettiği bir orduyla Osmanlı ordularını Ege kıyılarına, Kütahya sınır-

larına kadar geriletmişti dönemde Revaduz İsyanının yaşanıyor olması zamanlama itibariyle başarı şansı taşıyordu. Ancak, dar çıkarlarını kuruma temelinde isyana kalkışan Feodal Kürt Beylerinin isyanları yenilmekten kurtulamamışlardır. Bu yenilgilerde dinin etkisi kadar İngiliz, Fransız ve Prusya imparatorluklarının rolleri de belirgindir. Örneğin; İbrahim Paşa'nın Kütahya'dan geri dönmesini sağlayan İngiliz ve Fransız İmparatorlukları donanmaları iken, Kürt İsyanlarına karşı Osmanlı ordularını düzenlemek üzere görevlendirilen Prusyalı Moltke olması gibi. Bu koşullar yan yana gelince dar çıkarlar temelinde yaklaşan ve yerel kalan 19.yy Kürt isyanlarının yenilmesi kaçınılmaz hale geliyordu.

19. yüzyılda Kürt isyanları bu şekilde birinin ardı sıra patlak verirken, çöküşe geçen Osmanlı İmparatorluğu da kendi iç sorunlarıyla uğraşmaktan ve bunları aşmak için kendine göre arayışlar içerisine girmiştir. III. Selim ile başlayan II. Mahmut ile devam eden ve ardı sıra da tahta geçen diğer padişahlar tarafından da bu arayışlar sürmüştür. Gerek isyanlar gerekse de bu arayışlar, Osmanlı İmparatorluğunun yaşadığı sorunların ciddiyetini ve içerisinden çıkılmazlığını ortaya koyan göstergeler olmuşlardır.

Osmanlı İmparatorluğu bu arayışlarıyla bir nevi "kendini yeniden yapılandırma yaklaşımını ortaya koyarken, içeriden de çok ciddi dirençle karşılaşmıştır. Ön gördükleri değişimleri düşünsel olarak ortaya koymuşlarsa da pratikte bir türlü bunu uygulayamamışlardır. İmparatorluk bünyesinde İsyanların ardarda geliştiği bir süreçte gerçekleşen Gülhane Hattı Hümayun'unda (Tanzimat Fermanı)(1839) da öngörülen yerelin inisiyatif ve ademi merkezîyetçilik ile merkezin rolü öne çıkarılarak uygulanmaz kılınabilmiştir.

Aslında Osmanlı'da yaşanan bu "değişim" var olan sorunları çözme yerine pansuman tedavi diye adlandırabileceğimiz anlık geçici çözümleri

ifade etmekten öte bir rol oynamamıştır. Onun içindir ki tüm bunlara rağmen, Tanzimat Fermanı'ndan sonraki süreçte de siyasal ve ekonomik istikrarsızlık sürmüş, İsyanlar hızından hiçbir şey kaybetmemiştir. Osmanlı İmparatorluk tarihinde görülmediği kadar, fazla sayıda padişah tahta çıkmıştır. Dış borçlanmalar artmış ve ödenemez duruma gelmiştir. Doğuda devam eden, Kürt İsyanlarının yanında Ermenilerin İsyanları da eklenmiştir.

Hızla çöküşe doğru giden bu süreci, geliştirilen tedbirlerde engelleyememiştir. 1876 da

ilan edilen I. Meşrutiyet çok kısa sürmüş II. Abdülhamit'in kanlı diktatörlüğüne dönüşmekten kurtulamamıştır. O süreçten itibaren "değişimin" adı bile anılmaz olmaya başlamıştır.

II. Abdülhamit dönemi, Osmanlı devleti içerisinde özel bir öneme sahip olduğu kadar Kürtler içinde ayrı bir yere sahiptir. Osmanlı devlet tarihi içerisinde istibdat dönemi olarak yerini bulurken, Kürtler içinde işbirlikçilik ve Osmanlı milisi haline getirilmeyi hedefleyen bir dönemi anlatır olmuştur.

II. Abdülhamit Kürt İsyanlarının bastırılmasının ardından, Doğuda patlak veren Ermeni ayaklanmasına karşı adını verdiği "Hamidiye Alaylarını" oluşturma yoluna gitmiştir.

Oluşturulan bu Hami iye Alayları, Rusların Kazaklardan oluşturduğu atlı düzensiz süvari birliklerinden esinlenerek örgütlendirilmiştir. Nasıl ki, Ruslar Kazakları kullanmışlarsa Osmanlılarda, Kürtlerden Hamidiye Alaylarını oluşturarak, başta Ermeniler olmak üzere bölge halklarına karşı kullanma yoluna gitmiştir. Kürtler bu şekilde askeri olarak örgütlendirilirken, siyasal işbirlikçilik içine çekilmeye de başlanılmışlardır. Aynı dönemde Kürdistan da ve İstanbul' da oluşturulmaya başlayan Aşiret mektepleri bu yönde atılan adımlar olarak yerlerini almışlardır.

II. Abdülhamit dönemi Osmanlı içinde her yönüyle muhalefeti bastırmayı, Kürtler içinde de işbirlikçiliği dört başı mamur bir şekilde geliştirerek, askeri ve siyasi bir hazırlık sürecini içermiştir. Dünyanın içerisinde bulunduğu konjoktürel durumda böylesi bir yönelim için, gerekli olan koşulları sunmuştur.

İngiltere ve Fransa karşısında Almanya yeni bir kapitalist güç olarak siyaset sahnesinde yerini almış, kendisine yeni Pazar arayışları içerisine girmiştir. O zamana kadar bilinen dünya pazarlarının egemen emperyalist devletler tarafından paylaşılması, Almanya'yı bu devletlerin pazar alanlarına yöneltirken, geçmişte İmparatorluklar olup, içerisinde bulundukları bağımlılık ilişkilerinde rahatsız olan devletlerin, bu tutumlarından yararlanma arayışı içerisine girmeyi kendi çıkarına görmüştür. Osmanlı İmparatorluğunun da bu tür devletlerarasında bulunması Almanya'nın işini kolaylaştırmıştır. Osmanlı da Almanya'nın bu yaklaşımından yararlanma yoluna gitmiş ve ordusunu yeni askeri teçhizatlarla donatmaya başlamıştır. Bu doğrultuda Almanya ile antlaşmalar imzalamışlardır.

Dünyada gelişen Milliyetçilik egemenlik alanlarını kayıp eden ve giderek daralan Osmanlı da etkisini göstermeye başlayınca, Osmanlı için de artık tehlike çanları çalmaya başlar hale gelmiştir.

II. Abdülhamit'in istibdadı, koyu Milliyetçi gelişime zemin yaratırken, reformist eğilimlerinde budanmasına neden olmuştur. Ancak bu bir yere kadar, 1908 'de ilan edilen İkinci Meşrutiyete kadar sürmüştür.

II. Meşrutiyette I Meşrutiyet gibi kısa ömürlü olmuştur. 1909 yılında 31 Mart Vakası olarak tarihe geçen ayaklanmanın ardında, bu dönem son bulmuştur. İttihat ve Terakki Cemiyetinin koyu diktatoryal yönetimi altında, Abdülhamit dönemindekine benzer bir istibdat rejimi, o süreçten sonra damgasını vurmaya devam etmiştir. Ancak Sultan Hamit döneminden farklı olarak, istibdadın padişah tarafında değil, bir parti tarafından yürütülmesi gerçeği burada söz konusu olmuştur.

Kısa erimli olup ardından bir darbeyle sonuçlanmış olsa da, II. Meşrutiyet dönemi Osmanlı devleti içinde bir nefes alma anlamına gelebilecek açılımlara da koşul yaratabilmiştir. Değişik kimlik taşıyan milliyetlerin kendi kimliklerini kullanarak, kendilerini ifade etmelerini ve örgütlenmeleri bu gerçeklik içerisinde yerini bulmuştur. Kürtler de bu süreç içerisinde kendisini örgütleyebilmişlerdir.

Kürtler daha önceleri de, Kürt- Kürdistan gibi kavramları kullanmaya başlamışlardır. Kürtlerin kendi kimliklerini kullanmaya başlaması, Osmanlıyı korkutsa da II. Abdülhamit döneminde Kürtlere yönelik özel politikaların geliştirilmesinin önünü alamamıştır. Kürt Aşiret reislerinin çocukları, Aşiret mekteplerine alınarak işbirlikçileştirme yoluna gidilmiş, Kürt feodalleri ve Osmanlı devleti arasında ilişki ağının örgütlenmesinin halkaları olarak değerlendirilmişlerdir. Buna rağmen, İstanbul da Aşiret mekteplerinde eğitime alınan Kürt Aşiret reislerinin çocuklarının Osmanlıda gelişen milliyetçi düşüncelerinden etkilenmeleri engellenememiştir. Nasıl ki, Türk milliyetçiliği için Avrupa bir okul haline gelmişse, Kürtler için de İstanbul

aynı anlama gelmiştir. Ancak bir farkı vardır, oda Avrupa da Türkler Türk milliyetçiliği ile kendi hükümlerlerini hedeflerken, Kürtler kendi kimlikleri ile Osmanlı bütünlüğü içinde yer almayı esas alan bir yaklaşımla milliyetçiliklerini dilendirme yoluna gitmişlerdir. 1898 'de Kahire'de çıkan Kürdistan adlı gazetenin ideolojik doğrultusunu da bu yaklaşım oluşturmuştur. Ayrıca bu süreçte Kürtler ilk defa İstanbul 'da kendi kimlikleri ile yasal olarak örgütlenmişlerdir. Mehmet Ali Bedirhan, Seyit Abdul Kadir ve Şerif Paşanın da içerisinde yer aldığı kişiler tarafından, Kürt Teavün ve Terakki Cemiyeti kurulmuş ve aynı isimi taşıyan bir yayın organı çıkarılmıştır.

II. Meşrutiyetin kısa sürmesi beraberinde diğer cemiyetler gibi, Kürt Teavün ve Terakki Cemiyetinin de kapatılmasına neden olmuştur. Buna rağmen Kürtler değişik isimler altında örgütlenmelerini sürdürmüşlerdir. 1909'da Amed 'te Peyman ismiyle bir gazete çıkarılırken 1912 'de Hêvi ismiyle gençlik örgütlemeleri içine girilmiş ve bu örgütlemeye bağlı Roji Kürt adıyla bir yayın organı çıkarılabilmektedir.

1912 'de başlayan Balkan Savaşı Osmanlı için bir dönemeci oluştururken, aynı şekilde o süreçteki kendi isimleri ile örgütlenen Kürtler için de Kürtlüklerini bir yana bıraktıkları bir süreç olmuştur. Osmanlı kimliği altında Balkan Savaşı'na katılmayı tercih etmişlerdir. 1914'te başlayan 1. Dünya Savaşı, Kürtlerin Balkan Savaşı'ndaki tutumlarının devam ettiği bir dönem olmuştur. Türkler kadar Kürtler de bu savaşta yer almışlardır.

1. Dünya Savaşında Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilmesi ve Sevr Antlaşması, eski Osmanlı egemenliği altında kalan halklar için, yeni bir süreci başlatmış olsa da, Kürtler açısından önceki dönemin farklı biçimlerde sürdürülmesinden öte bir anlama gelmemiştir. Oluşturdukları kimi

örgütlemelerine rağmen bu gerçeklik değişmemiştir. 1918 de İstanbul'da kurulan Kürt Teali ve Terakki Cemiyeti Sevr Antlaşması uyarınca kendine "tanınan hakları" savunurken, ondan bağımsız oluşumu Erzurum da başlayan Azadı adıyla örgütlemeler oluşmaya başlamıştır. Aslında bu noktada Kürtler de kendi içinde fiiliyatta bir yol ayrımına girmişlerdir.

Cumhuriyet Dönemi Ve İsyanlar

1. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı devletinin parçalanması karşısında, Kemalistlerin başlattıkları ulusalcı hareket karşısındaki izlenen tutum burada belirleyici olmuştur. Kürtler Kemalistlerin yanında tutum belirlemeyi tercih etseler de kendi kimlikleri ile varlıklarının gözlemlenmesinden vazgeçmemişlerdir. 1919'da patlak veren Koçgiri İsyanı bunun somut bir ifadesi anlamına gelmiştir.

Koçgiri İsyanı Alevi Kürtlerin yoğunlukta bulunduğu Sivas ve Dersim (Ümraniye ve Refahiye) arasında kalan bölgede gerçekleşmiştir. Koçgiri bölgesinin diğer bölgelerden ayrılan özeliği, tarihte Kürt Mirlik ve Beylikleri arasında yaşanan çelişki ve çatışmanın burada yaşanması, Hristiyan- Ermeni tehlikesine karşı kulanılan Din propagandasının etkili olmaması ve Kürdistan fikrinin burada canlı olmasında yatar. Bu İsyan kendiliğinden değil, belli bir program çerçevesinde başlamıştır. Bu İsyanın talepleri

arasında; 1-) Kürt özerkliğinin, Ankara tarafından kabulü, 2-) Elazığ, Malatya, Sivas ve Erzincan cezaevlerinde bulunan Kürt mahkumlarının serbest bırakılması, 3-) Kürt çoğunluğunun yaşadığı yerlerde görev yapan Türklerin geri çağırılması, 4-) Türk kuvvetlerinin Koçgiri bölgesinden geri çekilmesi bulunmaktadır. Ayrıca İsyanın daha da gelişmesi ile birlikte Bağımsız Kürdistan'ın kabulü de Ankara'dan istenen talepler talepler arasına katılmıştır.

Koçgiri İsyanı, Kemalist hareketin başarısından önce gerçekleşmiştir. Dağılan Osmanlı toprakları üzerinde, Kürt kimliği ile yaşamak hedeflenmiştir. bu İsyan Kürt Teali ve Terakki Cemiyetinin kurucuları arasında yer alan, Ali Şan Bey ve Nuri Dersimi gibi şahsiyetler öncülük etmişlerdir. İsyan daha sonra Kürdistan'ın bütününe yansıyamamış ve bölgesel düzeyde kalarak bastırılmıştır.

Aslında Koçgiri İsyanına öncülük eden, Ali Şan Bey ve Nuri Dersimi özgünlüğünden yola çıkarak, İstanbul da ortaya çıkan Kürt kimlikli kişi ve hareketlerin arayışlarını da tespit etmek olası görülmektedir. II. Meşrutiyet döneminde İstanbul'da Kürtler Teavün ve Terakki adıyla örgütlenirken, oluşan bu yapılanma içerisinde her ne kadar Kürt Aşiret reislerinin çocukları ve bilinen Aşiretlere mensup kişiler yer almış olsalar da, bunlarla birlikte İstanbul 'da bulunan sosyal olarak farklı sınıf ve kategorilere mensup Kürtler de yer almışlardır. Mutki'li Halil Hayali bunlar arasında bulunmaktadır. Mutki'li Halil Hayali'nin değişik toplumsal kesimlerden gelen Kürt çocuklarına, Kürtlük bilincini verme çabaları bilinmektedir. Hatta o süreçte kurulan Kürtçe Eğitimi Yayma Cemiyeti'nin İstanbul'da 30.000 Kürt çocuğuna hizmet vermeyi hedefleyen bir çalışmayı ön görmesi de, II. Meşrutiyetten sonra gelişen, Kürt kimlikli eğilimlerin içerdği farklı toplumsal kesimlerin varlığına işaret etmiş olmaktadır.

Osmanlının dağılmasından sonra yeniden bir canlanma içine giren Kürt kimlikli eğilimler arasına giren bu farklılıklar kendisini göstermektedir. Koçgiri İsyanında, bu somut olarak yaşanırken, Azadi Cemiyeti'nin faaliyetlerinde bu gerçek açığa çıkmaktadır. Koçgiri İsyanı'nda ve Azadi Cemiyeti'nin örgütlenmesinde Kürt kimliğinde ısrar eden yaklaşımlar, Kürdistan'a taşınma ve orada örgütlenme ve mücadeleyi öngörürken; Kürt egemen sınıfına dayalı ve onların temsiliyi öngören Kürt kimlikli yaklaşım daha çok İstanbul'da kalmayı ve yapılandırılmaya başlanan yeni Türk devleti ile bütünleşmeyi kendi çıkarına uygun görmüşlerdir.

Koçgiri İsyanı'nın örgütlenmesi gibi, Azadi Cemiyeti de kendisinin öncülük edeceği bir isyanı öngörmüş ve bunu örgütlenme çabası içerisine girmiştir. Beytülşebap'ta erken bir kalkışma içerisine girmişlerdir. Azadi cemiyetinin birleşimi değişik kesimlerden oluşmaktadır. Osmanlı bürokrasi ve devlet yapısı ile geçmişte ilişki içinde olanlarla birlikte, onunla bütünleşmeyenler de bu hareket içerisinde yer almışlardır. Kürtlerin içinde Amed'de yaşayan Cemil Paşazade örneğinde görüldüğü gibi bilinen aileler ise bu harekete uzak kalmaya çalışmışlardır. Azadi Cemiyeti deşifre olup öncüler yakalanınca cemiyetinin öncülüğünü daha geri planda kalanlar üstlenmişlerdir. Şeyh Sait te bunlar arasında bulunmaktadır. Daha sonra Piran' da ortaya konan provakasyonla Kürtlerin zamanından önce plansız bir şekilde harekete geçmesi sağlanmıştır 1925'te Genç, Palu, Hani bölgeleri içerisinde kalan ve Şeyh Sait İsyanı olarak tarihe geçen bu isyan kısa sürede bastırılmıştır.

Şeyh Sait İsyanı'nın bastırılması sadece Kürtlere yönelik başlatılan baskıları değil, aynı zamanda başarıya ulaşan Türk Kemalist ulusal hareketinin siyasal bir organizasyon ve devlet olarak o süreçle birlikte yöneliminin ne olacağını da ortaya koymuştur. Bu anlamda Şeyh Sait

isyanı'nın bastırılması Kürtlere soykırım ve asimilasyon, Türk siyasal yapılanmasına da otokratik bir şekillenme olarak damgasını vurmuştur.

Böylece, "tek ulus, tek Pazar" yaratma doğrultusunda "tek şef, tek parti" rejimine geçilmiş "Takriri Sükun" yasalarıyla "Bölge Müfettişlikleri," "İstiklal Mahkemeleri" kurulmuş, "Tedip ve tenkil" uygulamalarının önü açılmış, çıkartılan " Tekke ve Zaviyelerin" kapatılması kararlarıyla, dinlerin ve mezheplerin ibadet etmelerine bile konulan yasaklama ve sınırlamalarla, Türkiye tamamen kapalı, otokratik bir sistemle yönetilmeye başlanmıştır.

Koçgiri isyanının bastırılması, Azadi Cemiyeti'nin yöneticilerinin tutuklanması ve Şeyh Sait isyanının bastırılmasından sonra Türk devletinin Kürdistan politikası uygulanmaya devam etmiş ve Kürdistan tamamıyla Türk uluslaşmasının gerçekleşme alanı olarak görülmüştür. Askeri, ekonomik, kültürel ve siyasal boyutlarıyla da buna hız kazandırılmıştır.

Türkiye devlet sınırlar içerisinde kalan, orta, kuzey ve batı Kürdistan'da Türk egemenlerinin bu soykırımcı, asimilasyoncu politikaları sürerken, Kürtlerin karşı koyuşu da devam etmiştir. Yurt dışına çıkmak zorunda bırakılan ve daha çok da Ortadoğu ülkelerine giden(Tebriz, Lübnan, Kahire, Tahran vb.) Kürt aydınları aralarında ilişkilendirmelerini sürdürmüşlerdir. Ve 1927'da Beyrut'ta Hoybun (Bağımsızlık) adıyla örgütlenmişlerdir.

Hoybun önceki Kürt kimlikli örgütlenmeler oranla daha geniş bir yelpazede örgütlenme ve öngörüye sahip olmuştur. Konjoktürel durum da bunun için gerekli koşulları yaratmıştır.1917'de Rusya da gerçekleşen devrim ezilen halklar için umut ışığı olurken, Batılı devletler içinde Wilson prensiplerinde de dile geldiği gibi, Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ilkesine kayıtsız kalmama gibi bir sonuç yaratmıştır. I. Dünya Savaşı'ndan

sonra Türkiye ve İran'ın yanında Suriye ve Irak gibi yeni devletlerin oluşması, Kürdistan'ın Güney ve Güneybatı parçalarının bu devletlerin sınırları içerisinde kalması, Türkler ve İranlıların yanında, İngiltere ve Fransa'nın bölgede müdahil güçler arasına girmeleri, Ortadoğu'da yeni güç ilişkileri ve dengelerinin oluşmasına neden olmuştur. En önemlisi de bağımsızlık mücadeleleri yeni başlayacak olan mazlum halklar için yeni örgütlenme, savaş strateji ve taktiklerinin geliştirilmesi olanağını yaratmıştır. Tüm bunlar Hoybun cemiyetinin oluşumunda elverişli konjoktürel koşulları oluşturmuştur.

Hoybun'un var olan bu konjoktürel koşulları değerlendirip, kendisi için ne kadar bir dayanak ve alt yapı haline getirdiği tartışmalıdır. Buna rağmen önemli sayılacak adımların da sahibi olmuştur.

Hoybun, merkezini Halep'e taşıyarak Kuzey Kürdistan'da bir ayaklanmayı ön görmüş, en elverişli alan olarak gördüğü Ağrı'da gerilla taktiklerini esas alarak, isyanı başlatma kararını almıştır. İsyanın komutasını İhsan Nuri üstlenmiştir. 1928'te Ağrı'da başlayan isyan, bir Kürt Hükümetinin kurulmasını hedeflemiş, belirli bir eğitim almış güce dayalı askeri bir hareketi başlatmayı öngörmüştür. Türk birliklerine önemli kayıplar verdirtilmiş, Ağrı ve bölgesinde belli bir dönem etkili olunması sağlamıştır. Ancak daha sonra İranla yapılan anlaşma çerçevesinde Türk askerlerinin geçişine izin vermesiyle birlikte gerçekleşen kuşatma hareketi ile isyan bastırılmıştır. İsyanın bastırılmasından sonra da Hoybun varlığını sürdürmüş, 1942'de Doğu Kürdistan'da kurulan Komala örgütüne katılarak varlığını sona erdirmiştir.

Komala örgütlemesi her ne kadar Doğu Kürdistan'da kurulmuş olsa da daha sonra Kuzey ve Güney Kürdistan da katılımlar gerçekleşmiştir. Doğu, Güney ve Kuzey Kürtlerinin katılımlarının sağlandığı Dalamper dağlarında bir toplantının yapılması bile söz konusu olabilmıştır.

Koçgiri ve Ağrı İsyanlarının bağımsızlıkçı ulusal özellikleri bu her iki İsyanın ortak yönlerini oluştururken, Şeyh Sait İsyanı ve daha sonra gerçekleşmiş olan Dersim İsyanlarından farklılıklarını ortaya koymaktadır. Her ne kadar Şeyh Sait İsyanının bastırılmasından sonra idam sehpasına çıkarılan Kürt şahsiyetleri, kimlikleri ile birlikte, Kürdistan ideallerini ortaya koymuş olsalar da, bu farklılık öz itibarıyla varlığını korumuştur.

Ağrı isyanının bastırılmasından sonra 1934 yılında çıkan 2510 sayılı kanunla Türkiye 1-)Yoğun bir biçimde Türk kültürüne sahip, 2-)Türk kültürüne sahip olmayan nüfusa Türk dili ve kültürünün benimsetileceği, 3-) Boşaltılacak olan alanlar başta olmak üzere üç bölgeye ayrıştırılmıştır. Ve ardından da 1936 yılında Dersimde olağanüstü hal ilan edilmiştir.

Amaç bahsi geçen bu yasanın pratikleştirilmesi için Dersim'in kontrol altına alınması ve her yönüyle denetimin sağlanmasıdır. 1876'dan beri on bir sefer düzenlenmesine rağmen bir türlü girilemeyen Dersim'in işgal edilmesidir.

1936'da olağanüstü halin ilanı ile birlikte Dersim kuşatılmış ve her türlü giriş -çıkışa yasaklanmıştır.

Dersim'de isyan, önceden gerçekleşen bir planlama doğrultusunda değil, Türk ordu birliklerinin yönelimleri karşısında başlamıştır. Türkiye Devleti Dersimlilerin teslim olmasını istemiştir. Bunun karşısında ise Dersimliler bu kuşatma ve yönelime karşı durarak "Dersimi kendilerinin yönetmelerine izin verilmesi" talebinde bulunmuşlardır. Türk devlet yetkilileri Dersimlilerin bu taleplerini götüren elçilerini öldürerek karşılık vermiş ve saldırısını başlatmıştır.

Tarihinde olduğu gibi Dersimde büyük bir direniş yaşanmış olsa da isyan sonuçta katliamla bastırılmıştır. Resmi rakamlara göre kırk bin (40.000) kişi katledilmiş, köyler boşaltılmış, yaşayanlar "Mecburi İskan'a" tabi tutulmuş ve Dersim yasak bölge olarak ilan edilmiştir.1936'da

ilan edilen olağanüstü hal ise, 1948'de kaldırılmıştır.

Dersim İsyanının bastırılması Kuzey Kürdistan'da bir dönemin kapanması ve yeni bir dönemin başlaması anlamına da gelmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Türkiye devlet sınırları içerisinde kalan toprakları askeri olarak işgal etmiştir. Dersimde bastırılan isyan ise bunun son halkası olmuştur.

Dersim İsyanı'nın da önceki isyanlarla hem benzer, hem ortak yönleri bulunmaktadır. Ortak yönleri isyanların bölgelerle sınırlı kalması, ülke ve halk bütünlüğünü temsil edememeleri ve haklı gerekçelere dayanmış olmalarıdır. Ayrılan yönleri ise Koçgiri ve Ağrı İsyanlarında olan programlı ve bağımsızlıkçı karakterin Şeyh Sait ve Dersim İsyanlarında olmaması, Kürtlük temaları olsa da böyle bir özeliğin İsyanların başlangıcına gerekçe oluşturmamış olmalarıdır.

Dersimde bastırılan İsyan, aynı zamanda askeri işgalin kültürel ve ekonomik işgal ile tamamlanmasının önünün açılması anlamına gelmiştir. Artık Kuzey Kürdistan Türk devletinin kontrolü altına girmiş, buralarda Türk uluslaşmasının geliştirilmesi önünde hiçbir engel kalmamıştır. Beyaz sömürgecilik olarak da adlandırılan kültürel sömürgeciliğin başarısı için kapılar sonuna kadar açılmıştır. Kürtçenin yasaklanması, bölge yatılı okullarında çocuk sayılabilecek yaşlardaki Kürtlerin Türkleştirilmesi sürecine girilmiştir. Türklük "övünülecek, ulaşılmaması gereken bir hedef olarak" kabul edilirken "Kürtlük aşağılanmaya" başlanmıştır. Nasıl Cumhuriyetin kuruluşunda, hâkim parola "Ne Mutlu Türküm Diyene" biçiminde belirlenmiş ise, beyaz sömürgecilikle birlikte Kürdistan da "eğer yaşamak istiyorsan, Türk olacaksın" parolası öne çıkarılmıştır. Böylece Beyaz sömürgeciliğe rolü oynatılarak ekonomik işgalle; tüm zenginlik kaynaklarının, insanın fizik ve beyin gücünün talanı dahil Kürdistan'da sömürgecilik süreci tamamlanmaya çalışılmıştır.

GÜNÜMÜZ BİLİMİNİN ELEŞTİRİSİ

Türümüzün sosyal bir varlık biçiminde gelişme göstermesiyle birlikte bilimin de temelleri atılır. İnsanlığın edinmiş olduğu ilk bilgi günümüz biliminin de tarihsel temelini oluşturur. Bilgi, diğer adıyla bilim toplumsal gelişmeyi açığa çıkardığı gibi kendisi de aynı zamanda toplumsal etkinliklerin bir sonucu olarak gelişir. Bu anlamda bilim çıkışı itibarı ile toplumun demokratik ve kolektif çabasının bir sonucudur.

Günümüz bilimi kozmostan kuantuma kendisiyle birlikte açığa çıkarmış olduğu muazzam gelişme düzeyi ile baş döndürücü bir niteliktedir. Bilgi ve teknik bakımından açığa çıkarmış olduğu birikimlerin yanı sıra, bilimin günümüzde egemenlerin elinde doğayı ve insanı sömürme ve tahrip etme aracına dönüşmesi, özünde demokratik ve özgürlükçü bir çizgide gelişen bilimin kendi gelişim doğasıyla da uyuşmamaktadır. Bu da gerek bilimin gelişim mantığı, gerekse kullanım tarzında bazı yanlış ve yetersizliklerin olduğunu göstermektedir.. İktidar güçleri tarafından toplumdan soyutlanarak ele alınan bilim, sanki toplumun dışında, topluma rağmen gelişebilir bir olguymuş gibi yansıtılmaktadır. Oysa böyle bir kanı sistem sahiplerinin çıkarlarını koruma, sürdürme maksadıyla geliştirdikleri büyük bir sapma ve yalandır. Nasıl ki insana rağmen felsefe gelişemez ise aynı şey bilim içinde geçerlidir. Burada yaratılmak istenen dahası yaratılan, etik dışı sorumsuz bir bilimciliktir. Günümüzde doğa ve toplum üzerinde gerçekleştirilen ve gittikçe onarılması güçleşen tahribatlar, sorumsuzca gelişen böyle bir bilimciliğin doğal sonuçları olmaktadır. Bütün bu gerçeklikler ortadayken çevremizde rastladığımız ve giderek bir anlayışa dönüşen "ya, biz ne yapalım, bilim geliyor dünya da bu gelişmelere denk

değişiyor ne yapılabilir ki, bize de bu gelişmelere ayak uydurmak düşer" biçimindeki söylem ve yaklaşımlarda sözkonusu bilimciliğin zihniyet boyutunda gelişen acı yansımaları olmaktadır. Daha sağlıklı bir bakış açısıyla bakıldığında, sistem tarafından temel bir ideolojik yaklaşım olarak topluma hakim kılınmaya çalışılan bu tarz bir bilimciliğin karşısında gelişen bu tür kabullenmeci ve boyun eğmeci yaklaşımlar hiçte bilimsel bir algıla-

ma ve duruşu yansıtmamaktadır. Kuşkusuz burada yapılması gereken, kabaca bilimi reddetmek veya bilimin açığa çıkardığı kazanımları dışlamak değil, daha çok bilimin ne olduğu, nasıl ve hangi temelde geliştiği, kime hizmet ettiği, daha da önemlisi neye hizmet etmesi gerektiği gibi bazı temel soruları kendimize sormamız olacaktır. Bunu gerçekleştirmek için de başta iktidar temelli gelişen günümüz bilim ve bilimciliğinden kuşku duymak gerekir. Hatırlayacağımız gibi bilimin kendisi de en büyük gelişim düzeyini kuşkuyu temel alarak yakalayabilmiştir. Bir şeyden kuşkulanmak o şeyi sorgulamanın başlangıç ilkesidir. Böyle bir yaklaşımın, bizi bilime karşıt bir pozisyona değil, aksine daha doğru bir bilimsel anlayışı geliştirmeye götüreceği açıktır.

Yukarıda belirttiğimiz bilimi olduğu gibi kabullenme kaderci ve boyun eğmeci yaklaşımların temel bir nedeni de bilimi yeterince kavrayamamaktır. Hem bir anlam karmaşasının yaşanmaması hem de doğru kavranması bakımından yöntem olarak bilimi izah etmekte yarar var.

Yöntem ve mantık olarak günümüz bilimi

Doğa, evren ve insan hakkında yapılan, sistemli araştırma, gözlem ve deneye dayalı düşünsel etkinliklerin bütününe bilim denilmektedir. Olay ve olguların diyalektiğini, işleyiş yasalarını anlamaya, doğruya en yakın olarak açıklamaya, kuramlaştırmaya dönük sistemli bilgi ve düşünsel etkinlikler geliştirme bilimde temel çalışma mantığıdır. " yöntem olarak bilim, olguları

**Bilim bitmeyen
Bir araştırma sürecidir
Bilimde hiçbir bilgi, hiçbir kuram
Son halini almış değildir.
Her an yeni verilere ulaşma
Olasılık dâhilindedir**

açıklamaya yönelik bir araştırma, bir problem çözmeye işlemidir. Bilimsel yöntemin asal, kendine has özelliğini 'sınama -yanılma-yanılgıyı ayıklama' diyebileceğimiz araştırma sürecinde bulmaktayız. Bu süreçte ilk adım, problemi tanımak; ikinci adım, probleme çözüm olasılığı taşıyan hipotez (varsayım) oluşturmak; üçüncü adım, gözlem veya deney verilerine başvurarak hipotezin doğruluk değerini yoklamaktır. Ancak, hipotez (açıklayıcı ilke) oluşturmanın belli bir yolu ya da yöntemi olduğu kolayca söylenmez; buluş büyük ölçüde araştırmacının deneyimine, imge gücüne veya ussal (akılsal) yeteneğine dayanır. Hipotezin yoklanması ise biri 'mantıksal', diğeri 'işlemsel' diyebileceğimiz iki boyutlu yöntemsel bir uygulamaya dayanır. Mantıksal boyutta, hipotezden olgusal yoklanmaya el veren öndeyişler çıkarsanır; işlem-

sel boyutta ise çıkarsanan öndeyişler gözlem veya deney sonuçlarıyla karşılaştırılarak yoklanır. Sonuç olumluysa, hipotez, açıklayıcı bir ilke veya kuram olarak benimsenir; değilse, yeni hipotez arayışına girilir. Bilimin izlediği bu yöntemle giderek daha kapsamlı, açıklama gücü daha yüksek kuramlara ulaşılmaya çalışır."

Bilim bitmeyen bir araştırma sürecidir. Bilimde hiçbir bilgi, hiçbir kuram son halini almış değildir. Her an yeni verilere ulaşma olasılık dâhilindedir. Değişen hayat şartlarında yetersiz kalan kuramlar yerine yenilerini bulup ortaya çıkarmak, hep yeni bilgilere ulaşmak bilimde bitmeyen bir süreçtir.

Bilimsel yöntemle bilgi elde etme üç aşamada öngörülmektedir. Birinci aşama, sorunu doğru tanımlamadır. Her olgunun, olay ve sürecin kendi bütünselliği içinde, ilişki ve çelişkileriyle doğru çözümlenmesi, gerçeğe yakın bir tanımlamayı gerektirir. İkinci aşama, yapılan tanımlamanın, tanımlamaya ilişkin çözümlemenin, en azından uygulanagelmış biçimiyle "tumdengelim (soyut genellemelerden somuta varma ya da genel bir önermeden hareketle tek- tek özel durumlara ulaşma) ya da tümevarım (somut olandan soyut genellemelere ulaşma ya da özel bir durumdan genellemelere ulaşma ya da özel bir durumdan hareketle genel önermelere varma)" yöntemiyle doğrulanmasıdır. Sonuncu aşama ise bütün sonuçların bir tez halinde kendi somut kanıtları ile birlikte rapora dönüştürülmesidir. Bu üç aşamayla birlikte bilgi elde edilmiş olur.

Bilim veya bilimsel yöntem olarak özetlediğimiz bu kısa tanımdan da anlaşıldığı gibi olay ve olguları yorumlama ve anlama öyle kendiliğinden gelişebilecek bir olay değildir. Bilgi edinme, olayların özünü kavrama, düzinece hesap ve işlem yapmayı gerektirir. Ancak burada kendimize şu soruları sormak durumundayız acaba yukarıda belirlenen sistemli işlemler olmadan veya söz konusu yöntemin dışında bilgi edinilemez mi?

Analitik zekâca belli bir düzeyde geliştirilen bu yöntem, hayatın bütünlüklü kavrayışını sağlamaya yeterli mi? Bilgi edinmede veyahut bilim yapmada güdülerin, duyguların, sezgilerin rolü nedir? Dahası bilgi edinmede, bedeninin işlevi nedir? Ve hepsinden önemlisi de madde eksenli gelişen bir ölçme biçme işlemi maddi olmayan gerçekliği ne kadar kavrayabilir? Bunlar üzerinde tartışılması gereken bazı temel sorulardır.

İktidarcı bilimin eleştirisi

Doğru bilgi doğru eylem içindir. Bilimin doğuşu da bu gereksinimden doğmuştur. İnsanlar en temel gereksinimlerini doğadan karşılarlar. Doğadan doğru yararlanabilmek, bir ölçüyü gerektirir ki, bu da doğal yasaların bilgisine ulaşmakla mümkün olmuştur. İnsanlar, kendisini çevreleyen dünyayı tanımadan, nesnel yasaların bilgisine ulaşmadan kendi yaşamını hep eksik idame edeceklerdir. En temel gereksinimlerini karşılamak için bile, doğal yasaların bilgisi gerekmektedir. Bilim yaşamın pratik üretimi, tecrübelerin aktarılması, yanılgıların ayıklanması yoluyla daha doğru bilgilerin elde edilmesi şeklinde sürekli bir gelişim içinde olmuştur. Bilimsel gelişmeyi sağlayan da bu itici güçtür. Bilim bu anlamda insanlığın en değerli kazanımı olarak değerlendirilebilir. Ne var ki bilim, hem amaç ve hem de yöntem bakımından tartışma yaratan belli sonuçlara da yol vermiştir.

En genelde anlamda bilimin amacı; "genel doğruların ve temel yasaların bilgisine ulaşmak" şeklinde tarif edilmiştir. Bilimsel yapıda bu konuda yaşanan bir sorunsallık, nesnel yasaların bilgisine ulaşılmaya çalışılırken, bununla neyin amaçlandığı, yukarıda da belirtildiği üzere etikten bağımsız bir bilimsel gelişimin olup olamayacağı temel bir tartışma konusu olmuştur. İnsan bilim ile doğayı, çevresini tanıyarak, daha doğru ve bilinçli, daha iyi ve güzel bir yaşamı yakalamayı mı, yoksa daha fazla iktidar olabilmek ve egemenlik aracına dönüştürmeyi mi amaçlamıştır sorusu, bu tartış-

manın ana gövdesini teşkil etmektedir. Özellikle kapitalist uygarlığın, en genelde de devletçi-iktidarcı güçlerin nesneyi tanımada diyalektik, kullanımı ise pragmatik olmaları bilim-etik değer sorununu gündeme getirmiştir. Bu konuda bilimi sorgulamaya yönelik yapılan ve bilimsellik değeri yüksek olan yorum, bilimi kullanma amacından kaynaklı moral ilkedan uzaklaşmış, pragmatik, çıkarıcı, soğuk analitik zekânın toplumsal ve ekolojik yapıda ciddi tahribatlara yol açtığına ilişkindir. Gerçekten de günümüz insanının dilinde bilim, çevresine ve doğaya daha fazla hâkim değildir. Günümüzde somut anlamda bilgi, en temel sermaye, daha fazla sömürü ve kar aracı olma işlevini görmektedir. Bu durum, hiçbir çağda karşılanmadık beyinsel bir tüketime yol açmaktadır. "Beyinsel sömürü" de denilen bu tarz bir bilgi kullanımı işlemi, genel insanlığa hiçbir yarar sağlamamakta, doğru öğretmemekte, sürekli yıkıcı ve parçalayıcı bir rol oynamaktadır. Bundan hareketle bilgi tekeli elinde bulunduranlar, toplumun yeni tanrıları olarak insanlığı biçimlendirecek ve kullanmaya çalışacaklardır. Salt bilgi anlamında bilimsel yapıda bu ve buna benzer biçimde tehlikeli yanların ortaya çıkması, haklı olarak bilimin etik değer bağlamında ele alınmasını vazgeçilmez kılmıştır. Yaşanan sorunun ciddiyeti bakımından denilebilir ki günümüz biliminin en temel sorunu, daha fazla "bilgiye" ulaşmaktan öte (bilgi insan için her zaman gerekli olan bir ihtiyaç olsa da), kontrolsüz ve tehlikeli gelişmelere yol veren yanlarının etik ilkeye kavuşturulması ve düzeltilmesi sorunudur. Etik değerden kastedilen şey, bilimsel gelişimi "geriye çekme" bağlamına oturtmak değildir. Hele, önlemek hiç değildir. Kaldı ki "doğru bilgi"lenmenin kaynakları nedir sorusu, günümüz biliminin analiz etmesi gereken en temel konularından biridir. Toplumsal bilinç kaynaklı olmayan, yine bütünsellik içermeyen parçalı bilgilenme durumu hem sorunun kaynağı ve hem de

süre gelen bilim çevrelerinin de en temel handikabı olmuştur. Bununla bağlantılı olarak ortaya çıkan sorun, insanlığın zihniyet yapısında yaşanan parçalı zihniyet durumudur. 19. ve 20. yüzyıl biliminin bir yöntem sorunu olarak ele aldığı olguları daha fazla parçalara ayırarak tanımlama yaklaşımı,

**İktidar bilme perspektifinin
Hizmetinden kurtarılamayan
Bir bilim
Toplumların, halkların dolayısıyla
İnsanlığın hiçbir sorununa
Çözüm üretmeyecektir**

epistemolojik (bilgi bilimi) alanda bir bölünmeyi getirmiştir. Bu bölünme, insan zihniyet yapısında olgulara bütünsel bakmaktan uzak, "tekil olgusalılık" sanki bir "varlık" ve "oluş" biçimiymiş gibi bir bakış açısına neden olmuştur. Bunun yaşama yansımaları, en kabasından bir bireyciliği ve toplumsal değerler dizisinden kopuşu getirmiştir. Bundan ötürü oluşan bu zihniyet yapısı, kendinden öte hiçbir şeyi düşünmemekte, karşısında kendisini sorumlu ve bağlı görmesi gereken hiçbir moral-değer ilke tanınamamaktadır. Bu, insanın olabilecek en tehlikeli konumudur. Buna "bilimsellik" ya da bilimsel yöntem adına yol verilmesi, bilimin en tehlikeli bir tarzda iktidarın hizmetine sunulmasından kaynaklanmıştır. Bu anlamda en öncelikli bir sorun, bilimin iktidar tekelinden çıkarılması sorunudur. İktidar bilme perspektifinin hizmetinden kurtarılamayan bir bilim toplumların, halkların, dolayısıyla insanlığın hiçbir sorununa çözüm üretmeyecektir. İstenildiği kadar gen haritası çözümlensin, kuantum dünyasına girilsin, sosyoloji analizleri yapılsın, yeni bilimsel analizlere ulaşılsın bundan daha fazla iktidar güçleri ve sermaye tekelleri yararlanacaksa ve onları daha da güçlendirecekse, böyle bir bilimin genel insanlığa pek bir yararı dokunmayacaktır. Süregelen bilimin

bu anlamda neden bir sorgulanmaya tabi tutulduğu anlaşılırdır.

Belirtilen çıkmazlarıyla insanlığın sorunlarına din kadar bile çözümler getirmeyen iktidar-bilme tarzından kaynaklı bilimin sorgulanması gerektiğini belirten Réber Apo "*Madem bilim bu kadar gelişmişse, neden bu kadar çılgınlık? Yalnız 20. yüzyılın kanlı bilânçosunu tüm insanlık tarihiyle karşılaştırsak, kat be kat üstün olduğu bilinen bir husustur. Demek ki bilimsel yapıda da çok ciddi yetersizlikler ve yanlışlıklar vardır. Yanlışlıklar bilimin tespitlerinde olmaya-bilir; yönetim ve kullanım tarzında olabilir. Ama bu bilimi ve bilim adamlarını, kurumlarını sorumluluktan kurtaramaz.*

Kanaatim olarak mevcut bilim adamları ve kurumlarının konumu, Mısır ve Mezopotamya'nın ilk krallıklarındaki rahiplerin bağımlılık konumlarından hem ahlak hem de inanç açısından daha geri ve sorumsuz gibi durmaktadır. Firavun ve Nemrut kral soylarına başkaldıran İbrahim'i gelenekli dinler ve peygamberleri, ahlaken ve inanç itibarıyla insanlığın gelişiminde büyük rol oynadılar. Bu rol rahip geleneğinin olumlu yönüdür. İktidarın emrindeki bilim adamlarının yaptığı ise, iktidar çılgınlığının eline sürekli imha araçları vermesi ve en son insanlığın başına atomu patlatmasıdır. Demek ki bilim-iktidar ilişkisinde vahim bir yanlışlık vardır. Bilimi bir toplum ürünü olarak, en değerli kazanım olarak değerlendirebiliriz. Ama bunca felaketlere yol açmasını ise asla izah edemeyiz. Dolayısıyla bilim adamı ve kurumlarını bu yönüyle kabul ve hatta affedemeyiz. Bu öncelikli çelişkinin izahını bulmadıkça, sosyoloji ve tüm diğer bilimleri neden sorgulamamız gerektiği anlaşılır bir husustur.

Aşırı parçalara bölme hastalığı, Batı bilimciliğinin olgu bütünlüğünü yitirmek özelliğinden kaynaklanır. Bilimsel olarak da gerçeğin

kavranmasını önemli oranda zorlayan bu yaklaşımı kullanırken, bütünselliği gözardı etmemek çok önemlidir.

Batılı çağdaş rahipler -edebiyat, felsefe, bilim, çeşitli sanat dallarında çalışanlar- bir olgunun, olay ve sürecin bütünselliğini parçalayarak incelerler. Kadavra konumuna indirgenmeden inceleme ve araştırmanın mümkün olmadığına inanırlar. Bu bana hep Sümer rahiplerinin gökteki yıldız hareketlerinden insanın kaderini çözmeye yöntemini hatırlatar. Birisi ne kadar bilimsel, diğeri ne kadar mitolojik olsa da, bence sonuç aynıdır. Hatta çağdaş rahiplerimizin daha aşağılık olduğu kanısındayım. Madem o kadar kılı kırk yarmayı biliyorsun, neden tüm yüzyılları kat be kat aşan 20. yüzyıl fiziki ve anlamsal imhasına doğru bir anlam vermiyorsun? Neden sonuç alıcı bir çözüm sunmuyorsun? Bütünlüğü içinde bakılmayan hiçbir olgu, olay ve süreç doğru tanımlanamaz. Sınırsız parçalara ayırarak çözümleme, gerçeği büyük oranda gözden kaçırır; öğretmez, sağlıklı öğrenmeyi engeller. İnsanlığın oluşum tarzı, özünü değiştirmeden sürdürme durumundadır.

Batı kapitalist sistemi fazlasıyla parçalama ve değiştirme yöntemiyle oluşum tarzını bozmuştur. Sistemin bir kriz toplumu olması bu nedenledir. Sanat, felsefe, bilim insanın zihniyet durumunu belirler. Zihniyet veya ruhsallık parçalanamaz. Parçalanma öldürür. Batıda insanın bu tarz öldürülmesi egemendir ve tüm dünyaya da yaydırılmaktadır. İnsan bilgeliliğinin en önemli yönü bu bütünlüğü temsil etmesidir. Peygamberlik daha kutsallık kazanmış bilgeliktir. Zorlukları bütünsel yaklaşım güçlerinden gelir. Bilim, felsefe ve sanatı özümsememiş her toplumsal kurum ve temsili oluşum gerçeğini tahrip eder. Sonuç olarak her tür sapıklık, bütünsel anlayışın verilmemesinden kaynaklanır. En tehlikeli cehalet; olgu, olay ve süreçlere tekli zih-

niyetle -daha doğrusu parçalanmış zihniyetle- bakmaktır. Çünkü gerçeği katleder. Çağın, sistemin hastalığı budur. Örneğin en çok bilimsel niteliklere göre bakış, cehaletin en sinsi bir biçimi olarak görülmelidir. Ruhsallığı olmayan, duygusal zekâsını yitirmiş bir bilimcilik- ki, bilimcilik aynı zamanda kontrolsüz analitik zekâdır- her tür tehlikeye açıktır. Bir nevi söylem kanseridir.

Sorun çok bilmek değildir; bilmeye göre yaşamaktır. Bilmeyi tüm boyutlarıyla -bilim, felsefe, sanat- bütünsellik içinde toplumun zihniyet hali olarak sürdürmek, toplumsal var oluşun özüdür. Çağımızın yıktığı gerçeklik budur. Bilim bu nedenle muazzam yıkıcıdır. Örneğin nükleer yıkıcılık bir gerçeğin sembolik ifadesidir. İnsanın kendisine karşı atom bombasını gerçekleştirmek yamyamlıktan daha az vahşi eylem değildir." biçiminde ele alarak insanlığın sorun-çözüm diyalektiğinde bilimin eleştirisi kadar olması gereken doğru yaklaşımı da ortaya koymaktadır.

Bağılantılı olarak süregelen bilime yöneltilen temel eleştirilerden biri de cinsiyetçilik eleştirisidir. Haklı olarak "bilim bilimdir, bilimin cinsiyeti olamaz" şeklinde bir itiraz da gelişebilir. Bu, olması gereken bir bilimdir. Peki ya olan nedir? Oluşa gelmiş tarzıyla bilimin hangi perspektiften hareketle yapıldığı daha yakından incelendiğinde, cinsiyetçilik eleştirisinin yabana atılır bir yanının olmadığı görülecektir. Haliyle bu itirazın pek bir anlamı kalmayacaktır. Bir bilim ki, toplumsal yapının en eksi kutbuna itilen bir cins olarak kadının, kendisini bu bilimde göremeyecekse, doğal yaşam rolünü ve duygusal zekâsını yansıtamayacaksa, kurtuluş sorunlarına bir çözüm perspektifi bulamayacaksa, bu bilim cinsiyetçi bir bilimdir. Tarihin en eski bir çelişkisi ve sorunu olarak değerlendirilen kadın cinsinin ezilmişlik sorunu, gelişen sosyolojinin pek fazla bir ilgi alanını oluşturmaması, hatta toplumun temel bir

sorunu olarak çözüm önermelerini ortaya koymaması, bilimsel yapıda gelişen cinsiyetçi bakış açısının bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

Günümüzde bilimin en temel sorunlarından biri de, tanımlanış biçimi ve bilim adına dayatılan klasik bilim mantığıdır. Klasik bilim mantığına bilimsel bilgi, yüzde yüz doğruluğu olan, kanıtlanmış bilgidir. İnsanlığın bu tanıma uymayan, diğer bilme tarz ve süreçleri ise boş ve hiçbir bilimsel değeri

olmayan bilmeler olarak görülüp bir kenara atılmıştır. Bilimsel bilgiyi, pratikle doğrulanmış ve deneyle ispatlanmış bilgi ile sınırlı sayma anlayışı, doğru bir yaklaşım değildir. Bilme insanın bütün duyularının ortaklığı ile açığa çıkan anlamsallık düzeyidir. Bilimsel bilgiyi, bu anlamsal bütünlükten soyutlayarak elde etme yaklaşımı yukarıda da belirtildiği üzere ciddi yetersizlikler içerecektir. Bu paralelde gelişecek olan bir bilimin çok daha rahat insanın duygu dünyasından kopacağı açıktır. Nihayetinde günümüz biliminin şahsında yaşanan da budur. Bilim adına bilgiye dönük yapılan bu tanım Önderlik deyimiyle bilgiyi parçalar. Parçalı bilgi üzerinde gelişecek bir bilincinde parçalı gelişmesi kaçınılmazdır.

Bilmeyi parçalayan bu anlayış, bilimin felsefesini yapan Rene Descartes tarafından savunulmuştur. Olayların tam bir kesinlik içerisinde anlaşılmasını hedefleyen Dekart, bunun da ancak kesin ve doğruluğu kanıtlanmış bilgiye ulaşmakla mümkün olabileceğini savunmuştur. Oysa bilimin her hangi verili bir dönemde açıklığa kavuşturduğu bilgi, mutlak ve değişmez değildir. Bilgi, doğası gereği görecelidir. Bu yüzden kesin,

değişmez bilgi yerine "sürekli gelişen ve derinleşen bilgi" yaklaşımı yeni bilimsel yöntemin doğası gereğidir. Eskinin tanrısallaştırılan bilim anlayışı, sömürücü sistemin toplumsal hayat üzerindeki egemenliğinde de mutlaklaştırıcı bir rol oynamıştır. Bu değerlendirmelerden de anlaşılacağı gibi bilim, sadece kesinliği olan bir bilgi veya olayların anlaşılması noktasında kullanılan bir yöntem olmanın ötesinde toplumsal hayatı olumsuz veya olumsuz-

belirleyebilecek bir olgudur. Burada sorgulamayı gerektiren asıl nokta yöntemin kendisinden çok yöntemi oluşturan ve yönlendiren temel anlayış olmaktadır.

Sahip olduğumuz imkân ve başvur-

duğumuz bilimsel yöntemler evrenin belli yönleriyle açıklanmasını ve hayatın birçok yönüyle kavranabilmesini sağlayabilir. Ki bu konuda çok önemli mesafelerde katedilmiştir. Ancak her şeyiyle evreni ve insanı açıklayabilme gücüne sahip olduğu da söylenemez. Mesela, ruh ve anlam olgusu sözkonusu olduğunda bilimde tam bir tıkanma ve çaresizlik belirmektedir.

Bu durum, bilimin eskisi gibi, salt materyalist veya kaba maddeci bir anlayış ile daha fazla ilerletmeyeceğini ortaya koymaktadır.

Geçmişte bilim insanları, ruh ve anlam olgularını "bizi ilgilendirmez bu metafizikçilerin işidir" diyerek bilimi, doğanın bu yönünden tamamen soyutlamaları günümüz biliminin en zayıf yanını teşkil etmektedir.

Ruhsuz ve duygusuz, dolayısıyla mekanik olan bir madde anlayışı ile doğa, insan ve evren olgularının bütünlük içerisinde, doğru anlaşılamayacağı gerçeği kuantum fiziği felsefesince de

paylaşılmaktadır. Bu gerçeklik başta Réber APO olmak üzere artık birçok bilim insanı tarafında da sıkça dile getirilmektedir. İktidar temelli bilimin felsefesi, mantığı, amacı ve kullanılış şekline dönük yapılan bu yorumlar bilimi dışlama biçiminde anlaşılmalıdır. Burada hedeflenen hayati kavramda daha yetkin ve amacına uygun olarak gelişen yeni bir bilimsel perspektife ulaşmadır.

Bilim kuramının yetersiz kaldığı alanların

**Bilim insan kaynaklı bir olaydır
İnsanın sınırlılıklarını kapsadığı gibi
Yanlışlıklarını da kapsayabilir
Tam bilim, mutlak bilim yoktur**

eleştirisi, "tanrısal doğruların" eleştirisi olarak nitelendirilemez. Çünkü bilim insan kaynaklı bir olaydır. İnsanın sınırlılıklarını kapsadığı gibi yanlışlıklarını da kapsayabilir. Tam bilim, mutlak bilim yoktur. *"Bilimlerin tarihi, yanlışlığın ilerletici dışlanması tarihidir, yani yanlışlığın yerini başka yeni bir yanlışlığın, ama gittikçe daha az saçma olan bir yanlışlığın almasının tarihidir."* der Engels. O halde bilim eleştirisi yöntemi ile temel yanlışlıkları düzeltecek ve kendi gelişim rotasını sürdürecektir. Yetersizliklerine rağmen yinede bilim, insanlığın en temel aydınlanma kaynağıdır. Nasıl ki tarihte yanlış olan bakış açıları bilimsel yöntem sayesinde aşıldıysa, bundan böyle de insanlık, bilimsel yöntem ile aydınlanacak ve kendi sorunlarını aşacaktır. Eğer insan doğadaki diğer türler arasında kendi türünün gücünü kanıtladıysa, bunu, düşünsel etkinlik, akıl ve bilgi gücüne, yani bilimsel yönetime borçludur. Bu anlamda bilimi, insanlığın en kayda değer bir kazanımı olarak görmek önemlidir. İnsan, bilimi türünün üyeleri ve tabiatın ötekileri üzerinde bir egemenlik aracı olarak değil, onlarla daha anlamlı bir yaşamı paylaşabilmenin ayrıcalığı olarak görmeye başladığında, bu, kendi gerçek aydınlan-

masının da yolu olacaktır. Bu tarz bir bilim toplumu yanıltmanın bir aracı değil, toplumları aydınlatmanın gerçek bir ışık kaynağı olacaktır. Toplumsal olgu, toplumsal düzeyde gerek maddi gerekse duyu ve düşünce dünyası itibarı ile sahip olduğu ruhsal atmosferi bir bütünlük içerisinde ele alınmadığı sürece tahrir edilecektir.

Klasik tarzdaki bir bilgi veya bilim tanımı haklı olarak belli bazı soruları akla getirmektedir. Bizim deney ve gözleme dayanmayan doğamız acaba bilimsel değil midir? Biz bu bilimin neresindeyiz veya bilim bizim insani doğamızı ne kadar karşılayabiliyor? Daha da genelleştirecek olursak, bunca yaşananlar deney ve gözlem ile ölçülüp ispatlanmadıkça bilimde yer bulamayacak mı? Acaba bilim bütün olan bitenleri bir denkleme buluşturabilir mi? Ve daha birçok soru sorulabilir.

Bir yöntem olarak bilim gelişmeden önce toplumsal hayatta bilimsel öğeler mevcuttu en basitinden bilince çıkarılmış bir ana-çocuk ilişkisinde bile birçok bilimsel öğe söz konusudur. Duygu kökenli gelişen, ana-çocuk ilişkisinin bilimsel bir ilişki ve gelişme olmadığı savunulabilir mi? Ve daha birçok soru sorularak cevap aranabilir. Bütün bunlar bir araya getirildiğinde insanın toplumsal doğasının bilim yoluyla param parça edildiği bu sistem karşısında, bilimin toplumun demokratik-kominal özüne uygun olarak ele alınarak yorumlanması ve toplumsal özgürlüğü geliştiren gerçek niteliğine kavuşturulması acil bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yine bilginin iktidarından bahsedilir. Toplum ve doğa karşısında iktidardan hedefleyen anlayışlar bilgiyi en tehlikeli bir iktidar aracı haline getirirken, bu anlayışlardan uzak bir bilgi yaklaşımı toplumsal hayatın özgür gelişiminde büyük bir rol oynayacaktır.

Abdullah ÖCALAN
Sosyal Bilimler Akademisi

ALT TOPLUM YADA EGEMEN SINIFLARA GÖRE TOPLUM

İnsanın kendi bilincine vararak emeğiyle yarattığı toplumsallığı doğa yasalarıyla tamamen uyumlu ve ekolojiktir. Bu yüzden insanlığın bu ilk toplumsallaşmasına doğal toplum denilmektedir. Bu toplumsallık ana kadın etrafında gelişir ve herkes gücü oranında katıldığından demokratik-komünal bir nitelik taşır. Önderliğin "karşı devrim" dediği hiyerarşik, devletçi ve sınıfçı toplumun oluşup derinlik ve genişlik kazanmasıyla doğal toplum olarak ifadelendirilen ekolojik toplumun adım adım geriletilmesi, günümüze kadar devam ederek gelen en temel toplumsal çelişkilerden biridir. Bu çelişkinin sonucunda toplum sosyal tabakalara, ekonomik ve kültürel gruplara bölünerek adeta parçalanmış; din ve ideolojik farklılıkların körüklenmesi bu parçalanmayı daha da derinleştirmiştir. İktidar kurumlarını denetiminde bulunduran egemen azınlık genel anlamda üst toplumu ifade ederken, bunun dışında kalan, emeğiyle geçinen, emeği sömürülen, ezilen, baskı altına alınan geniş toplumsal kesimler de en genel anlamıyla alt toplumu oluştururlar.

Her maddi olguda olduğu gibi toplumsallaşmanın özünü belirleyen yasaları vardır. Bu yasalar, insanın toplumsallaşma diyalektiğinin özgür gelişim yasalarıdır. Toplum; İnsanın maddi manevi tüm gelişmelerini içine alan özgün bir realite olarak ortaya çıkar. Dolayısıyla toplum, her insanın içinde var olmak zorunda olduğu onsuz edemeyeceği bir duruş olmayı da ifade eder. İnsanın toplumsallaşmayla içine girdiği bu mecra-da yaşadığı tüm gelişmeler onun bilinç ve kurumsallıklarını yaratır. Bu onun dünyaya bakış açısını yani paradigmasını oluşturur. Kendi toplumsallığının yasalarını insanın kendisi yaratır. Bu yasaların yapılmasına o zamanın algılama düzeyi

damgasını vurur. Dolayısıyla var olan toplumsal karakter ve bilinç, oluşan yeni yasalara ve yaratımlara da damgasını vurur. Ancak her yenilik toplumsal gelişmede olumlu şeyleri ifade etmeyebilir. Önderliğin "değişim vardır geliştirir, değişim vardır bitirir" tespiti de bunu ifade eder. Reel sosyalizm örneğinde yaşanan değişim bu yasanın pratik ifadesidir. Toplumsal gelişmelerde ortaya çıkan her yeni durumun olumlu ya da olumsuz mu olduğunu, ilerici ve geliştirici mi, yoksa geriletilici mi olduğunu belirleyen yasa ise, toplumsallığın ana kuruluş yasası olan komünalite ve demokratiklik ile ölçülmelidir. Çünkü bu yasa insansal varoluşun temel yasası, olmazsa olmazdır.

Toplumsal gelişmelerin sokulduğu rota ve aldığı karakter yeni bir aşamayı ifade eder. MÖ 6000-4000 yılları arasında başlayan hiyerarşik yapılanmanın erkek zihniyetiyle sürekli bir değişimi yaratması; bu hiyerarşik yapının sınıflaşmaya ve devletleşmeye açık yapısı toplumsallığın temel yasalarından bir kopuşu, bir sapmayı ifade eder. Toplumun doğayla uyumu bozulur, eşitlikçi ve komünal değerler aşılır ve toplumsal bölünmenin alt yapısını oluşturur. Bu gelişme giderek devlete evrilir. Önderlik devletin oluşumunu şöyle ifade eder. *"...Devlet kavram ve çerçeve olarak rahip tapınaklarının döl yatağında oluşurken, esas kurumlaştırıcı ve iktidar gücü haline getiren, hiyerarşik toplumun yaşlılar meclisiyle askeri şefin maiyetidir. Devlet iktidarı bu üçlü arasında yoğun ve uzun süreli ilişki ve çelişkilerle belirlenir. Başlangıçta rahip-kral egemenken giderek yerini önce yaşlılar meclisine -ilkel demokrasi-bırakacak, daha sonra gücün nihai belirleyici olduğu askeri şefin hakimiyeti geliştirecektir."* Toplumun bu yeni aşaması aynı zamanda toplumun alt ve üst toplum biçiminde ayrıştırıl-

ması dönemidir de. En genel anlamda devletleşen ve bunun etrafında gelişen hiyerarşik, despotik, tahakkümcü toplumsallaşma; üst toplumu ifade ederken, tüm bunların dışında kalan, kendi içinde aşırı merkeziyetçi olmayan, komünal ve demokratik ilişkilerin toplumsal yapılarında temel belirleyenler olarak var olan toplumsal kesimlerde alt toplumu oluşturur.

Toplumsal kendi gelişim tarihinde insanın kendini yaratması kadar önemli bir gelişmesi de devletçi toplumun ortaya çıkmasıdır. Ancak burada gerçekleşen bir anlamda insanlığın ilerleyen gidişatını durdurarak tersine bir yol almaktır. Bu toplumsallaşmanın temel yasalarıyla çelişir ve toplumsallıktan bir sapmayı ifade eder. Bu gelişimde toplumun çok az bir kesiminin devletleşerek insanlık nimetlerinden haksızca pay aldığı geniş bir kesiminde adeta azaplı bir yaşama mahkûm edilmesi yaşanır. Bu durum en fazla da kendisini üretim ve tüketimde gösterir. Üretimde sürekli üretkenlerin oluşturduğu en geniş toplum kesimi alt toplum olmasına rağmen zenginlik başkalarına -üst topluma- gider. Örneğin günümüzde kabaca toplumsal zenginlikten düşen payın % 80'ini toplumun % 20'si alırken, insan nüfusunun % 80'ini toplumsal zenginliğin ancak % 20'sini alabilmektedir.

Toplumsallaşmanın doğasında alt veya üst toplum yoktur. Toplum parçalanmamış bir bütündür. Ancak üst toplum altını bağrında taşır. Fakat tersi doğru değildir. Alt toplum üstünü içermez. Çünkü yeni olgu yoktur. Yeni bir olgu olmadığından bu ayırıştırma doğal değildir. Bu ayırıştırma otorite ve denetimi ele geçiren devlet yaratımıdır. Önderlik bu toplumsal gelişme durumunu ve devlet toplumsallığını şöyle izah etmektedir: *"Devleti toplum içinde toplum veya birinci toplum içinde ikinci toplum, diğer bir deyişle alt toplumun üst toplumu olarak genel bir kavramlaştırmaya tabi tutmak yararlı olabilir. İkinci*

yararlı bir yaklaşım, devleti kavram ve kurum olarak alt toplum üzerinde parçalanma ve sürekliliği olan bir olgu olarak değerlendirmek tarzında olabilir." Alt toplum, devlet yaratımı ve dayatmasıdır. Bu yüzden üst toplum, alt toplumun hafızalarını ele geçirmek, mülkleştirip hizmetine koşturmak istemiş; bu istem ve amacın gerçekleşmesi için büyük yalanların etkilediği bir gerçekliği yaşamaktan tarih boyunca kendini kurtaramamıştır.

Devlet ya da üst toplum kendi yaşam diyalektiği gereği toplum ilişkilerin tümüne parçalamayı dayattığından karşıtını yani alt toplumu oluşturur. Kendi çıkarlarının tehlikeye girmemesi için alt toplumu her zaman cahil, geri ve güdülmesi gereken bir sürü olarak gördüğünden alt toplumu sürekli örgütsüz ve dağınık bırakır. Bunu sağlamak içinde alt topluma her türlü siyasal, kültürel, ekonomik ve askeri şiddeti kullanır. Alt toplum üst toplumun düşünsel ve fiziki baskı ve zoruna maruz kaldığı için giderek kendi öz değerlerine karşı bir yabancılaşmayı yaşar. Bu yabancılaşma Marksist teoride sınıf bakış açısına dayalı yapılan insanın emeğine yabancılaşmasından daha derin ve kapsamlı bir yabancılaşmadır. Ancak toplumsallığın özünü oluşturan komünalite bu dayatma ve yabancılaştırmaya karşı direnir, bunlara karşı yaşamı pahasına mücadele eder. Alt toplumun bu direnişini kırmak, kendine eklemlemek ve yedeğine almak için her yol ve yöntemle başvurur. Devletçi toplumun tüm baskılarına karşı koyan insan bireyinin tarihte örnekleri çokça yaşanmış trajik sonları, bu toplumun irade göstermek isteyenlere ne kadar tahammül gösterebileceğine en iyi kanıttır. Derisini yüzmek, diri diri yakmak, idam etmek, zindana atmak ve sürgüne yollamak, devletçi toplumun irade gösteren bireylere karşı uyguladığı baskıcı yöntemler olmuştur. Toplumun üst kesimlerinin bu tip bireysel duruşları toplum için tehlikeli, sapkın, barbar,

terörist insanlar olarak göstermeleri, yine alt toplumun iradesiz ve bilinçsiz kılınmış kesimlerini buna inandırmaya çalışmaları genel bir yaklaşım durumundadır. Baskı yöntemlerini haklı kılmayı da eksik etmeyen bu toplum tam bir özgür birey düşmanı olmaktadır.

Bölüp parçalama, devletçi toplumun temel özeliğidir. Bütünlüğü, tamamlayıcılığı ortadan kaldırır. Bu kendisini yaşatmanın temel ölçüsüdür. Parçaladıkça, böldükçe, küçülttükçe daha kolay denetime alacağını, hedefleri doğrultusunda kullanacağını bilir. Yarattığı bu bölünmüşlüğü toplumun geri kalanına kabul ettirebilmek için, insanı ve toplumu var eden temel ilkeleri ters-yüz ederek, gereksiz ve yanlış göstererek büyük toplumsal yalanı yaratır. Böyle yaparak kendi meşruluğunu sağlamaya çalışır. Bunun için her yol ve yöneme başvurur. Sümer rahibinin devamı olarak kendisini yaşatır. Mitolojiyi, dini bu uğurda kullanır. Devlete tanrı krallığı gibi sıfatlar yükleyerek kutsallaştırır. Böylece toplumun geniş kesiminin devletçi ilişkiler içinde hiyerarşik-iktidar mekanizmalarıyla esir alınır. Devleti yaratarak ondan beslenen üst toplum üste cennetvari bir yaşam içinde yaşarlarken, alttakiler de kul, köle, köylü, işçi olarak cehennem azabı içinde bir hizmetkâr yaşamı yaşamaya mecbur bırakılır.

"Köleci devlet toplumunda mülkiyet kurumu da sağlam bir başlangıç yapar. Sistemin özü üst toplumun alt toplumu her şeyiyle mülkleştirmesine dayanır. Tanrı-krallar ve yardımcılarını her şeyin sahibidirler."Üst toplum altını bağrında taşır. Fakat tersi doğru değildir. Alt toplum üstünü içermez. Çünkü yeni olgu yoktur. Dolayısıyla feodal toplum köleci sistemin dıştan ve içten gelen saldırılar sonucunda yeni yüklenimler alarak gelişmesiyle şekillenmektedir. Bağrında birçok köleci sistem değerini barındırmaktadır. Eski biçimleriyle olduğu gibi değil, yeni değerlerle kurulan sentez

sonucu oluşan yeni formlar olarak yaşamaktadırlar. Ortadan kalkma değil, şekil değiştirerek var olmaya devam etmektedirler."Feodal toplumda dini, politik, askeri ve bürokrasinin bir biriyle olan çıkar ilişkileri sonucu oluşan kesimlerin birliği üst toplumu, bunun dışında kalan toplumsal kesimler ise bir anlamda alt toplumu oluştururlar.

Toplumsallığın kapitalist devlet aşamasında üst toplum ile alt toplum arasındaki farklılaşma daha da derinleşmiştir. Üst toplum niceliksel olarak daralırken zihinsel ve manevi olarak yarattığı tahribatlardan dolayı alt toplum da genişlemiştir. Kölecilikte ve feodalizmde devlet ideolojik ve simgesel olarak üst toplumun da üstünde olduğundan devlet toplumunu oluşturanlar da bir anlamda köle, kul olmayı yaşarlar. Fakat kapitalist toplumda devlet sermayedarın kendisidir. Ya da sermayedar devlet olmaktadır. İktidar bu anlamda kişiselleşmiştir. Bir üst toplum özelliği olarak iktidarın kişileştirilmesinden ötürü kapitalist toplumda hemen herkes devlete koşmayı istese de özünde bu üst toplum tuzağıdır. Çünkü bu toplumda iktidar olmak için sermayedar olmak gerekir ki sermayenin temel bir özelliği olarak rakiplerini yine yine oluşması şartı çok az bir kesimin iktidar olmasına yol açar ki bu tekelleşmiş kapitalizm olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla kapitalist devlet aşamasında çok az bir sermayedar, dar bir bürokrasi-yönetici sınıf, kısacası küçük bir elit kesim dışında her kes alt toplum içinde değerlendirilebilir. Fakat alt toplum bu aşamada yoğun bir bilinç kaybını yaşar. Pusulasını yitirmiş gemi gibi sığınacak liman arar. Ve egemenlerin limanına demir atar. Egemenler sistemlerini daha rahat sürdürmek için her dönemde insanlığın temel değerleriyle, toplumsallığı yaratan yasalarıyla çelişen numune tipleri topluma sunarak, toplum mühendisliğiyle toplumu ona göre yaratır. Sahip olduğu propaganda araçlarıyla bunu alt toplum insanı için sosyo-psikolojik baskı unsurlarına

dönüştürür. Alt toplum kişiliklerinde üst toplum kişiliklerine doğru bir hayranlık ve özlem gelişirken, üstteki insanın alt toplumlardaki insanlar gibi olması asla akla getirilmez; bunun gerçekleşmesi bir yana, düşüncesi bile yaşanmaz. Toplumun geneline yaydırılmış bireyciliğin rağbet görmesi, ağırlıkta bu gerçeklikten doğmaktadır. Numune kişiler bireycilikleri ile üst toplumun imkanları içinde gününü gün ederken, yarattıkları kültürle diğer insanların da eldeki imkanlarla kendilerini basit ve anlamsız dışavurumlarına neden olmaktadır. Bir sanatçıyı dinleyip izlerken taklidini yapma, bir televizyon filmiyle tatmin olma, bir spor kulübü etrafında birleşip hem deşarj olma hem bir grup içinde olduğunun hissine kapılarak temel sosyal ilişkilerden kopma gibi durumlar bunun için sosyolojik örnekler olarak gösterilebilir. Bu durum alt toplum insanında sosyo-psikolojik hastalıkların, dengesizliklerin oluşmasına neden olur. Yazar Frantz Fanon Yeryüzünün Lanetlileri adlı yapıtında ezilen toplumların -alt toplumun- yaşadığı bu toplumsal çöküntü ve ruhsal bunalımlarını anlatmaktadır.

Günümüz de alt toplum, daha karışık ve muğlak bir hale getirilmiştir. Sınıfsal ve sosyal çelişkiler daha inceltilmiş ve toplumsal hafıza yok sayılarak toplumsal bilinç çarpıtılmıştır. Devlet - üst toplum - totaliterleşerek toplumun belleği haline getirilmiştir. Binlerce yıldır üst toplum alt topluma karşı her türlü zor araçlarını kullanarak egemenliğini sağlamıştır. Devletsiz-üst toplumsuz yaşanılmayacağı, insansal var oluşun ve toplumsallaşmanın devletleşmekten geçtiğinin fikri insanlığın hafızası haline getirilmiştir. Moda deyimle "ötekilerin" yâda "varoşların", biraz daha açarsak işsizlerin, köylülerin, emekçilerin, etnik, kültürel, dini azınlıkların, kadının toplumsallaşmada bir rolün, misyonun sahibi olmadığı, negatif rol oynadıkları neredeyse bilimsel doğrular olarak kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Alt toplumun

içinden çıkan üst toplum, alt toplumun yarattığı değerleri gasp ederek kendi varlığını sürdürür. Bu da toplumsal yabancılaşmadır. Yabancılaşma, milyonlarca yıl süren insanlık tarihinin demokratik, eşitlikçi, özgür ve komünal yaşam ve ilişkileri yerine sınıflaşmayı, sömürüyü ve insanın insan üzerindeki egemenliğidir-tahakkümüdür. Yedi milyar civarında olan dünyadaki insan nüfusunun altı buçuk milyardan fazlası alt toplum kategorisine girerken yarım milyardan daha az olan zümre -üst toplum- ise insanlığın bütün değerlerini gasp etmektedir.

Sonuç olarak alt toplum, toplumun devletçi aşamasında tüm yaratımların esas gücü ve zemini olmasına rağmen alta olmasından kaynaklı bundan pay almayı yaşamamaktadır. Çünkü alt toplum komünal özüne rağmen bilinç kaybına uğramış, egemene ve onun simgelerine inandırılmış kendi üstünü oluşturan toplumu kut-samaya mecbur bırakılmıştır. Alt toplum bu büyük sapmadan dolayı kendisine karşılaştırılmış toplumsallığı önemli oranda bir kader olarak kabullenmiştir.21. yy'da onca toplumsal zenginliğe rağmen yoksulluk başını alıp gitmiş, insanlar halen açlıktan ölmektedir. Alt -yapı sorunlarından dolayı doğal süreçler karşısında toplumsal felaketler yaşanmaktadır. Üst toplumun aşırı kar hırsından dolayı doğa katledilmiş, çevre dengesi bozulmuştur. Yerleşim yerlerinin betonlaşması, içme suyu kaynaklarının kurutulması yaşamı tehdit etmektedir. Pazar, etnik, dini vb. savaşlar insanlığı tehdit eden en büyük tehlikedir halen. Bu anlamda yaşanan toplumsal cinnettir. Sistemsel hastalıklar (AİDS, Obezite, Ruhsal vb.) insanlığın bünyesini sarmış durumda. Üzerinde yaşadığımız dünya felaketin eşiğine getirilmiştir. Bütün bunlar üst toplumun, yani devletçi zihniyetin eseridir.

Abdullah ÖCALAN
Sosyal Bilimler Akademisi

UTANMAK MI ?

JEHAT BERTİ

Aynalara bakmıyorlar.

Aynalara bakmak ayıpsanıyor.

Aynaya bakıp saçını tarayan, kendisine bakan gerilla görmek oldukça zor. Kazara birisini aynaya bakarken görseniz bile, ya hemen aynayı kapatıp cebine koyar ya da yüzündeki bir yarayı kaşıyor , gözlerini temizliyormuş gibi yapmaya başlar.

Yüzleri kızarıyor çoğu zaman. Tanıdığım gerilladan aklımda kalan en çarpıcı fotoğraflardan birisi hiç bir zaman silinmeyecek. Bu, utangaç gerillanın fotoğrafı.

"Gerilla, yüzü kızaran insandır" dersem abartmış olmam.

Utanma duygusunun bu kadar güçlü olduğu başka bir insan topluluğu tanımadım. Her şeyden utanıyor gibi bir halleri var. Birbirlerinin gözlerine fazla bakmıyorlar. Siz, biraz dikkatle baktığınızda hemen kaçıyorlar gözlerini.

Bayan gerillalar ile erkek gerillaların yan yana otururken, yemek yerken, konuşurken hep birbirlerinden utandıklarını hissettim. Birbirlerinden bu kadar utanmalarına uzun zaman anlam veremedim. Hatta yadırgadım.

Birbirlerine bu kadar yakın olan, yaşamı ve ölümü paylaşan bu insanların neden bu kadar birbirlerinden utandıklarını anlamadan, gerillayı tam anlamıyla tanımlayabilmek mümkün değil.

Zamanla siz de bir çok şeyden utanmaya başlıyorsunuz. Rahatlığınız kalmıyor. Bu kadar çok şey yaşamışsınız, içinden geldiğiniz toplumsal gerçeklik insan ilişkilerinde büyük bir rahatlık kazandırmış.

Siz yemek yemenin, aynaya bakmanın, bir kadınla bir erkeğin çok rahatlıkla her türlü şeyi paylaştığı bir gerçeklik içinden geliyorsunuz. utanmanın ayıpsandığı bir dünya gerçeğinde yaşadığınızı düşünüyorsunuz.

Aslında insanlar arasındaki ilişkilerde gizli hiç bir şeyin kalmadığı, bütün perdelerin kaldırıldığı bir dünyada yaşıyoruz. Bunun iyi bir şey olduğunu düşünürdüm. Buna bir de isim konulmuş, 'sosyalleşme' deniliyor.

Yine insanlar yaptıklarından, yaşadıklarından ve başkalarının yapıp yaşadıklarından kolay kolay utanmıyor. Batılı bir insan, daha doğrusu kapitalist ilişkiler içerisinde yaşayan insan için, utanılacak o kadar az şey var ki, bu dünya bir utanmazlar dünyasına dönüşmüş demek yerinde olur herhalde.

Utanmaktan utanılan bir dünyada bu kadar utangaç olmak iyi mi, kötü mü; doğru mu, yanlış mı, sorularına cevap vermenin zorluğunu yaşadım uzun bir zaman. İçinden çıktığım toplumun kültürü ile, içinde uzun süre yaşadığım kültürü yeniden yeniden karşılaştırmak zorunda kaldım.

Ortadoğu'da, Kürdistan'da ayıpsanan bir çok şeyden utanmanın ilkellik, gerilik, görmemişlik, a-sosyallik vb. tanımlamalarla ele alındığı bir kültür içinde yaşadım uzun süre. Bu ölçüler zamanla benim de ölçülerim haline gelmeye başladı.

Mesela, insanların birbirleriyle ilişkilerinde, önce kendilerini düşünmeleri, kendilerini sevmeleri, başkalarını fazla önemsememeleri bana çok normal gibi geliyordu. Bunu yüreğim kabul etmediği gibi, aslında pratik duruş itibarıyla da fazla yaşamadım. Ama mantık ölçüleri ve düşünce biçimi anlamında Ortadoğu'da, kendi ülkemde utarılan bir çok şeyin bana fazla anlamlı gelmediğini, zamanla utanmayı ayıpsadığımı daha iyi görebildim. Bu kadar utangaç insanlar arasında bu duyguyu sorgulamamak mümkün değildir.

Ben de bu utangaç insanlarla utanma ve utangaçlık üzerine sohbet ettim.

Utanmanın ne kadar utarılacak bir şey olduğunu anladım. Utanma kavramına yüklenen anlamları, bu anlamların derinliğini gördükçe utarılacak ne kadar çok şey olduğunu gördüm.

Ve en gurur duyulacak insanların bu kadar gururlu olmalarının nedeninin doğru utanabilmelerinden kaynaklandığını hissettim.

Bu dünyada utarılacak o kadar çok şey varmış ki, şimdi daha iyi anlıyorum.

PKK'lı bir gerilla ile utanma üzerine sohbet ediyoruz. Arkadaşların aynaya bakmaktan utandıklarını gördüğümü belirterek, bunun nedenini soruyorum. İki nedeninin olduğunu belirtiyor,

"Çok basit iki neden.

Birincisi, aynaya çok fazla bakan insan kendisi ile çok fazla ilgilenen ve kendini seven insan olarak algılanıyor. Bir insanın kendisini sevmesi belki de çok normal gibi gelebilir. Ama bizim durumumuzdaki bir halkın çocuklarının kendilerini sevebilmesi için öncelikle sevdikleri insanların, toprağın, halkın sevilir duruma getirilmesi gerekiyor.

İkincisi kendi pratiğimizin yüzüne bakılabilecek bir pratik olması gerekiyor. Biz, 'yetersiz yoldaşlık' pratiğinin sahipleriyiz. Kendimize bakınca utarıyoruz çoğu zaman.

Bir de; ne bileyim, böyle durup durup kendimize bakmak ayıp geliyor işte.

Bazı şeyler sadece ayıptır. İnsan yapınca utarır. Zaten utanmak, bir duygudur. Mutlaka mantıklı bir nedenle açıklanması gerektiği düşüncesinde değilim" diyor.

İlginçtir; yeterli bir cevap verememiş olmaktan utarır gibi.

Bana da bulaşıyor bu utangaçlık. Ayna meselesini hemen kapatıyorum. Ama merakımı tam gideremediğim için başka bir biçimde soruyorum,

"Peki, bayan arkadaşlar ile erkek arkadaşlar birbirlerinin yanında neden rahat değiller?" diyorum.

"Birbirinin yüzüne bakabilmek için insanın yüzünün olması gerekir.

Kadın, bir cins olarak o kadar hakarete uğramış, horlanmış, aşağılanmış ki, kendi durumunu utarılacak bir durum olarak görüyor. Aslında en çok da kendinden utarıyor.

Erkek ise zaten bunların nedeni. Kendisinin diğer yarısı olan insanı bu kadar utarılacak hale getirmenin utancı olsa gerek.

Birbirimize bakınca aslında iki taraf da birbirinde kendi gerçeğini görüyor ve bu gerçek, gerçekten utarılacak bir gerçek.

Birbirimizden utanmazsak, mücadele gerekçemiz kalmaz. Birbirine bu kadar yabancılaşmış cinslerin çok rahat olması büyük yüzüstlük olurdu doğrusu.

Kaldı ki biz, bu gerçekliği en çok aşan insanlar topluluğu olduğumuza inanıyoruz. Ama buna rağmen hala utanabiliyoruz. Belki de insanların bu durumdan utanmamalarından utanıyoruz. Bu kötü bir şey olmadığı gibi, bir güvensizlik olarak da algılanıyor.

Dikkat edersen, sorun mücadele olunca çok az insanın cesaret edebileceği kadar birbirimize yakın ve birbirimizle mücadele içinde olabiliyoruz" diyor.

Gerçekten de, Kürt toplumu dikkate alındığında kadın ve erkeğin bu kadar birbirine yakın ve bu kadar çok şeyi paylaşabilmesi şaşırtıcı. Hatta gerilla, aslında birbirine yabancılaşmış kadın ve erkeğin yeniden tanışması olarak da algılanabilir.

Yıllarca dağ başlarında en zorlu şartlarda birbiriyle bu kadar yakın yaşamalarına rağmen, hala birbirleriyle bu kadar mesafeli olabilmeleri doğru bir ilişkilenenin ne kadar zor olduğunu gösteriyor.

Ölçüler çok yüksek. İlişkilenmek denilince hemen 'özgürleşmek' geliyor akla.

"Özgür olmayan iki insanın ilişkisinden daha büyük bir kölelik doğar. O yüzden eğer bir ilişki olacaksa bu, özgürlük esaslarında olmalı. Ülkesi, halkı ve bilinci özgür olmayan insanların durumu köleliktir. Köleler, ne zaman ki köleliklerinden utanırlar, o zaman isyan ederler.

Biz utancımızın asileriyiz.

Bakma sen, aslında birbirimize büyük bir sevdıyla bağlıyız biz.

Asi insan; isyan eden insan, güzel insandır.

Utanmaz dünyanın köleliğe alıştırılmış insanlığın içinden, isyan bayrağını yükselten bir halkın, en asi çocuklarından daha güzel insan olabilir mi?

Yoktur.

Ancak isyan tek başına özgürlük değildir. İsyanımızı özgürlükle taçlandırmanın adı; özgür ülke ve özgür halktır. Bunlar olmadan kendimizi özgür sayamamızdan devam edecek utancımız.

Hele hele en özgür olanımız bir adada dört duvar arasındayken, kimin yüzüne hangi yüzle bakabiliriz ki?" diyor yaşlı bir gerilla.

'Özgür olan'dan söz ederken sesi titriyor, gözlerini kaçırıyor gözlerinizden.

Utaniyor.

Yine sizde bulaşıyor; istesenez de istemesenez de bu utanma hali.

Kendi gerçeklerini ve duygularını bu kadar basit ve sade ifade edebilmeleri, 'acaba konuşmaktan utandıkları için mi bu kadar kısa konuşuyorlar' duygusu yaratıyor insanda.

Bir çok duygunun çok güçlü yaşandığını daha önce de görmüştüm. Ve duygulara bilinen anlamların ötesinde anlamlar yüklendiğini çokça duydum ve gördüm. Utanma duygusu üzerine yaptığımız sohbetlerde de aynı şeyi gördüm. En olumsuz dediğiniz bir duygu, bir düşünce ya da bir imge bir bakıyorsa karşımıza en büyük devindirici, güçlendirici ve yaratıcı bir olgu olarak çıkabiliyor. Yine, her olgunun çok boyutluluğunu da görebiliyor insan. Mesela söz arasında,

"Utanmak, en devrimci duygumuzdur" deyiveriyor bir gerilla.

Anlamak istiyorsunuz. Anlıyor:

"Bizi dağlara getiren en çok da bu duygudur.

Çevremize baktık.
Kendimize baktık.
'İnsan nedir?' diye sorduk.
'Biz ne kadar insanız?' dedik.
Tarihe baktık.
Tarih denen aynada kendimizi gördük.
Utandık.
Dünyaya baktık.
Diğer halklara baktık.
Yine dönüp kendimize baktık.
'Biz kimiz?' dedik.
Dünya sessiz kaldı.
Adsızlığımızdan utandık.
Vatan dedik. Postal gördük. Utancımız öfke oldu.
Dağlara geldik.
Utanmayan insandan devrimci olmaz.
Dağa geldik.
Savaştık.
Savaştıkça kendimizi daha fazla tanıdık.
Ve tanıdıkça kendimizi, neden daha fazla utanmamız gerektiğini anladık.
Anladığımıza sevindik. Anladıklarımızdan ise utandık.
Utanmak bir ölçü oldu.
Askerin utanan insan olduğunu da öğrendik.
Utanmazlık, bir asker için ölümden betermiş.
Onu da öğrendik.
Bir Çin atasözü, 'Bir ordunun askerlerinin ar damarı çatlamışsa, o orduyu hemen dağıtmak gerekir' der. Bunu bildik. Bir de bunun için utanmaz olmamayı esas aldık kendimize.
Yani anlayacağın, utanmaktan utanmıyoruz.
Bir gün utanmaz olursak, bundan korkacak ve utanacağız. Çünkü dağda utanmaz olanların, sonradan içine düştükleri en utanılası hallerini gördük biz. Onlar utanmadı, biz utandık.
Şimdi onlar daha da utanmaz; biz daha da utangacı.
Bu, utanılacak bir şey mi?" diyor.
Utanmaktan duyduğu gururun utangaçlığıyla bakıyor gözlerinizin içine.
Bu gurur size de bulaşıyor.
Utanma gururu...

Komünar
